

EESTI STATISTIKA

KUUKIRI

RECUEIL MENSUEL

DU

BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

1939

VEEBRUAR

SISU:

Rüigi metsamajandus 1937/38. a.

Surmapõhjused 1937. a.

Jalgrataste arv 1938. a.

Kindlustusseltsid 1937. a.

Alkoholjookide toodang ja tarvitamine
1934—38. a.

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku
elu nähtused

Alatised tabelid.

Nr. 207(2)

TALLINN

Nr. 207(2)

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO
BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

SISUKORD

TABLE DES MATIÈRES

	Lk.		Page
Riigi metsamajandus 1937/38. a. — B. Tuisk- vere	57— 65	<i>Forêts de l'État et l'économie forestière en 1937/38</i>	57— 65
Surmapõhjused 1937. a. — K. Rumama . . .	65— 74	<i>Causes de décès en 1937.</i>	65— 74
Jalgrataste arv 1938. a. — J. Kits	74— 76	<i>Bicyclettes en 1938</i>	74— 76
Kindlustusseltsid 1937. a. — V. Feldman . . .	77— 92	<i>Sociétés d'assurance en 1937</i>	77— 92
Alkoholjookide toodang ja tarvitamine 1934— 38. a. — R. Sõrmus	92— 99	<i>Production et consommation des boissons alcooliques de 1934—38</i>	92— 99
Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused	112—116	<i>Données principales concernant la vie écono- mique et sociale de l'Estonie</i>	112—116

ALATISED TABELID — TABLEAUX PERMANENTS

(Standard- numeraat- sioon)			(Numération permanente)		
Tab. 1.	Väliskaubandus detsembris	100	Tab. 1.	Commerce extérieur en décembre	100
" 2.	Väliskaubandus muude riikidega detsembris	102	" 2.	Commerce extér. avec les autres pays en décembre	102
" 3.	Väliskaubanduse tähtsamad ained detsembris	102	" 3.	Commerce extér. des princip. articles en décembre	102
"	Piiritusmonopol	110	"	Ventes d'alcool	110
" 6.	Rilgitraandeed detsembris	105	" 6.	Chemins de fer en décembre	105
" 7.	Tallinna sadama tegevus jaanuaris	106	" 7.	Mouvement du port de Tallinn en janvier	106
" 8.	Eesti Panga ärisels 31. I 39	106	" 8.	Bilans de la Banque d'Estonie le 31. I 39	106
" 10.	Era- ja ühispankade ärisels 1. XII 38	51*	" 10.	Situat. financ. des banques au 1. XII 38	51*
" 11.	Üksikute pankade äriselsu summad 1. XII 38	51*	" 11.	Bilans des princip. banques au 1. XII 38	51*
" 18.	Valuta hinnad Tallinna börsil jaanuaris	111	" 13.	Cours du change à Tallinn en janvier	111
" 14.	Vabariigi piiridest ülesõitnud detsembris ja jaanuaris	107	" 14.	Nombre des personnes ayant passé les confins de la République en décembre et janvier	107
" 15.	Linnade rahvastik detsembris	111	" 15.	Mouv. de la populat. dans les villes en décembre	111
"	Läikvel olev raha	112	"	Circulation fiduciaire	112
"	Pankadevahelise arvkoja tegevus	112	"	Mouvement de la chambre de compensation	112
"	Protestitud vekalid	112	"	Effets protestés	112
"	Kapitall emissioonid	112	"	Emissions des capitaux	112
"	Tööstustoodang	112	"	Production de quelques industries	112
"	Loomataudid	112	"	Epidémies	112
"	Tapamajade tegevus	112	"	Fonctionnement des abattoirs	112
" 24.	Suurmüügihinnad detsembris ja jaanuaris	108	" 24.	Prix de gros en décembre et janvier	108
"	Toiduainete maksumus kalorilise sisalduse järgi	112	"	Coti de denrées alimentaires à la base de leur valeur nutritives	112
" 26.	Turu hinnad jaanuaris	109	" 26.	Prix de détail en janvier	109
"	Elakumaksumusindeksid	112	"	Indices au coût de la vie	112
"	Suurmüügiindeksid	112	"	Indices au prix de gros	112
" 29.	Tööturg detsembris ja jaanuaris	107, 110	" 29.	Marché du travail en décembre et janvier	107, 110
" 30.	Tööstusettevõtted ja töölohu 1. detsembriks	55*	" 30.	Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1. déc.	55*
" 33.	Nakkushaigused oktoobris ja novembris	56*	" 33.	Maladies contagieuses en octobre et novembre	56*
"	Abiellumus, sündimus ja suremus	110	"	Mariages, naissances et décès	110

Alatiste tabelite koostamisviis vt. nr. 182(1) — 1937, lk. 33.

*) Viimased andmed ilmunud eelmistes kuukirjades.
Par * sont désignés les tableaux parus dans les NN précédents.

RIIGI METSAMAJANDUS 1937/38. a.
FORÊTS de l'ÉTAT et l'ÉCONOMIE FORESTIÈRE en 1937/38.

Sisu: 1. Metsade üldpind ja koostis, lk. 57. 2. Metsakasustus, lk. 58. 3. Puidumüük, lk. 60. 4. Metsade uuendamine ja hooldamine, lk. 62. 5. Maaparandustööd, lk. 63. 6. Metsakaitse, lk. 63. 7. Metsakorraldustööd, lk. 64. 8. Metsanduslik kutsesharidus, lk. 64. 9. Tulud ja kulud, lk. 64.

1. Metsade üldpind ja koostis.

Superficie totale et composition des forêts.

Riigi Maade ja Metsade Valitsuse (RMMV) haldamisel oli 1937/38. a. lõpuks 693 060,2 ha metsamaid, 44 057,7 ha metsadega ühenduses olevaid põllumajanduslikke ja 364 733,0 ha ebatootvaid maid.

Maade koostise muutumine 1937/38. a. ha.
Terres administrées par l'Administration des forêts d'Etat en 1937/38 (ha).

I.	Metsamaad <i>Terres forestières</i>	Põllumajandusl. maad <i>Terres agricoles</i>	Ebatootvad maad <i>Terres inutiles</i>	Kokku <i>Total</i>
Seis — <i>État</i> 31. III 1937	694 093,8	43 974,6	363 264,2	1 101 332,6
Tulnud juurde — <i>Accroissement</i>	739,8	1 628,8	4 117,5	6 386,1
Läinud ära — <i>Diminution</i>	1 773,4	1 445,7	2 648,7	5 867,8
+ —	-1 033,6	+83,1	+1 468,8	+518,3
Seis — <i>État</i> 31. III 1938	693 060,2	44 057,7	364 733,0	1 101 850,9

Pindalade suurenemised tekkisid maakorraldustööde puhul asetleidnud piiride õgvendamisel ja metsade korraldamisel teostatud täpsama pinnaarvestuse tulemusena. Asundamiseks ja juurdelõigeteks planeeriti tegevusaastal 5 615,0 ha, teistele riigi- ja omavalitsusasutistele ning organisatsioonidele anti üle 252,8 ha mitmesuguseid maid. Riigi metsamaid läks teg. aastal RMMV haldamiselt ära 1 773,4 ha, kuna aga teiselt poolt tuli juurde 739,8 ha, siis lõplik metsamaa vähenemine oli 1 033,6 ha.

RMMV haldamisest 1937/38. a. ärajäänud maade hõlmas ha.

	Metsamaad	Põllumajandusl. maad	Ebatootvad maad	Kokku
Antud asundamiseks ja juurdelõigeteks	1 713,3	1 445,2	2 466,5	5 615,0
Mäeametile	18,2	—	—	18,2
Kaitsejõudude	18,8	0,5	183,1	202,4
Omavalitsustele	10,7	—	4,3	15,0
Seltskondl. organisatsioonidele	12,4	—	4,8	17,2
Kokku	1 773,4	1 445,7	2 648,7	5 867,8

1920—1937/38. a. on RMMV haldamisel olnud maadest antud asundamiseks, juurdelõigeteks ja muuks eriotstarbeiks (ha):

	Metsamaad	Põllumajand. maad	Ebatootvad maad	Kokku
1920—1936/37 incl.	111 698	31 104	38 958	181 760
1937/38	1 773	1 448	2 649	5 868
Kokku	113 471	32 550	41 607	187 628

Arvestades metskonna metsamaa keskmist suurust 6 800 ha (täpsalt: 6 794,7 ha) näeme, et omariikluse ajal on RMMV haldamisel olnud metsadest läinud ära ümarguselt 17 praeguse keskmise suurusega metskonna metsad, või ca 14% metsavalitsuse haldamisel omariikluse ajal olnud metsamaast, reservatsiooniga, et arvestus ei ole päris täppis, sest vähesel määral on metsamaale tehtud maade korraldamisel ka juurdelõikeid, millised on siin arvestamata.

RMMV administratiivsete ja majanduslike üksuste — metskondade — arv püsis endiselt 102, neist 26 revident-metsaülemate ja 76 metsaülemate juhtimisel.

Metsade koostis. Metsamaast (693 060,2 ha) oli kaetud metsaga 645 981,7 ha (93,2%), harvikuid ja lagendikke 7 465,9 ha (1,1%), uuendusklassis (kultuurid, järguliste raiete alad, lageraismikud) 39 612,6 ha (5,7%). Uuendusklassis näidatud pindalast umbes 9 800 ha vajab kunstlikku metsamist, s. o. kultiveerimist, kuna ülejäänud osa on juba taas metsumisel kunstlikul või loomulikul teel. Olgu tähendatud, et uuendusklassis oli 1927/28. a. 6,6% riigimetsade pindalast, teg. aastal aga 5,7%, vastavalt harvikuid ja lagendikke 2,4% — teg. aastal aga 1,1%. Seega on tootev metsapind 10 aasta jooksul suhteliselt suurenenud.

Valdava puulligi järgi oli okasmetsa 484 167,7 ha (69,9%) ja lehtmetsa 208 892,5 ha (30,1%).

Metsade jaotuse kohta maakondade viisi ei ole esialgu võimalik esitada täpsat ülevaadet põhjusel, et kokkuvõtted tehakse metskondade viisi, paljud metskonnad aga haaravad kahes ja mõned isegi kolmes maakonnas asuvaid metsi.

jooksva aasta lanke (neist osa vaid poolikult), ette-
raideid, kasustusi järgulistele raietele määratud aladel,
seemnepuudest jne., milliste kasustusliikide pindalaline
kokkuvõtmine osalt ei ole üldse mõeldav, osalt ei
paku mingit ülevaadet. Tegelikult puidukasustuse
ulatust antud aastal näitab kasustatud mass.

Peale puidutootmiseks määratud riigimetsamaa
kasustati RMMV korraldusel m./aastal puitu ka mitte-
metsana majandatavatelt maadelt, nagu palga-, rendi-,
asundamiseks planeeritud ja muud puidu tootmiseks
määratud maade nimestikus mitte seisnud või jälle
sealt jäädavalt kustutatud maad, kokku 171 823,9 *tm*.

Kasutamisele võetud puidukogus 1937/38. a. (tühumeetrites) — Masse utilisée en 1937/38 (*m³ réel*).

3.	Okaspuu — Conifères		Lehtpuu — Feuillus		Kokku — Total		Üldse <i>Gr. total</i>
	Lageraie lankidelt <i>Coupes rases</i>	Järgulised ja massi järgi toimu- vad raied <i>Autres coupes</i>	Lageraie lankidelt <i>Coupes rases</i>	Järgulised ja massi järgi toimu- vad raied <i>Autres coupes</i>	Lageraie lankidelt <i>Coupes rases</i>	Järgulised ja massi järgi toimu- vad raied <i>Autres coupes</i>	
A. Lõppkasustus — Utilisation finale							
1. Arveaasta eelarvest — <i>De l'année en cours</i>	735 829,1	133 432,1	505 994,1	6 737,0	1 239 823,2	140 169,1	1 379 992,3
2. End. aastate jäägist — <i>Restes des années précéd.</i>	648 326,4	121 604,5	478 334,3	6 426,4	1 116 680,7	123 030,9	1 244 691,6
3. Etterraietest — <i>Coupes d'avance</i>	73 969,9	2 423,4	20 791,4	308,8	100 761,3	2 732,2	103 493,5
	16 532,8	9 404,2	5 868,4	1,8	22 401,2	9 406,0	31 807,2
B. Eelkasustus hooldamisraietel — Coupes de nettoiement							117 507,4
C. Surnud mets — Forêt morte							530 940,9
1. Metsakulvad ja vigastatud puud — <i>Arbres sèches et endommagés</i>							519 221,1
2. Kännud — <i>Souches</i>							11 719,8
Kokku riigimetsade kasustus — Utilisation totale des forêts d'État							2 028 440,6
Kasustus mitte metsana majandatavalt maalt — Utilisation des terres non forestières							171 823,9
Kokku RMMV korraldusel kasustatud — Utilisation totale par l'administration des forêts							2 200 264,5

Puidutootmiseks määratud riigi metsamaadelt
võeti tegevusaastal kasutamisele kokku 2 028 440,6 *tm*
puitu, sellest lõppkasustusena 1 379 992,3 *tm* ja eel-
kasustusena 117 507,4 *tm*; surnud, tuulemurtud ja
-heidetud ning kahjuritest vigastatud puud kasustati
519 221,1 *tm* ja kände kaaluti välja 11 719,8 *tm*.

Tab. 3 lõppkasustuse massi jaotus okas- ja leht-
puumassiks ei ole täppis, sest kehtiva raamatupidamis-

korra järgi arvestatakse okaspuu enamusega sega-
metsa lankidel raiatav mets okaspuu massina, lehtpuu
enamusega puistutes aga lehtpuu massina, ilma et
vähemuses olevate puuliikide mass lahutataks enamus-
liikide massist.

Tab. 3 ja 4 nähtub, et 1937/38. a. võrreldes eel-
mise aastaga riigimetsade kasustamine on vähenenud
kõikide kasustusliikide alal, arvatud välja kännud.
Suurenemist näitab ainult lõppkasustuse liigis teg-

Puidu kasustamine riigimetsades 1928/29—1937/38. a. — Masse utilisée de 1928/29—1937/38.

4.	Lõppkasustus <i>Utilisation finale</i>			Eelkasustus <i>Coupes de nettoiement</i>			Surnud ja vigast. puud — <i>Arbres sèches et endommagés</i>			Kännud — <i>Souches</i>			Kokku <i>Total</i>	
	Tuh. tühumeetr. (1 000 <i>m³</i>)	Metsamaa <i>ha</i> kohta <i>tm</i>	% kasustatud üldmassist	Tuh. tühumeetr. (1 000 <i>m³</i>)	Metsamaa <i>ha</i> kohta <i>tm</i>	% kasustatud üldmassist	Tuh. tühumeetr. (1 000 <i>m³</i>)	Metsamaa <i>ha</i> kohta <i>tm</i>	% kasustatud üldmassist	Tuh. tühumeetr. (1 000 <i>m³</i>)	Metsamaa <i>ha</i> kohta <i>tm</i>	% kasustatud üldmassist	Tuh. tühumeetr. (1 000 <i>m³</i>)	Metsamaa <i>ha</i> kohta <i>tm</i>
1937/38	1 380,0	1,99	68,0	117,5	0,17	5,8	519,2	0,75	25,6	11,7	0,02	0,6	2 028,4	2,93
1936/37	1 403,7	2,02	66,6	125,4	0,18	5,9	568,0	0,82	26,9	11,7	0,02	0,6	2 108,8	3,04
1935/36	1 440,7	2,08	68,9	81,5	0,12	3,9	505,8	0,81	27,0	5,0	0,01	0,2	2 099,0	3,02
1934/35	1 585,4	2,26	75,9	62,5	0,09	3,0	485,1	0,82	20,8	6,8	0,01	0,3	2 089,8	2,98
1933/34	1 918,8	2,71	77,9	63,3	0,09	2,6	474,4	0,87	19,2	7,6	0,01	0,3	2 464,1	3,48
1932/33	1 548,4	2,15	74,6	66,9	0,09	3,2	449,4	0,82	21,7	10,7	0,01	0,5	2 075,4	2,87
1931/32	1 246,5	1,70	78,1	59,3	0,08	3,5	390,7	0,58	22,9	8,2	0,01	0,5	1 704,7	2,32
1930/31	1 210,0	1,64	72,9	50,8	0,07	3,1	392,7	0,58	23,6	6,7	0,01	0,4	1 660,2	2,25
1929/30	1 583,1	2,14	79,3	65,0	0,09	3,2	336,8	0,45	16,9	11,6	0,02	0,6	1 986,5	2,70
1928/29	1 680,3	2,28	80,1	90,6	0,12	4,3	325,7	0,45	16,6	—	—	—	2 096,6	2,85
Kesk- Moyenne	1 500,3	2,10	73,7	78,3	0,11	3,9	445,8	0,62	22,0	8,0	0,01	0,4	2 032,4	2,84

aasta eelarve osas raiatud mass (1937/38. a. —
1 244 691,6 *tm*, 1936/37. a. — 1 203 690,8 *tm*) 41 000,8 *tm*
võrra, põhjusel et riigimetsade lõppkasustuse aasta-
normi on vahepeal suurendatud; aastanormi suuren-
damisele juhiti tähelepanu juba eelpool. Ka on and-
meid, et meie raieküpsede metsade keskmine puidu-

vara pro *ha* suureneb aasta-aastalt, ja seda nimelt
põhjusel, et metsade korraldamisel koostatud metsa-
majandamise kavade kohaselt likvideeriti algul end.
omanikkude poolt läbiraiatud hõredaid puistuid, kuna
nüüd järkjärgult asutakse normaalsema puiduvaraga
puistute kasutamisele.

Etterraieid lubati tegevusaastal kõigest 31,8 tuh. *tm* 66,7 tuh. *tm* vastu aasta varem; etterraiate vähenemist põhjustas asjaolu, et nende teostamiseks ei olnud sellist vajadust, kui eelmisel aastal. Ka ei olnud teg.-aastal sääraseid suuri metsamaade äraplaneerimisi ja metsapõlenguid, et äraplaneeritud resp. põlenud metsi ei oleks saanud likvideerida jooksva aasta kasustusnormi arvel.

Eelmiste aastate jääkide kasustamine, olenevalt 1936/37. a. headest metsamüügi võimalustest, vähenes võrreldes eelmise aastaga 29,8 tuh. *tm* võrra.

Seoses kütteeneteturul valitsenud pinge lõdvenemisega vähenes kasustus hooldamisraiate alal 7,9 tuhat *tm* võrra; metsamajanduse seisukohast on see negatiivne nähtus.

Surnud metsa kasustus võrreldes 1936/37. a. vähenes 48,8 tuh. *tm* võrra, moodustades teg.-aastal 25,0% kasustatud üldmassist 26,9% vastu aasta varem; osalt on see nähtus vast samuti tingitud pinge lõdvenemisest kütteeneteturul, kuid on ka tähelepanekuid, et metsakuivi ja kahjuritest vigastatud puid — nähtavasti meteoroloogilistel põhjustel — esines ülevaateaastal metsades vähem kui kahel eelmisel aastal. Töenäoliselt saavutas surnud metsa kasustamine 1936/37. a. 568,0 tuh. tihumeetriga (= 26,9% kasustatud üldkogusest) nii absoluutselt kui suhteliselt oma perioodilise tõusu haripunkti, kui mitte 5.—7. märtsil 1938. a. olnud tormi kahjude likvideerimine, milline toimus 1938/39. a. algul, ei põhjusta sel t.-aastal vähest surnud metsa osatähtsuse tõusu.

Mittemetsana majandatavatelt maadelt vähenes puidukasustus võrreldes eelmise aastaga 55,4 tuh. *tm* võrra ehk 25%, põhjusel, et metsamaade äraplaneerimine asundamiseks ja juurdelõigeteks toimus väiksemas ulatuses.

Kõrvalkasustused. Metsa kõrvalkasustused haaravad kõik metsast ja sellega ühenduses olevatelt maadelt ja vetest saadavad kasustused peale puitaine (peakasustus), nagu rohu kasustamine heinamaal ja karjatamise teel, kivi, liiva, sambla ja turba kasustamine, kalastamine, kütmine j. m.

Jahipidamiseks RMMV haldamisel olevatel maadel ja vetel antakse välja päeva- ja aastaloa; viimaseid anti t.-aastal välja 161 (1936/37: 145). Peale selle anti välja 712 soku- ja 294 mõtuselaskmise luba (1936/37: 548 ja 318); tegelikult lasti riigimaadel 324 soku ja 259 mõtust, eramaadel 89 soku.

T.-aasta lõpuks oli RMMV haldamisel olevatest maa-aladest ja veekogudest moodustatud 353 jahirendiüksust (jahipiirkonda) kogupindalaga 77 235,5 *ha*, aastarendiga 10 616 *kr*.

Jahimajanduse alal sissetulevad summad laekuvad „jahikapitali“, millist kapitali omakord kasustatakse jahinduse arendamiseks, jahiloomade toitmiseks jne. Paljudes metskondades asutati kasulikkude jahi-

loomade eest hoolitsemise sihiga söödapõlde ja tehti metsasihtidel ja -lagendikel heina metskitsedele talviseks toiduks. Ühtlasi jätkati röövlindude hävitamist, mille tulemusena metsateenijate poolt hävitati 640 kanakulli, 424 raudkulli, 38 rabapistrikku, 300 münd kullilist, 2 904 pasknäart, 1 769 harakast ja 4 330 hallvarest. Peale selle hävitati riigijahimaade rentnike ja aastajahilubade kasustajate poolt umbes 8 200 mitmesugust röövlindu.

RMMV haldamisel olevatest veekogudest oli t.-aastal renditud välja 328 kalapüügiüksust, pindalaga 15 338,8 *ha*, aastarendiga 10 571 *kr*. Vähipüügiõigus renditakse välja koos kalapüügiõigusega. Öngitsemise lube anti t.-aastal 438. Üldse laekus kalastamise alal 11 652 *kr*, mitmesugustest teistest metsakõrvalkasustustest 66 223 *kr* (karjatamine, rohu korjamine, kivi, liiv, sammal jne.).

Turbarabu turbalõikuseks oli renditud välja 6 424 ühikut pindalaga 15 236,6 *ha*, aastarendiga 23 426 *kr*. Seoses kütte- ja alusturba järjest suureneva tarvitamisega kasvab aasta-aastalt renditud rabade ala.

3. Puidumüük. Tegevusaastal, nagu juba *Vente de bois*. 1936/37. a., jäid ära kasvava metsa müügid avalikelt enampakkumistelt (n. n. „met-saaksjonid“).

Senise suurima metsaostja — Riigi Metsatööstuse — asemele astus 1. IX 1937. a. A/S „Eesti Metsatööstus“ (A/Seltsi „Eesti Metsatööstuse“ asutamise seadus, RT 1937, 45, 404); viimasele läksid üle kõik Riigi Metsatööstuse varad ja kohustused. Raiumisele määratud metsa müüakse A/Seltsile võimaluse piires ja taksihinnaga; A/Seltsi puhastulust jääb vähemalt 5% tagavarakapitaliks, kuna ülejääv osa, peale mõningate mahaarvamiste, kantakse riigi tuludesse metsamüügi alal.

Muus osas müüdi raiumisele võetavat puitu endiste aastate eeskujul, ja nimelt: 1) piiratud enampakkumistelt — kohalikkudele maaelanikkudele oma majapidamisnõuete rahuldamiseks, 2) kindla hinnaga — ilma enampakkumiseta — peamiselt ka kohalikule rahvale, kusjuures müügihinnaks, olenevalt ostjaskonna liigist (kohalik rahvas, ärilised ettevõtted j. m.), oli kas taks-, „kohalik müügi-“ või keskmine turuhind ja 3) üksikutel juhtudel alandatud taksihinnaga A/S „Eesti Metsatööstusele“ ja kohalikele maaelanikele surnud ja vigastatud puid ning hooldamisraiate saadusi. Tasuta anti puitu riigi metsamajapidamise vajadusiks, metsavalitsuse ametruumide ja metsateenijate korterite kütteks (puude ülestõttamise ja veo kulud on metsateenijate kanda), Voltveti Metsakoolile, Maaseadusega võõrandatud metsade endisile omanikele 1919. a. kasustamata jäänud raie- langi ja mõisade eest saadaoleva tasu arvel, ning metsatöölisele ja kehvematele maaelanikkudele (surnud ja roisupuid, oksi, haigu, kände jne.).

Puidumüük 1937/38. a. — Vente de bois en 1937/38.

5.	Mass tihumestrites Masse en m ³ réel	Üldmassist % Aux total en %	Takshind kr Prix de taxe en kr	Müügihind kr Prix de vente en kr	Müügihind = takshind ± % ± % aux prix de taxe	Ühe tm keskmine müügihind kr Prix moyen par m ³ en kr
I. Heskmise turu- või kokkuleppehinna	41 605	1,9	112 126,65	163 943,70	+46,2	3,94
1. Tööstustele, ärilistele ettevõtetele	27 808	—	75 188,19	112 172,07	+49,3	4,03
2. Kohalikule rahvale	9 247	—	20 082,10	28 335,79	+35,0	3,06
3. Muudele	4 555	—	16 006,36	23 435,84	+46,4	5,15
II. Piiratud enampakkumistel ja kohaliku müügihinna	193 065	8,8	490 753,59	570 699,66	+16,3	2,95
1. Kohalikule rahvale	188 177	—	475 799,98	553 953,78	+16,4	2,94
2. Muudele	4 888	—	14 953,61	16 745,88	+11,0	3,42
III. Taksihinna	306 624	13,9	630 635,02	630 635,02	±0	2,06
1. Kohalikule rahvale	297 980	—	605 874,92	605 874,92	±0	2,03
2. Riigi- ja omaval. asutistele	7 047	—	22 354,40	22 354,40	±0	3,17
3. Muudele	1 578	—	2 406,70	2 406,70	±0	1,52
IV. Alandatud taksihinna	5 085	0,2	10 627,71	8 287,05	-22,0	1,63
1. Kohalikule rahvale	5 081	—	10 621,11	8 283,15	-22,0	1,63
2. Muudele	4	—	6,60	3,90	-40,9	0,08
V. Hinna	36 609	1,7	80 764,65	—	-100	—
1. Metsamajapidamiseks	27 322	—	59 327,37	—	-100	—
2. Kohalikule rahvale	3 901	—	8 129,18	—	-100	—
3. End. mõisaomarikele	—	—	—	—	—	—
1919. a. langi arvel	3 454	—	13 638,15	—	-100	—
4. Muudele	1 932	—	4 669,95	—	-100	—
VI. A/S „Eesti Metsatööstusele“	1 617 276	73,5	5 331 982,92	5 329 710,32	±0	3,30
a) taksihinna	1 614 522	(73,4)	5 323 780,57	5 323 780,57	±0	3,30
b) alandatud taksihinna	2 754	(0,1)	8 202,35	5 929,75	-27,7	2,15
Kokku — Total	2 200 264	100	6 656 890,54	6 703 275,75	+0,7	3,05
1936/37	2 335 954	—	5 581 737,78	5 666 364,62	—	—
1935/36	2 442 496	—	5 345 748,17	5 378 220,71	—	—
1934/35	2 500 056	—	4 970 660,93	5 363 723,07	—	—
1933/34	3 400 887	—	4 783 662,34	5 677 202,42	—	—
1932/33	2 736 831	—	3 415 432,35	3 039 430,54	—	—
1931/32	1 845 200	—	3 378 716,34	2 998 834,80	—	—
1930/31	1 832 064	—	4 860 165,38	4 366 130,42	—	—
1929/30	2 234 260	—	5 846 342,32	6 010 371,26	—	—
1928/29	2 375 538	—	5 814 153,58	5 830 713,94	—	—

Sõltuvalt asjaolust, et alates 1936/37. a. ei ole enam peetud avalikke metsaenampakkumisi ja et ka piiratud enampakkumiste osatähtsus väheneb aasta-aastalt, kuna järjest rohkem levib kindla hinnaga müük, on tab. 5 ja 6 alajaotuses võetud ette muudatusi, mis ei võimalda enam nende tabelite andmete täit võrdlust eelmiste aastate vastavate tabelitega.

Puidumüük on võrreldes eelmise aastaga üldkoguselt lüüdnud tagasi 5,3%, hinnalt seevastu aga tõusnud 18,3%; hinnatõus seletub 1937. a. suvel ettevõetud metsa taksijärkude tõstmisega ühe astme

võrra, millest sõltuvalt puidu taksihind tõusis umbes 13—15%.

Peale tab. 5 kohalikule maarahvale müüduna näidatud koguse läks koh. tarvita-jaskonnale A/S „Eesti Metsatööstuse“ poolt ülestõetatud puidust umbes 40 000 tm.

A/S „Eesti Metsatööstusele“ on t. aastal müüdnud puitu 49 093 tm võrra vähem, kui eelmisel aastal Riigi Metsatööstusele; vähenemine seletub metsakasutuse üldise tagasiminekuuga, kuna suhteliselt on selle müügiliigi osatähtsus tõusnud 71,4%-lt 73,5%-le.

Puidumüük 1928/29—1937/38. a. — Ventes de bois de 1928/29—1937/38.

6.	Enampakkumistel Aux enchères		Piiratud enampakkumistel ja kindla hinnaga Aux enchères limitées et à prix fixe		Alandatud hinnaga A prix abaissé		Hinnata Gratuitement		Riigi Metsatööstusele resp. A/S „Eesti Metsatööstusele“ Pour l'industrie forestière de l'État		Kokku Total	
	mass tm	% üldmassist	Mass en m ³ réel	% au total	mass tm	% üldmassist	mass tm	% üldmassist	mass tm	% üldmassist	mass tm	% üldmassist
1937/38	—	—	541 294	24,6	5 085	0,2	36 609	1,7	1 617 276	73,5	2 200 264	100
1936/37	1 690	0,1	634 829	27,1	285	—	32 771	1,4	1 668 369	71,4	2 335 954	100
1935/36	405 204	16,6	754 443	30,9	27 168	1,1	49 056	2,0	1 206 625	40,4	2 442 496	100
1934/35	481 563	19,3	745 489	29,8	44 623	1,8	53 328	2,1	1 175 053	47,0	2 500 056	100
1933/34	907 030	26,7	1 136 697	33,4	187 661	5,5	108 540	3,2	1 060 959	31,2	3 400 887	100
1932/33	490 616	17,0	915 096	33,4	168 443	6,2	144 366	5,3	1 017 820	37,2	2 736 831	100
1931/32	312 348	16,9	651 367	35,2	185 950	10,1	72 708	3,9	662 827	33,8	1 845 200	100
1930/31	258 065	14,1	453 164	24,8	187 570	8,6	78 785	4,3	884 190	48,2	1 832 064	100
1929/30	453 267	20,3	571 403	25,6	238 825	10,7	101 370	4,5	869 398	38,9	2 234 263	100
1928/29	460 720	19,4	734 365	30,9	308 272	13,0	149 815	6,3	722 376	30,4	2 375 538	100

Puidu tihumetri keskmised müüghinnad („kännuraha“) 1928/29—1937/38. a. (kr).
Prix moyen de vente par m³ réel de 1928/29—1937/38 (en kr).

7.	Enampakumistel <i>Aux enchères</i>	Püüratud enampakumistel <i>Aux enchères limitées</i>	Kindla hinnaga müükidel <i>A prix fixe</i>	Alandatud hinnaga müükidel <i>A prix abaissé</i>	Riigi Metsatöötusele resp. A/S „E. Metsatöötusele“ <i>Pour l'Industrie forestière de l'État</i>	Tihumetri keskm. müüghind kõigi väljandamisviiside järgi ¹⁾ <i>Prix moyen de vente par m³ réel</i>	Tihumetri keskm. taksihind kõigi väljandamisviiside järgi ¹⁾ <i>Prix moyen de taxe par m³ réel</i>	Tihumetri keskm. müüghind = keskm. taksihind ± % ²⁾ <i>Prix moy. de vente par m³ = prix moyen de taxe ± %</i>
1937/38 . . .	—	2,52	1,99	1,63	3,30	3,05 (3,10)	3,02 (3,04)	+1 (+2)
1936/37 . . .	(3,00)	3,18	1,99	1,04	2,57	2,43 (2,46)	2,39 (2,40)	+2 (+3)
1935/36 . . .	3,62	2,55	1,84	1,24	2,40	2,41 (2,46)	2,19 (2,19)	+10 (+12)
1934/35 . . .	2,77	2,11	1,92	1,50	2,13	2,15 (2,19)	1,99 (1,99)	+8 (+10)
1933/34 . . .	2,42	1,62	1,55	1,33	1,37	1,67 (1,72)	1,41 (1,39)	+18 (+23)
1932/33 . . .	1,64	1,36	1,03	1,06	1,11	1,13 (1,18)	1,25 (1,23)	-10 (-8)
1931/32 . . .	1,98	1,83	1,53	1,47	1,74	1,63 (1,69)	1,33 (1,34)	-11 (-8)
1930/31 . . .	2,99	2,42	2,41	1,66	2,53	2,38 (2,49)	2,05 (2,06)	-10 (-6)
1929/30 . . .	4,09	2,85	2,58	1,77	2,56	2,69 (2,32)	2,62 (2,63)	+3 (+7)
1928/29 . . .	3,30	2,33	2,28	1,60	2,49	2,45 (2,62)	2,45 (2,43)	±0 (+8)

Müüdnud kogus võrreldes eelmise aastaga on läinud tagasi 135 690 *tm* võrra, sellest tagasiminekuks langeb mittemetsana majandatavatele maadele 55 353 *tm* ja riigimetsale 80 337 *tm*. Viimasest kogusest (80 337 *tm*) ligi pool langeb etterraiete vähenemisele (34,0 tuh. *tm*) ja suur osa (30 tuh. *tm*) eelmiste aastate jääkide vähenemisele.

Kehtivusega alates 15. VII 1937 tõsteti taksihindu ühe taksijärgu võrra, s. o. umbes 13—15%; kui müüdnud puidukoguse keskmine taksihinna tõus tab. 7 andmetel on suhteliselt suurem, siis seletub see esijoonas asjaoluga, et eelviimane taksihindade tõstmise ühe järgu võrra novembris 1936. a. omas kehtivuse alles siis (11. XI 1936), kui enamuse 1936/37. a. kasutamisele võetud kogusest oli juba müüdnud madalamate, 1935/36. a. taksihindade alusel; seega siis peavadki 1937/38. a. müüdnud koguse keskmised taksihinnad olema ligi kahe taksijärgu võrra (umbes 26%) kõrgemad 1936/37. a. müüdnud koguse taksihindadest.

Tegevusaastal kannult müüdnud puidust läks kohalikele maarahvale 23% (504 405 *tm*); peale selle, nagu tähendatud eelpool, varustas A/S „Eesti Metsa-

tööstus“ kohalikkude tarvitajaskonda valmismaterjalidega.

4. Metsade uuendamine ja hooldamine. *Régénération et traitement des forêts.*

Lehtmetsa raismikud enamuses jäetakse loomulikule uuendamisele kannuvõrsete abil. Osa okasmetsa raismikest uuendub samuti loomulikult teel (seemne loomulik lenne emametsalt järgulistel raietel, vanametsa servadelt kitsaste lankide puhul, seemnepuudelt niiskematel männimaaudel jne.). Suurema osa lageraismike taasmetsamiseks osutuvad aga vajalikeks kultuurid, ja nimelt olenevalt pinnasest, külv või istutamine. Kultuurid, äpardudes tihti osaliselt või täielikult kas kuiva kevade, põuase suve, ebasoodsate pinnaseolude, putukate- ja seenterüüstete ning rohulämmatuse tagajärjel, vajavad sageli isegi korduvaid täiendamisi. Parematel rohukasvatajatel pinnastel vajab noormetsa esimestel eluaastatel lahtihoidmist lämmatava rohu ja liig tiheda lehtpuuvõsa alt. Raismike taasmetsamiseks vajalikke taimi kasvatatakse sellekohastes taimaedades — puukoolides, kust peale selle osta taimi läheb eramaade metsamiseks ja koduümbruste kaunistamiseks.

Kultuuritööd 1937/38. a. — *Travaux de culture en 1937/38.*

8.	Pindala ha <i>Superficie ha</i>	Kulu kr <i>Frais kr</i>	Kulu pro ha kr <i>Frais par ha kr</i>
I. Uusi kultuure tehtud — Nouvelles cultures	4 246,8	118 540,07	27,91
1. Külviga — <i>Par l'ensemencement</i>	3 385,7	78 337,51	23,13
Mänd — <i>Pin</i>	1 877,6	—	—
Kuusk — <i>Sapin</i>	685,3	—	—
Segakultuur — <i>Cultures mixtes</i>	518,0	—	—
Tamm — <i>Chêne</i>	3,9	—	—
2. Istutamiseks — <i>Par plantement</i>	861,1	40 202,50	46,68
Mänd — <i>Pin</i>	260,0	—	—
Kuusk — <i>Sapin</i>	508,1	—	—
Segakultuur — <i>Cultures mixtes</i>	82,2	—	—
Lehtpuud, lüpuud, põõsad — <i>Autres espèces</i>	9,0	—	—
II. Vanu kultuure täiendatud — Amendement des surfaces cultivées les années précédentes	3 842,0	37 522,85	9,76
1. Külviga — <i>Par l'ensemencement</i>	1 547,9	11 621,78	7,50
2. Istutamiseks — <i>Par plantement</i>	2 294,1	25 901,07	11,29
III. Muud tööd — Autres travaux:			
1. Taimaedades-puukoolides — <i>Entretien de pépinières</i>	57,6	40 601,92	704,39
2. Kultuuride puhastamine rohust ja võsast — <i>Desherbage des cultures</i>	4 853,4	25 422,65	4,83
3. Pinnase ettevalmist. eeloleva aasta kultuureks — <i>Sol préparé pour l'ensemencement</i>	191,4	3 575,87	18,68

¹⁾ Arvatud kaasa tasuta väljaantud kogus; sulgudes on näidatud vastavad andmed ainult müüdnud puidu kohta, arvestamata tasuta antud kogust ja selle taksihinda.

Kultuure tehti teg.-aastal 4 246,3 ha, sellest külviga 3 385,7 ha, istutamisega 861,1 ha. Kultuurid maksusid keskmiselt pro ha: külv — 23,13 kr ja istutamine — 46,68 kr. Olemasolevaid kultuure parandati ja täiendati 3 842,0 ha, sellest külviga 1 547,9 ha, istutamisega 2 294,1 ha, keskmise kuluga pro ha 9,76 kr. Puukoolides ja taimeaedades tehti jooksvaid töid 57,6 ha pindalal.

Teg.-aastal tehtud uuskultuuride pindala on 173,9 ha võrra väiksem eelmisel aastal tehtud pindalast. Vähenemine sõltus peamiselt krediidi vähesusest, ka tuli teg.-aastal panna suuremat rõhku eelmiste aastate kultuuride täiendamisele ja hooldamisele, kuna viimaste põuaste suvede tõttu oli suur osa varematest kultuuridest parandustvajavas seisukorras. Vanade kultuuride täiendamisi ja parandamisi tehti t.-aastal 1 187 ha võrra rohkem, kui aasta varem. Taimeaedade-puukoolide pindala suurenes 27,5 ha võrra järjest suurenevate istutusmaterjali nõudmiste rahuldamiseks (peale riigimetsade vajaduse ka eramaade metsamise ja koduümbruste kaunistamise aktisioon). Lubatud krediidid ei võimaldanud kõikide kavatsatud tööde teostamist, sest töötasud olid teg.-aastaks hooajatoõelistel tõusnud umbes 25%. Ka tuli

kultiveerimistöödeks määratud krediidist tasuda tööliste lasteabiraha.

Kultuuritöödeks tarvitati 9 091,0 kg seemet ja 1 092 l tammeterusid ja hobukastaneid, omahinnaga 28 202 kr. Sellest külvati metsa 7 677,4 kg seemet ja 519 l tammeterusid ja hobukastaneid, taimeaedadesse vastavalt 1 413,6 kg ja 573 l. Puulikeide järgi tarvitati seemet: männi — 4 862,6 kg, kuuse — 3 534,7 kg, lehise — 25,6 kg, lehtpuude — 503,1 kg, ilupuude ja pöösaste — 165,0 kg. Tarvitatud seemnete keskmine omahind oli: mänd — 4,35 kr ja kuusk — 1,55 kr kg.

Maapidajatele-eraisikutele, riigi- ja omavalitsusasutistele, seltskondl. organisatsioonidele jne. anti tasuta maade metsamiseks ja kaunistamiseks 519,7 kg seemet ja 632 917 puustikut ja tasu eest 437,6 kg seemet ja 152 923 taime.

Puhastusraied I van. klassi puistutes näitavad tegevusaastal väikest tagasiminekut, kuna põimendusraieid tehti 2 027 ha võrra rohkem kui eelmisel aastal. Põimendusraiate ulatus näitab viimastel aastatel pidevat tõusu. Iga 112,1 metsamaa ha kohta tehti 1 ha puhastusraieid, iga 109,3 ha kohta 1 ha harvendusraieid ja iga 147,5 ha kohta 1 ha põimendusraieid.

Kultuuritööd ja hooldamisraied 1928/29—1937/38. a. — Travaux de culture et d'entretien de 1928/29—1937/38.

9.	Tehtud uusi kultuure <i>Nouvelles cultures</i>		Vanu kultuure täiendatud — <i>Amélioration des cultures existantes</i>		Tehtud puhastusraieid I van. klassi puistutes <i>Nettoisement</i>		Tehtud harvendusraieid II van. klassi puistutes <i>Coupees de nettoisement</i>		Tehtud põimendusraieid keskealistes puistutes — <i>Eclaircie</i>	
	Kokku ha	1 ha töö kohta metsamaad ha	Total ha	1 ha par superficie forestiére	Kokku ha	1 ha töö kohta metsamaad ha	Kokku ha	1 ha töö kohta metsamaad ha	Kokku ha	1 ha töö kohta metsamaad ha
1937/38 . . .	4 246,3	163,2	3 842,0	180,4	6 185	112,1	6 840	109,3	4 700	147,5
1936/37 . . .	4 420,7	157,0	2 656,0	261,4	6 814	101,9	6 840	109,3	2 673	259,7
1935/36 . . .	5 601,9	124,3	3 234,3	215,2	6 019	115,6	5 485	126,9	2 621	265,6
1934/35 . . .	4 171,1	168,1	2 483,5	282,3	5 822	120,4	5 146	136,2	1 327	528,0
1933/34 . . .	3 423,0	207,1	2 592,6	273,4	4 184	160,4	4 346	163,1	1 842	384,8
1932/33 . . .	3 893,1	185,1	2 338,4	308,2	6 348	113,0	5 401	133,0	753	957,2
1931/32 . . .	3 198,8	223,0	2 565,2	286,0	4 975	147,0	3 615	202,3	1 374	532,3
1930/31 . . .	4 443,5	166,3	2 571,5	287,3	5 838	126,5	1 707	432,8	685	1 078,5
1929/30 . . .	3 274,9	226,3	2 310,5	320,7	5 559	138,3	7 279	101,8	1 059	699,0
1928/29 . . .	3 402,8	216,4	2 309,5	318,0	4 769	154,4	2 440	301,8	1 807	563,5

Noorte metsade puhastus- ja harvendustöid tehakse osalt eelarvelise krediidiga, osalt antakse hooldamisraietel saadav materjal töötasuks; kohati — tihedamini asustatud maakohtades — saadakse isegi hooldamisraiate saadustest teatavat rahalist tulu. Keskealistes puistutes tehakse põimendusraieid puude müümise teel.

5. Maaparandustööd. Tegevusaastal kaevati 153,5 km *Travaux d'amélioration.* uusi kuivenduskraave, puhastati ja seati korda vanu 308,6 km. Tagasiminekuks maaparandustööde ulatuses sõltus tööhindade tõusust ja varajasest talvest.

RMMV võttis liikmena osa 325 veeühingust. Uusi metsateid ehitati 40,3 km, neist hobuveoteid 15,0 km ja autoveoteid 25,3 km. Vanu metsateid korrasitati 371,4 km.

Maaparandustööd 1928/29—1937/38. a.
Travaux d'amélioration de 1928/29—1937/38.

	Kaevatud uusi kraave		Korrasitatud vanu kraave	
	kilomeetrid			
1937/38 . . .	153		309	
1936/37 . . .	275		527	
1935/36 . . .	129		487	
1934/35 . . .	195		796	
1933/34 . . .	238		562	
1932/33 . . .	175		307	
1931/32 . . .	210		252	
1930/31 . . .	124		218	
1929/30 . . .	332		289	
1928/29 . . .	70		192	

6. Metsakaitse. Metsapõlemised. Metsa-
Protection des forêts. põlemiste ärahoidmiseks ja tõkestamiseks valmistati ja hoiti korras tulekaitseribasid (kokku 169 367 m²) ja palgati ohtlikumatesse kohtadesse tulevahte. Ühiselt sõjaväevõimudega ehi-

tati 4 vaatetorni, millised oma ehituselt ja asendilt on kõlvulised topograafilisteks ülesanneteks kui ka metsapõlemiste avastamiseks.

Metsapõlemiste põhjused 1937. a. — Causes des incendies de forêts.

Teistelt maadelt levinud metsa — Extension de l'incendie à travers la frontière	8 korda
Raudteevõrudest süttinud — Locomotives des chemins de fer	8 „
Tulega hooletu käitumine — Imprudence avec feu	51 „
Kuritahtlik süütamine — L'incendie volontaire criminel	4 „
Põhjused teadmata — Inconnus	95 „
Kokku — Total 166 „	

Riigi kahju 166 põlemisest pindalal 832 ha oli 32 198 kr, kustutamine maksus 2 394 kr, kokku seega 34 592 kr. Põlenud pinnast oli kaetud metsaga 255,2 ha, raismikke ja lagendikke 12,4 ha, soid ja rabu 564,4 ha.

Metsakahjurid. Kesk-Eesti kuusepuistutes masiliselt esineva üraški vastu võitlus jätkus. Peale selle avastati viimastel aastatel 20 metskonna männipuistutes latipihklase (*Pissodes piniphilus* Hbst.) rüüsteid umbes 3 200 ha pindalal, millest umbes 700 ha kannatas tugeva rüüste all. Suuremas ulatuses esines latipihklane Ahja, Erastvere, Veriora, Kastre, Orava, Vastseliina, Võru ja Otepää metskondades. Kahjuri leviku tõkestamiseks ja kahjustamise likvideerimiseks on võetud tarvitusele sellekohased abinõud.

Metsa-, jahi- ja kalapüügiseaduste rikkumised. T.-aastal pandi toime 2 135 omavolilist metsaraiumist, nõudesuurusega riigi, kui metsaomaniku, kasuks 12 209 kr ja metsamajanduskapitali kasuks 30 472 kr, 33 metsahoiu ja -kaitse eeskirjade rikkumist, 153 metsamaterjalide vargust, 254 Jahiseaduse ja 43 Kalapüügi seaduse rikkumist, 1 013 omavolilist karjatamist ja 532 muud seaduserikkumist. Administratiivkorras lahendatud seaduserikkumiste asjus on nõutud sisse 26 854 kr.

Kriminaalprotsessides rahuldati tsiviilnõudeid 618 ju hul 11 596 kr ulatuses, lükati tagasi 176 ju hul 6 259 kr ulatuses.

7. Metsakorraldus- tööd. Metsakorraldustöid teostab Metsakorralduse Büroo metsa- Aménagement des forêts. taksaatorite ja metsatehnikute kaudu. Välistööd kestsid 12. maist 8. detsembrini. Korraldati Kivinõmme, Narva, Vigala, Vaivara ja Iisaku metskondades 45 828 ha riigi tulundusmetsi. RMMV haldamisel olevaid maid oli 1. IV 1938 korraldamata veel umbes 58 000 ha.

Riigi poolt ja kulul kuuluvad korraldamisele ka era-kaitsemetsad, kusjuures kaitsemetsadeks Metsaseaduse § 5 põhjal määratakse metsad, puestikud ja võsastikud: 1) mis hoiavad kinni tuiskliivu või takistavad lahtise liiva levimist; 2) mille normaalne kasutamine või raiumine võib põhjustada tuiskliivade tekkimist; 3) mis kaitsevad mere, järvede, jõgede ja ojade kaldaid varisemise, uhtumise või jäävigas-

tuste eest; 4) mis kaitsevad põllumajanduslikke maid ja metsi tuulte ja teiste taimekasvule, metsa- ning põllumajandusele kahjulikkude mõjude ja tegurite eest; 5) mis omavad tähtsust lumekogumise ja lumekaitse esemetena; 6) millel on eriline dendroloogiline, metsa- ja loodusteaduslik, ajalooline, kliimaline või esteetiline tähtsus või väärtus ja 7) mille kasutamise piiramine on tingitud riigikaitse või navigatsiooni nõudeist.

Tegevusaastal korraldati sääraseid kaitsemetsi 17 kohas kokku 146,04 ha.

8. Metsanduslik kutseharidus.

Instruction forestière.

Metsa administratiiv-ametkonna komplekteerimiseks valmistab kõrgema haridusega metsateadlasi ette Tartu Ülikooli Põllumajandusteaduskonna metsaosakond.

Metsandusliku kutsekoolina tegutseb RMMV'le alluv Voltveti Metsakool Pärnumaal, mille ülesandeks on metsandusliku hariduse andmine tulevastele metsa kaitseametnikele metsnikkude ja metsavahtide ettevalmistamise näol riigi-, omavalitsuse- ja erametsateenistuse jaoks.

Tegevusaastal töötas koolis: 1) kaheaastase kursusega metsnikkude klass ja 2) üheaastase kursusega metsavahtide klass. Voltveti Metsakooli on kuni t.-aastani lõpetanud 7 metsniku-kursuse lendu — 123 õpilast ja 6 metsavahtide-kursuse lendu — 133 õpilast.

9. Tulud ja kulud. Riigi metsamajapidamise tulud Recettes et dépenses. sisaldavad sissetulekuid ka mittemetsana majandatavatel maadel, nagu puidumüük rendi- ja planeeritud maadelt, turvalõikus rabades, kalapüük jne., mille tõttu ei ole võimalik arvutada tulusid metsamaa ha kohta. Järgnevas tabelis toodud mõned tululiigid (rendid, mitmesuguste varade müük, kuludeks kantud summade tagasimaks ja juhuslikud tulud) sisaldavad ka Põllutöoministeeriumi teiste asutiste sissetulekuid.

Riigi metsade alal laekunud tulud 1937/38. a.:

Puidu müük	4 740 680 kr
Riigi Metsatööstuse ülejääk	751 444 „
Metsa kõrvalkasustused (ilma jahituludeta, millised laekuvad jahikapitali)	77 874 „
Mitmesugused rendid	54 508 „
Trahvid ja viivituserahad	45 020 „
Mitmesuguste varade müük	6 492 „
Kuludeks kantud summade tagasimaks, mitmesugune ja juhuslik tulu	31 806 „
Kokku 5 707 824 kr	

Tulud kõrvalkasustustest sisaldavad tulusid kalapüügist 11 652 kr.

Põllutöoministeeriumi üldsissetulek riigitulude osas oli 5 741 505 kr; arvestamata kuludeks kantud summade tagasimakse ja juhuslikke tulusid, moodustas RMMV tulu Põllutöoministeeriumi kogutuludest ligi 99%.

1937/38. a. oli RMMV asutistes kulused puht-metsamajanduslikel aladel *kr*:

Metsakorraldustööd	65 236
Lankide ajamine	7 506
Kultuuritööd	222 908
Metsahoidamine	28 693
Hüdrotehniline maaparandus	184 756
Metsateede ehitamine ja korrashoid	10 657
Metsakahjurite tõrje	2 532

Metsapõlemiste ärahoidmine ja tõrje	6 508
Metsavaheliste klassiteede äärte puhastamine võsast	1 864
	Kokku 525 660

Uute hoonete ehitamiseks kulutati 69 911 *kr*,
hoonete remondiks 98 791 *kr*.

Metsamajapidamise brutotulust moodustavad
puht-metsamajanduslikud kulud ca 9,2%.

Metsanduse kohta varem Keskbüroo väljaandis ilmunud artiklid ja andmed:

Riigi metsamajandus 1936/37. m./a., B. Tuiskvere, Eesti Statistika nr. 195(2) 1938. a., lk. 69—76.
Riigi metsamajandus 1935/36. m./a., B. Tuiskvere, Eesti Statistika nr. 182(1) 1937. a., lk. 6—13.
Riigi metsamajandus 1934/35. m./a., B. Tiismann, Eesti Statistika nr. 171(2) 1936. a., lk. 77—84.
Riigi metsamajandus 1933/34. m./a., B. Tiismann, Eesti Statistika nr. 159(2) 1935. a., lk. 57—62.
Riigi metsamajandus 1932/33. m./a., B. Tiismann, Eesti Statistika nr. 148(3) 1934. a., lk. 117—124.

K. Rumma.

SURMAPÕHJUSED 1937. a.¹⁾

CAUSES de DÉCÈS en 1937.

Sisu: 1. Üldine suremus ja tähtsamad surmapõhjused, lk. 65. 2. Tähtsamaid surmapõhjusi linnades ja maal, lk. 66. 3. Täiendavaid andmeid, lk. 67.

1. Üldine suremus ja tähtsamad surmapõhjused.

Mortalité générale et causes principales de décès.

Kirjeldataval aastal näeme suremuses üle riigi võrreldes eelmise aastaga väikest vähenemist, nimelt 980 juhuga ehk 5,6%. 1937. a. oli 16 614 surmajuhtu, linnades²⁾ 4 720 ja maades 11 894. Imikute suremus aga suurenes võrreldes eelmise aastaga 1,6%. 10 000 elaniku kohta oli üldine suremus üle riigi 146,9, linnades 137,9 ja maades 152,6. Võrreldes 1937. a. suremuse andmeid 1936. a., siis näeme üle riigi suremuse vähenemist 10 000 elaniku suhtes 5,6%, linnades 3,7% ja maal 6,3%. Võrreldes samu aastaid sooliselt, peame nentima 1937. a. üle riigi meeste seas suremuse vähenemist 466 juhuga ehk 5,2%, naiste seas — 514 juhuga ehk 5,3%. Linnades näeme, et suremus meeste seas vähenes 58 juhuga ehk 2,4%, naiste seas 46 juhuga ehk 1,9%. Maal oli suremuse vähenemine esimeste seas 408 juhtu ehk 6,2%, teiste seas 468 juhtu ehk 7,6%. Tallinnas oli 1937. a. suremus 10 000 elaniku suhtes 120,7, meeste seas 137,5 ja naiste seas 107,4 juhtu. Seega oli Tallinnas suremuse vähenemine võrreldes eelmise aastaga meestel 5,9% ja naistel 4,3%.

1937. a. oli esikohal suremus raukusnõtrusse 3 236 juhuga ehk 19,5% ja 10 000 elaniku suhtes 28,6. Järgnes suremus nakkus- ja parasitaarseisse haigusisse 15,6%, kolmandal kohal oli suremus vereringe-elundite haigusisse 13,0%, neljandal — erkkonna- ja meeltelelundite haigusisse 10,3%. Kuna ülejäänud surmapõhjuste rühmad esinesid väiksemal määral ja suremuse sagedus neisse haigusisse oli alla kümne protsendi.

Suremuskoefitsiendid 1937. a. 10 000 elaniku suhtes üksikute haigusrühmade järgi kõrvutatud 1936. a. andmetega näitavad suurenenemist järgmistes rühmades: kaasasündinud arenemishäireis 88,2%, vere- ja vereloomehaigusis 37,0%, naha- ja rakkuskoehaigusis 34,2%, imikute haigusis 18,3%, reumaatilisis, toitumuse, sisesekreetsiooni- ja teisis üldisis haigusis 14,2%, kuse- ja suguelundkonnahaigusis 9,3% ning vähjas ja teisis kasvajais 3,0%. Suremuse vähenemist 1937. a. eelmisest aastast 10 000 elaniku kohta võime panna tähele peamiselt krooniliste mürgistuste ja intoksikatsioonide rühmas 43,8%, siis raseduse-, sünnituse- ja lapsevoodihaigusis 32,8%, luu- ja liikumisorganite haigusis 26,7% ning seedeelundkonnahaigusis 12,0%. Ülejäänud haiguste rühmad näitavad suremuse vähenemist vaid alla 10%.

¹⁾ Surmapõhjuste kohta varem ilmunud art. vt. „E. Statistika“ nr. 193(12) — 1937, lk. 671—681.
²⁾ 19 linnas.

1.	10 000 elaniku kohta — Pour 10 000 habitants											
	Üldarv Nombre total	Üldarvust % au total	Üldse Total	Linnad — Villes			Sellest Tallinnas Dont à Tallinn	Maad Arrondissements			Maad ühes ale- vitaga ¹⁾ — Villes et arrond.	
				33 linnat				19 linna	M.	N.		K.
				M.	N.	K.						
Nakkus- ja parasitaarsed haigused — <i>Morbi infectiosi et parasitarii</i>	2 587	15,6	22,88	85,72	18,78	26,22	26,26	25,88	25,77	17,68	21,53	21,66
Sellest — Dont: tuberkuloos — <i>tuberculosis</i>	1 818	70,3	16,08	26,46	13,28	19,07	19,25	20,58	19,14	10,86	14,82	14,87
Vähk ja teised kasvaja-d — <i>Cancer et alia neoplasmata</i>	1 522	9,2	13,46	16,96	18,24	17,08	17,73	15,70	11,00	12,10	11,58	11,74
Sellest — Dont: cancer ja teised pahaloomused kasvaja-d — <i>cancer et ceteri tumores maligni</i>	1 325	87,1	11,72	15,78	16,20	16,02	16,01	14,80	9,17	10,33	9,77	9,97
Reumaatilised, toitumuse, sisesekretsiooni ja teised üldised haigused — <i>Morbi rheumaticae, nutritionis, secretionis internae et alii morbi viscerales</i>	164	1,0	1,45	0,87	1,95	1,47	1,40	1,58	1,39	1,52	1,46	1,49
Vere- ja vereloome-elundite haigused — <i>Morbi sanguinis et org. haematopoeiticae</i>	71	0,4	0,03	0,75	0,92	0,85	0,91	0,76	0,47	0,58	0,53	0,51
Kroonilised mürgistused ja intoksikatsioonid — <i>Intoxicaciones chronicae et acutae</i>	20	0,1	0,18	0,62	0,10	0,33	0,35	0,48	0,22	—	0,11	0,10
Erkkonna- ja meelte-elundite haigused — <i>Morbi systematis nervosi et sensuum</i>	1 708	10,3	15,11	16,40	16,74	16,59	16,45	13,96	14,85	14,31	14,57	14,69
Vereringe-elundite haigused — <i>Morbi organorum circulationis</i>	2 168	13,0	19,17	28,33	24,86	26,38	26,12	22,44	17,73	14,23	15,91	16,35
Hingamiselundkonnahaigused — <i>Morbi organorum respiratoris</i>	1 208	7,8	11,48	14,91	10,51	12,44	12,50	11,15	13,91	8,63	11,15	11,16
Seedimiselundkonnahaigused — <i>Morbi organorum digestivis</i>	967	5,8	8,56	8,14	5,21	6,49	6,25	4,06	11,61	7,87	9,65	9,66
Kuse- ja suguelundkonnahaigused — <i>Morbi organorum uropoeticorum</i>	373	2,3	3,30	3,85	2,43	3,06	3,18	2,89	4,74	2,28	3,46	3,39
Raseduse-, sünnituse- ja lapsevoodihaigused — <i>Morbi graviditatis partus et morbi puerper.</i>	44	0,3	0,39	—	0,92	0,52	0,44	0,48	—	0,63	0,33	0,37
Naha- ja rakkuskoehaigused — <i>Morbi cutis et subcutis</i>	58	0,3	0,51	0,81	0,73	0,76	0,73	0,96	0,39	0,41	0,40	0,42
Luu- ja liikumisorganite haigused — <i>Morbi ossium et articulationum</i>	26	0,2	0,22	0,31	0,10	0,19	0,18	0,28	0,17	0,30	0,24	0,24
Kaasasündinud arenemishäired — <i>Anomaliae congenitae</i>	36	0,2	0,32	0,56	0,40	0,52	0,47	0,48	0,25	0,20	0,23	0,26
Imikute haigused — <i>Morbi neonatorum</i>	401	2,4	3,55	3,79	2,97	3,38	3,18	2,96	4,13	3,30	3,70	3,75
Raukusnõtrus — <i>Senilitas</i>	3 236	19,5	23,62	8,32	14,16	11,60	11,34	6,82	32,69	41,38	37,23	36,55
Vägivaldne ja õnnetusjuhuiline surm — <i>Mors violenta et accidentalis</i>	817	4,9	7,23	14,16	3,60	3,24	3,06	8,54	10,72	3,25	6,82	6,94
Surm teadmata põhjusil — <i>Causae mortis incertae</i>	1 110	6,7	9,90	3,48	1,36	2,20	2,34	1,72	16,29	11,34	13,71	13,33
Kokku — Total	16 614	100,0	146,94	157,97	124,06	138,95	137,90	120,74	166,31	140,01	152,58	152,63

2. Tähtsmaid surmapõhjusi linnades ja maal.

Causae principales de décès dans les villes et arrondissements.

(26,1), vähktõppe ning teisisse kasvajaissse (17,7), erkkonna- ja meelteelundite haigusisse (16,5) ja viiendana hingamiselundkonnahaigusisse (12,5) ning kuendana raukusnõtrusse (11,3), kuna ülejäänud surmapõhjuste koefitsiendid olid madalamad. Maades suri kõige rohkem raukusnõtrusse (36,6), nakkus- ja parasitaarseisse haigusisse (21,7), siis vereringe-elundite haigusisse (16,4), erkkonna- ja meelteelundite haigusisse (14,7), vähktõppe ja teisisse kasvajaissse (11,7) ning hingamisorganite haigusisse (11,2). Kui aga võrrelda 1937. a. surmapõhjuste rühmade vähenemist ja suurenemist eelmise aastaga linnades ja maades protsendilisel, siis selgub, et suurenemine linnades ning maades oli järgmistes haigusrühmades: reumaatiliste, toitumuse, sisesekretsiooni ja teiste üldiste haiguste rühmas, vere- ja vereloome-elunditehaigusis, naha- ja rakkus-koehaigusis, kaasasündinud arenemishäireis ning imikute haigusis. Vähenemist näeme võrreldes eelmise aastaga linnades ja maades järgmistes rühmades: kroonilises mürgistatusis ja intoksikatsioonides, vere-

hingamis- ja seedeelundkonnahaigusis, luu- ja liikumisorganite haigusis ning raukusnõtruses. Kuna järgmistis surmapõhjuste rühmades näeme tõusu linnades ja vähenemist maades: nakkus- ja parasitaarseis haigusis, erkkonna- ja meelteelundkonnahaigusis, kuse- ja suguelundkonnahaigusis, raseduse-, sünnituse- ja lapsevoodihaigusis. Ümberpöörduvalt näeme suuremuse suurenemist maades ja vähenemist linnades: vähjas ja teisis kasvajaiss ning vägivaldses ja õnnetusjuhuilises surmas.

Üldse aga näeme, et suuremuse vähenemine 1937. a. oli tingitud soodsast aastast, mis tõi endaga kaasa vähem grippi ühes komplikatsioonidega ja nakkushaigusi, arvatud välja läkakõha ning kõhu- ja paratüüfus. Samuti on gripi ja nakkushaiguste tagasiminekuaga vähenenud südame- ja kopsuhaigused, mis väga sageli toovad surma just gripi ja nakkushaiguste mõjustusel. Nii oli suuremusekoefitsient 1937. a. südamehaigusisse vähenenud eelmisest aastast 2,0%, bronchiiti 9,0%. Samuti on vähenenud 1936. a. kopsupõletikud, nimelt 21,1%, mis omakorda mõjustasid vähenemist suuremuse raukusnõtrusse (8,8%) ja südamehaigusisse.

Nagu nägime on 1937. a. imikute hulgas suuremuse võrreldes eelmise aastaga suurenenud ja seda on

¹⁾ Maad 14 linnaga (endised alevid).

mõjustanud peamiselt läkakõha, kaasasündinud nõrkus ja difteeria. Üleriiklikult oli 1937. a. läkakõha koefitsient suurenenud võrreldes 1936. a. 321,2% ning difteeria 62,5%.

3. Täiendavaid andmeid.

Quelques données supplémentaires.

Nakkushaiguste rühmas tuleb eriti vaatlusele võtta suurem tuberkuloosi ja vähktõvesse ning teisisse pahaloolumulisesse kasvajaissse. 1937. a. suri üle riigi tuberkuloosi 10 000 elaniku suhtes 16,1 isikut, nendest mehi 21,0 ja naisi 11,7. Linnades oli see suurem 19,3, meeste seas 27,0 ja naiste seas 13,2. Maades aga üldse 14,9, meestel 19,2 ja naistel 11,0. Võrreldes eelpool toodud andmeid 1936. a. andmetega on näha suuremuses tuberkuloosi üle riigi tagasiminekut, nimelt 6,6%. Seda vähenemist tuleb kanda maade arvele, kus suuremuse vähenemine oli eelmisest aastast 10,4%. Linnades oli aga suurem tuberkuloosi vähe tõusnud (0,7%). Suurem tuberkuloosi meeste seas oli vähenenud üle riigi (7,2%) ja maades (12,0%), kuid suurenenud linnades 2,5%. Naiste seas näeme, nii üle riigi (5,5%) kui ka linnades (2,0%) ja maades (7,5%) suuremuse vähenemist tuberkuloosi. Vaadates tab. 2, näeme tuberkuloosi levi 10 000 elaniku suhtes üksikutes linnades ja maades. Tallinnas oli 1937. a. tuberkuloosi suuremuse koefitsient üldse 20,6, meestel 29,3 ja naistel 13,7. Seega tõus eelmisest aastast 7,9%. Nimetatud suuremuse tõusu tuleb kanda naiste suuremuse arvele, mis on suurenenud 12,3%. Tartus oli aga suuremuses tuberkuloosi vähenemine 21,1% ja vähenemine oli peamiselt ka naiste arvel (28,8%), kuna meestel oli vähenemine 14,8%.

Suurem vähktõppe ja teisisse pahaloolumulisesse kasvajaissse oli 1937. a. üle riigi 10 000 elaniku suhtes 11,7, meestel 11,0 ja naistel 12,3. Linnades üldse 16,0, meestel 15,0 ja naistel 16,3. Maades oli üldse 10,0, meestel 9,4 ja naistel 10,5. Seega oli suurem vähktõppe ja teisisse pahaloolumulisesse kasvajaissse pea võrdne eelmise aastaga.

Tuberkuloos ja vähk ning teised pahaloolumused kasvavad surmapõhjuseks 10 000 elan. kohta 1937. a. — Décès causés par tuberculose et cancer et autres tumeurs malignes pour 10 000 habitants en 1937.

2.	Tuberkuloos Tuberculosis			Vähk ja teised pahaloolumused kasvavad Cancer et autres tumeurs malignes		
	M.	N.	K.	H.	F.	T.
Linnad — Villes:						
19 linna	26,99	13,21	19,25	15,60	16,33	16,01
33 linna	26,46	13,28	19,07	15,78	16,20	16,03
Tallinn	29,28	13,69	20,58	15,11	14,56	14,80
Antsla	13,99	23,09	18,08	—	11,55	6,35
Elva	20,51	—	9,13	20,51	8,23	13,70
Haapsalu	9,55	19,84	15,83	19,10	23,15	21,49
Jõgeva	30,12	—	14,39	15,06	27,55	21,58
Jõhvi	9,07	7,90	8,45	9,07	7,90	8,45
Kallaste	—	—	—	15,13	12,93	13,59
Keila	20,70	15,85	17,95	41,41	15,85	26,93
Kil.-Nõmme	31,40	24,04	27,23	—	12,02	6,81
Kunda	21,86	10,18	15,81	21,86	20,37	21,09
Kuressaare	18,75	11,06	14,44	9,35	3,69	6,19
Kärda	—	44,50	26,40	48,54	22,30	33,00
Mustla	23,15	—	10,88	23,15	—	10,38
Mustvee	—	20,52	11,15	16,29	6,84	11,15
Mõisaküla	35,15	7,90	20,02	8,79	31,95	20,02
Narva	27,57	10,44	17,65	20,62	17,39	21,29
Sel.-N.-Jõesuu	67,26	7,49	37,43	44,84	14,98	26,94
Nõmme	43,58	21,98	31,66	9,42	13,38	11,61
Otepää	11,38	8,53	9,75	—	25,58	14,62
Paldiski	26,74	5,41	14,96	13,37	21,66	17,95
Petsari	34,25	51,02	43,86	—	51,02	29,24
Petsari	8,98	8,11	8,53	17,96	24,34	21,31
Põltsamaa	16,17	12,55	14,18	—	25,11	14,13
Pärnu	26,98	4,08	13,93	14,03	19,57	17,18
Rakvere	30,17	19,42	24,07	25,53	17,06	21,06
Sindi	32,64	8,66	10,20	32,64	17,32	24,11
S.-Jaani	43,96	44,91	44,52	21,98	—	8,90
Tapa	16,14	20,52	18,38	10,78	35,92	23,63
Tartu	95,04	13,31	18,36	18,39	16,56	17,35
Tõrva	14,95	12,20	13,43	—	36,59	20,15
Türi	20,18	11,73	16,65	6,71	5,87	6,26
Valga	28,27	15,86	21,42	8,70	17,63	13,63
Viljandi	16,64	6,92	11,08	16,64	13,84	15,04
Võru	11,36	15,56	13,67	7,57	18,67	13,67
Maad alevitega¹⁾	19,15	10,37	14,87	9,44	10,46	9,97
Maad — Arrond.	19,14	10,86	14,82	9,17	10,33	9,77
Viru	20,71	11,54	16,04	13,11	9,70	11,38
Järva	14,64	7,97	11,22	12,96	14,74	13,87
Harju	20,99	11,96	16,20	12,03	11,09	11,54
Lääne	20,53	9,37	14,65	11,33	14,33	12,91
Saare	27,57	12,27	19,08	7,00	7,71	7,40
Pärnu	14,27	6,97	10,47	8,50	10,32	9,45
Viljandi	10,82	7,12	8,87	9,85	10,36	8,70
Tartu	20,88	13,62	16,80	7,09	9,08	8,14
Valga	13,33	8,86	11,22	12,20	11,07	11,61
Võru	19,71	12,08	15,74	4,85	9,31	7,98
Petsari	18,47	10,40	14,23	3,49	5,36	4,47
Üldse — Gr. total	21,04	11,69	16,08	11,02	12,34	11,72

Tähtsamad nakkushaigused surmapõhjuseks 1937. a. — Décès causés par les principales maladies contagieuses en 1937.

3.	Kõhutõbi ja paratüüfus	Rõuged	Leetrid	Sarlakid	Läkakõha	Difteeria	Influentas	100 000 elaniku kohta — Pour 100 000 habitants						
								Typhus abdominalis et paratyph.	Variola	Morbilli	Scarlatina	Pertussis	Diphtheria	Gripp
Linnad (33) — Villes	39	1	—	8	17	36	67	10,64	0,27	—	2,18	4,64	9,32	18,28
(19)	38	1	—	8	14	28	61	11,10	0,29	—	2,34	4,09	8,18	17,82
Sellest — Dont: Tallinn	3	—	—	6	3	10	18	2,07	—	—	4,13	2,07	6,38	12,39
Maad — Arrond.	34	2	11	36	84	86	119	4,50	0,26	1,46	4,77	11,12	11,39	15,76
Maad alevitega ¹⁾	35	2	11	36	87	94	125	4,49	0,26	1,41	4,62	11,16	12,06	16,04
Üldse — Total	73	3	11	44	101	122	186	6,46	0,27	0,97	3,89	8,93	10,79	16,45

Tähtsamate nakkushaiguste suuremuses 10 000 elaniku ja võrreldes eelmise aastaga näeme suuremuses kõhu- ja paratüüfusse suurenemist 87,3%. Linnades oli suurem 187,6%, maades 35,2%. Suurem kõhu- ja paratüüfusse levi 1937. a. oli Virumaal. Tallinnas näeme seevastu nimetatud haigusil tagasiminekut 50,5%. Läkakõha oli levinud 1937. a. võr-

reldes 1936. a. peamiselt maades (337,7%), linnades aga 243,7%, sellest Tallinnas 48,0%. Difteeria oli levinud eelmisest aastast enam 62,6%, linnades 5,0% ja maades 93,0%. Seejuures peab tähendama, et Tallinnas nimetatud haigus on vähenenud 34,2%. Suurem grippi, rõugeisse, leetrisse ja sarlakeisse näitab tagasiminekut eelmisest aastast.

¹⁾ Maad 14 linnaga (endised alevid).

Surmapõhjused 1937. a. rahvusvahelise surmapõhjuste täieliku nomenklatuuri kohaselt (järg).
Causes de décès en 1937 classées d'après la nomenclature internationale détaillée (suite).

Täiel. nomen. jär. nr. Numér. de la nom. dét.	Surmapõhjused Causes de décès			Linnades Villes		Maal Arrondissements		Üldse Total			Täiel. nomen. jär. nr. Numér. de la nom. dét.	Surmapõhjused Causes de décès			Linnades Villes		Maal Arrondissements		Üldse Total		
	M.	N.	K.	M.	N.	H.	F.	M.	N.	K.		M.	N.	H.	F.	M.	N.	K.			
179	Muud ägedad õnnetusjuhud, mürgist, kaasa arvatuna gaasimürgistused	2	2	4	0	0	0	12	192	Väik	—	—	9	5	9	5	14				
180	Tulekahjude tagajärjed	1	1	—	3	1	4	6	193	Õnnetusjuhuselised elektrivigastused	2	—	—	—	2	—	2				
181	Muud õnnetusjuhud, põletised (kaasa arvatuna tulekahju tagajärjed)	8	10	15	13	23	23	46	194	Muud õnnetusjuhud: a) võõrkehad	7	4	28	0	35	10	45				
182	Õnnetusjuhusine lämbumise mehaanilise vahendi toimel	2	—	6	1	8	1	9	195	b) muud	7	4	28	6	35	10	45				
183	Õnnetusjuhusine uppumine	28	7	68	19	96	26	122	196	Teadm. iseloom. vägivaldne surm (õnnetusjuht, tapmine, enesetapp)	4	—	22	7	20	7	33				
184	Õnnetusjuhuselised laskevigastused (kaasa arv. sõjas saadud vigastused)	1	—	0	—	10	—	10	197	Sõjas saadud vigastused	—	—	—	—	—	—	—				
185	Õnnetusjuhus. haavami- sed teraafistaga (kaasa arvatuna sõjas saadud vigastused)	1	—	1	—	2	—	2	198	Vigastused sõjavägedelt	—	—	2	—	2	—	2				
186	Õnnetusjuhuselised vigastused kukkimisel, muljumisel, sisselangemisel	63	17	75	29	138	46	184	199	Kohtuotsuse täidesaatm.	—	—	—	—	—	—	—				
187	Loodusõnnetusjuhusid	—	—	—	—	—	—	—	200	Causae mortis incertae — Surm teadmata põhjusil	56	28	588	447	644	475	1 119				
188	Yägivallatoim. loomadelt	—	—	4	1	4	1	5	199	Äkilise surm	—	—	—	—	—	—	—				
189	Nälg, janu	—	—	1	1	1	1	2	200	Mitte- või puudulikult määratletud ja raskesti määratletavad põhjused:	56	28	588	447	644	475	1 119				
190	Külm	—	—	3	—	4	—	5	199	a) kopuhaigus	1	—	111	66	112	66	178				
191	Kuumus	—	—	—	—	4	—	5	200	b) rinnahaigus	—	—	30	25	30	25	55				
										c) südamerahandus ja halvatus	48	23	116	50	164	73	237				
										d) sisemine haigus	—	1	121	75	121	76	197				
										e) mund	5	1	65	73	70	74	144				
										f) märkimata	2	3	145	158	147	161	308				
										Kokku	2 543	2 559	6 003	5 518	8 546	8 068	16 614				

Tab. 2. Surmapõhjused 1937. a. lühendatud nomenklatuuri kohaselt — *Causes de décès d'après la nomenclature abrégée en 1937.*

Lühendatud nomenklatuuri numbratsioon Num. d'ord. de la nomencl. abrégée	Surmapõhjused Causes de décès	Täieliku nomenklatuuri numbratsioon Numéros d'ordre de la nomenclature détaillée	Arv — Nombre		Lühendatud nomenklatuuri numbratsioon Num. d'ord. de la nomencl. abrégée	Surmapõhjused Causes de décès	Täieliku nomenklatuuri numbratsioon Numéros d'ordre de la nomenclature détaillée	Arv — Nombre	
			100 000 elan. kohta — Pour 100 000 habit.	100 000 elan. kohta — Pour 100 000 habit.				100 000 elan. kohta — Pour 100 000 habit.	100 000 elan. kohta — Pour 100 000 habit.
1	I Typhus abdominalis et paratyphus	1, 2	2 587	228,81	26	VIII Bronchitis	106	1 298	114,80
2	Typhus exanthematicus	3	73	6,46	27	Pneumoniae	107—109	922	81,55
3	Variola	6	3	0,27	28	Ceteri morbi tracti respiratorii, exclusive tuberculosis.	104, 105, 110—114	309	26,80
4	Morbilli	7	11	0,97	29	IX Diarrhoea et enteritis	119, 120	967	85,53
5	Scarlatina	8	44	3,89	30	Appendicitis	121	319	28,21
6	Pertussis	9	101	8,93	31	Morbi hepatitis et duct. bilifer.	124—127	167	14,77
7	Diphtheria	10	122	10,79	32	Ceteri morbi tracti digest.	115—118, 122, 123, 128 ja 129	400	36,17
8	Gripp s. influenza	11	186	16,45	33	X Nephritis	130—132	373	32,99
9	Pestis	14	—	—	34	Ceteri morbi organ. uropoetic.	133—139	165	14,59
10	Tuberculosis tractus respirat.	23	1 633	144,43	35	XI Septicaemia et infectiones puerperales	140 ja 145	14	1,24
11	Tuberculosis organorum aliorum	24—32	185	16,30	36	XII, XIII Morbi cutis, subcutis et organ. locomot.	141—144, 146—150	30	2,65
12	Lues	34	25	2,21	37	XIV, XV Debilitas congenita	157—161	437	38,65
13	Malaria	38	—	—	38	XVI Senilitas	162	3 236	286,21
14	Ceteri morbi infect. et parasit.	4, 5, 12, 13, 15—22, 33, 35—37, 39—44	204	18,04	39	XVII Suicidium	163—171	260	23,00
15	II. Cancer et cet. tumores maligni	45—53	1 325	117,19	40	Homicidium	172—175	43	3,80
16	Tumores benigni	54 ja 55	197	17,42	41	Mors violenta s. accidentalis (excl. suicidium et homic.)	170—198	514	45,46
17	III, IV, V Rheumatismus chron. et arthritidis uricae chron.	57, 58	255	22,55	42	XVIII Causae non definitae s. defectivae definitione	199, 200	1 119	98,97
18	Diabetes mellitus	59	78	6,90	43	Kokku — Total		16 614	1 469,42
19	Alcoholismus chron. s. acut.	75	19	1,68					
20	Ceteri morbi et intoxicat. chronicea	56, 60—74, 76 ja 77	103	9,11					
21	VI Tabes dorsalis et paralysis progressiva	80 ja 83	92	8,14					
22	Haemorrhagia cerebri embolia s. thrombosis cerebri	82	957	84,64					
23	Ceteri morbi system. nerv.	78, 79, 81, 84—89	659	58,58					
24	VII Morbi cordis	90—95	2 168	191,75					
25	Ceteri morbi tracti circulatorii	96—103	1 861	164,00					

¹⁾ Arvutamise aluseks on võetud rahvastikuarv 1. VII 1 130 652 — *Nombre de la population pour calcul 1 130 652.*

	Nakkus- ja parasitaarsed haigused			Vähk ja teised kasvajaad			Reumat., tootumise, sisesekrets. ja teised üldhaigused			Verre- ja verehõõne- elundite haigused			Kroonil. mürgistused ja äkilised mürgistused			Erkkonna- ja meel- elunditehaigused			Veetõrge-elundite haigused			Hingamiselundkonna haigused			
	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	
Suremisküand	183	82	215	52	64	116	7	8	15	—	5	5	1	—	1	70	79	149	101	98	199	45	52	97	
Jaauuar	137	99	236	52	54	106	4	6	10	2	5	7	1	1	2	67	93	160	87	105	192	58	44	102	
Veebruar	142	99	241	58	87	145	2	2	8	2	3	3	3	3	3	80	80	160	96	102	198	86	59	145	
Märts	161	120	281	60	77	137	2	2	5	1	1	1	1	1	1	56	99	155	105	92	197	88	74	162	
Aprill	150	108	258	50	61	131	5	8	19	2	7	7	9	9	9	68	75	143	95	108	198	88	73	161	
Mai	120	86	206	52	69	111	5	5	12	4	7	11	1	1	2	76	84	160	82	74	156	70	42	112	
Juuni	127	86	213	53	70	123	8	11	19	6	3	3	4	4	4	57	64	121	67	85	152	46	22	68	
Juuli	107	79	186	61	72	133	3	10	13	3	2	2	6	6	6	62	57	119	79	64	143	36	24	60	
August	104	77	181	53	85	138	9	10	19	3	2	2	5	5	5	65	68	133	86	58	144	55	21	76	
September	113	81	194	65	85	130	5	7	12	3	4	7	2	2	2	62	67	129	97	94	191	55	47	102	
Oktoober	98	72	170	46	69	115	6	8	14	1	1	2	2	2	1	63	66	129	86	87	173	51	37	82	
November	113	93	206	68	69	137	6	13	19	—	3	3	3	3	3	74	76	150	115	110	223	64	61	125	
Detsember																									
— 1 a.	101	80	181	1	1	1	1	1	2	3	1	4	5	5	5	144	92	236	6	4	10	160	114	274	
1—4	66	77	143	—	3	4	—	2	2	2	1	1	1	1	1	44	46	90	3	1	4	45	40	85	
5—6	24	27	51	—	—	—	—	2	2	2	—	—	—	—	—	13	11	24	2	3	5	4	8	12	
7—9	30	31	61	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	11	9	20	5	1	6	5	7	12	
10—14	47	48	95	1	2	3	1	3	4	4	—	—	—	—	—	15	8	23	5	5	10	4	5	9	
15—19	68	90	158	4	3	7	—	2	2	2	1	1	1	1	1	18	7	25	8	5	13	11	7	18	
20—24	85	89	174	2	3	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13	10	23	7	6	13	15	10	25	
25—29	139	99	238	2	6	8	5	1	6	4	2	6	2	2	2	13	9	22	11	10	21	8	5	13	
30—39	237	190	427	24	44	88	12	8	15	3	4	10	3	3	3	33	32	55	40	25	65	30	18	43	
40—49	224	93	322	67	101	168	5	10	13	3	7	7	5	5	5	54	52	106	71	69	140	49	31	80	
50—59	222	85	307	159	194	353	14	11	23	3	6	9	3	3	3	37	76	163	174	127	301	113	49	162	
60—69	180	83	268	215	267	482	13	34	47	7	6	13	2	2	2	151	179	330	360	295	655	146	86	232	
70—79	69	57	126	170	185	355	10	23	33	3	12	15	2	2	2	152	279	431	322	384	706	124	126	256	
80—89	11	17	23	23	41	64	1	6	7	—	—	1	1	1	1	47	106	153	77	121	198	24	44	68	
90—99	—	1	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4	2	13	15	2	6	7	
100 ja üle	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Teadmata	1	5	6	2	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	6	3	6	2	1	3	—	
Kokku — Total	1505	1082	2581	670	852	1522	64	100	164	29	42	71	18	2	20	500	968	1708	1096	1072	2168	742	556	1298	
Linnad — Villes	575	386	961	273	375	648	14	40	54	12	19	31	10	2	12	264	344	608	456	511	967	240	216	456	
Tallinn	234	142	376	101	127	228	6	17	23	4	7	11	6	1	7	82	115	197	152	174	328	70	92	162	
Antsla	1	3	4	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	5	4	—	—	4
Elva	2	1	3	2	2	4	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	4	6	4	4	6	—	1	1	
Haapsalu	2	6	8	4	8	12	—	2	—	—	1	—	—	—	—	5	6	11	3	13	16	3	—	3	
Jõgeva	2	1	3	1	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	1	2	3	—	—	—	
Jõhvi	2	1	3	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	6	7	2	9	2	—	2	
Kallaste	—	1	1	1	1	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	3	1	4	3	2	5	2	1	3	
Ketja	2	2	4	2	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	3	1	4	1	1	2	
Kõu	4	2	6	1	1	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	2	1	4	5	2	—	2	
Kõu-Nõmme	3	1	4	2	2	4	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	3	4	2	2	2	2	—	4	
Kunda	3	1	4	2	2	4	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	3	4	2	2	2	2	—	4	
Kuressaare	5	4	9	2	2	4	1	1	2	—	1	1	—	—	—	4	4	8	6	9	15	1	3	4	
Kärda	—	4	8	3	3	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	—	—	
Mustla	1	1	2	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	—	—	
Mustvee	3	5	8	2	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	—	—	
Mõisaküla	6	1	7	1	4	5	1	—	1	—	—	—	—	—	—	4	2	6	2	5	7	2	—	2	
Narva	46	32	78	20	26	55	—	1	1	—	1	1	—	—	—	19	29	48	33	43	76	20	24	44	
Sel.: N.-Jõesuu	6	7	13	4	2	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	7	14	2	7	9	7	7	14	
Nõmme	43	26	69	9	14	28	2	1	3	—	—	—	—	—	—	15	22	37	19	16	35	11	11	22	
Otepää	1	1	2	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	4	3	4	7	2	1	3	
Paide	5	2	7	2	4	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	5	3	4	7	3	2	5	
Paldiski	1	2	3	—	3	3	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	4	5	—	—	
Petseri	5	5	10	5	6	11	—	—	1	—	—	1	—	—	—	5	1	6	3	8	11	1	3	4	
Põhisaama	2	4	6	1	4	5	—	—	—	—	1	1	—	—	—	7	4	11	5	6	11	2	—	2	
Pärnu	29	10	39	14	27	41	1	4	5	1	1	1	—	—	—	24	19	43	37	38	75	15	5	20	
Rakvere	22	11	33	12	24	31	1	2	3	—	—	—	—	—	—	5	13	18	18	14	32	13	7	20	
Sindi	4	3	7	3	2	5	—	1	1	—	—	—	—	—	—	2	1	3	1	7	8	—	—	—	
S.-Jaani	3	5	8	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4	5	4	5	2			

Causes de décès suivant les groupes des maladies en 1937.

Seedisoelundkonna haigused			Kuse- ja suguelund-konnahaigused			Rasestuse-, sünnituse- ja lapsevõuth. — Morbi graevitad, partus et morbi puerperales.			Naha- ja rakuskoobhaigused			Imu- ja liikumisorganite haigused			Kaasainund arene-mishäired			Imikute haigused			Raukusnõbrus			Vägivaldne ja õnnetus-jahuline surm			Surm teadmata põhjusel			KOKKU Total					
M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.

47	39	86	21	11	32	2	2	4	1	1	5	3	3	3	16	21	37	130	178	308	26	10	36	62	48	110	715	701	1416
33	28	61	26	5	31	4	4	4	1	1	1	1	1	1	5	7	22	114	155	269	41	16	57	66	48	114	707	678	1380
43	32	75	18	14	32	4	4	4	1	1	1	1	1	1	18	18	36	123	199	322	43	5	43	65	40	105	782	753	1535
46	34	82	26	15	44	4	4	4	1	1	1	1	1	1	18	21	39	115	164	279	46	18	64	50	31	81	784	764	1548
42	29	71	12	15	27	4	4	4	1	1	1	1	1	1	13	10	23	118	150	268	59	26	85	59	38	97	762	731	1493
44	28	82	15	13	28	4	4	4	1	1	1	1	1	1	20	13	45	80	143	223	07	23	05	56	40	96	718	631	1340
52	34	86	21	9	30	6	6	6	1	1	1	1	1	1	14	27	41	87	122	209	76	33	109	40	47	87	659	628	1287
55	50	105	13	12	25	6	6	6	1	1	1	1	1	1	15	13	28	90	123	213	74	15	89	36	34	70	644	565	1209
45	42	87	24	10	34	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	12	32	92	133	225	55	11	66	46	42	88	661	580	1241
48	40	88	12	9	21	1	1	1	1	1	1	1	1	1	14	17	31	124	162	286	43	14	62	60	36	86	704	654	1358
47	27	74	17	13	30	2	2	2	1	1	1	1	1	1	16	13	29	99	160	259	38	18	56	45	27	72	618	607	1225
36	34	70	28	11	39	1	1	1	1	1	1	1	1	1	22	19	41	147	238	380	42	8	50	69	44	113	792	781	1573

Décès par les mois.			Décès suivant l'âge.			Décès après les villes et les arrondissements.																													
159	113	272	2	1	3	1	1	1	19	19	13	15	26	5	2	7	9	10	19	19	61	61	122	134	291	425	228	74	302	56	28	84	2543	2550	5093
23	37	60	2	1	3	1	1	1	7	7	8	6	14	2	2	1	4	9	10	9	17	17	26	43	28	71	99	29	124	18	7	26	883	871	1754
3	5	8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	8	10	18
43	34	82	9	11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13	16	29
46	34	82	26	15	44	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	27	41	68
42	29	71	12	15	27	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	5	16
44	28	82	15	13	28	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	22	8	30
52	34	86	21	9	30	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15	13	28
55	50	105	13	12	25	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	8	18
45	42	87	24	10	34	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16	17	33
48	40	88	12	9	21	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	9	20
47	27	74	17	13	30	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	29	40	69
36	34	70	28	11	39	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	8	15	23

550	417	967	233	140	373	44	44	44	27	34	38	11	14	25	18	18	36	210	191	401	134	192	236	615	202	817	644	475	1119	8546	8068	16614			
131	107	238	62	50	112	19	19	19	13	15	26	5	2	7	9	10	19	61	61	122	134	291	425	228	74	302	56	28	84	2543	2550	5093			
32	27	59	23	19	42	7	7	7	8	6	14	2	1	4	4	3	7	17	17	26	43	28	71	99	29	124	18	7	26	883	871	1754			
2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	8	10	18
4	4	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13	16	29
43	34	82	26	15	44	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	27	41	68
42	29	71	12	15	27	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	5	16
44	28	82	15	13	28	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	22	8	30
52	34	86	21	9	30	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15	13	28
55	50	105	13	12	25	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	8	18
45	42	87	24	10	34	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16	17	33
48	40	88	12	9	21	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	9	20
47	27	74	17	13	30	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	29	40	69
36	34	70	28	11	39	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	8	15	23

Surni enesetapmistest, tapmistest ja õnnetusjuhtude hääbi 1937. a. — *Suicides, homicides et décès causés par accidents en 1937.*

4.	Enesetapmistest <i>Suicides</i>			Tapmistest <i>Homicides</i>			Õnnetusjuhud <i>Accidents</i>		
	M.	N.	K.	H.	F.	T.	M.	N.	K.
	Linnad (83) (19) <i>Sel.: Tallinn</i>	97 94 41	25 24 11	122 118 52	8 8 5	4 4 3	12 12 8	123 108 49	45 38 15
Maad " 14 linnaga (endiste alevitega)	108 111	30 31	188 142	26 26	5 5	31 31	253 268	93 100	346 368
Üldse	205	55	260	34	9	43	376	138	514
100 000 elaniku kohta — <i>Pour 100 000 habitants.</i>									
Villes (33) (19) <i>Dont: Tallinn</i>	60,26 62,65 63,86	12,16 12,48 13,57	33,29 34,47 35,80	4,97 5,33 7,79	1,94 2,08 3,70	3,27 3,51 5,51	76,41 71,98 76,33	21,89 19,77 18,50	45,84 42,65 44,06
Arrondissements <i>avec 14 villes (anciens bourgs).</i>	29,92 29,85	7,61 7,61	18,28 18,22	7,20 6,99	1,27 1,23	4,11 3,98	70,09 72,06	23,60 24,54	45,82 47,22
Gr. total	38,62	9,17	23,00	6,40	1,50	3,80	70,83	23,01	45,46

Vaadates suremust 1937. a. enesetapmistest, tapmistest ja õnnetusjuhtude järgi ja võrreldes neid 1936. a., mis arvatud 100 000 elaniku suhtes, näeme enesetapmistest seas üldist tagasiminekut 5,5%; linnades oli tagasiminekut 3,2% ja maades 7,8%. Sooliselt näeme enesetapmistest seas meeste suurt ülekaalu naistest, nimelt 272,7%. Sama võime nentida ka linnades (291,7%) ja maades (258,1%). Enesetapmistest seas võrreldes eelmise aastaga näeme üldise koefitsiendi suurenemist 0,1%. Linnades oli samuti suurenemine 4,0%, kuid maades vähenemine 3,7%. Võrreldes sama naiste seas näeme üldist vähenemist 21,6%, linnades 23,9%, maades 20,1%. Tallinnas oli 1937. a. enesetapmistest arv 52 juhtu ehk 100 000 elaniku suhtes 35,8 ja eelmisest aastast ülekaalus 9,3%. Meestel oli

nende arv suurenenud 22,9% ja naistel vähenenud 22,5%. Tapmistest arv võrreldud eelmise aastaga oli suurenenud üldse 13,1%, linnades 97,2% ja maades vähenenud 2,5%. Õnnetusjuhtude arv 1937. a. kõrvaltades 1936. a. näitab üldist tagasiminekut nii üle riigi (10,5%) kui ka linnades (34,4%). Tagasiminekut näeme ka Tallinnas (4,9%). Maades oli õnnetusjuhtude arvu suurenemine 4,3%.

Kuna surmapõhjuste vaatlus suremise kellaja järgi toimus käesoleval aastal esmakordselt, siis ei saa teha siin võrdlusi, vaid peab piirduma arvudega, mis näitavad üldist suremuse sagedust ühe tunni kestel. Nii oli minimaalne surnute arv ühe tunni kestel 144 ja maksimaalne 215 juhtu.

J. Kits.

JALGRATASTE ARV 1938. a. BICYCLETTES en 1938.

Jalgrataste arv 1933—38 — *Nombre des bicyclettes de 1933—38.*

	1938	1937	1936	1935	1934	1933		1938	1937	1936	1935	1934	1933
	Linnad — <i>Villes</i>	32 239	26 632	22 476	20 141	20 493		20 326	Rakvere . . .	1 268	1 148	810	776
Tallinn . . .	7 329	6 872	6 654	6 270	7 065	7 641	Sindi	437	365	288	223	190	140
Antsla . . .	210	163	117	106	55	61	Suure-Jaani . .	190	177	140	129	114	111
Elva	279	222	188	143	125	110	Tapa	448	356	311	270	270	266
Haapsalu . .	1 000	914	742	657	613	584	Tartu	4 003	2 939	2 823	1 979	1 993	2 084
Jõgeva . . .	181	133	103	102	100	85	Tõrva	306	290	200	173	141	127
Jõhvi	391	292	166	167	174	149	Türi	552	524	390	330	353	354
Kallaste . .	181	91	47	36	30	21	Valga	634	434	391	371	419	284
Keila	159	141	89	79	91	102	Viljandi	1 432	1 145	957	607	509	581
Kil.-Nõmme	324	308	243	205	151	164	Võru	685	546	326	298	282	317
Kunda	304	267	204	183	202	185	Maad — Arrond.	129 074	105 398	80 291	68 886	62 791	58 895
Kuressaare .	658	538	480	441	389	428	Harju	18 580	15 597	12 275	10 954	10 261	9 780
Kärda	171	141	117	126	95	99	Järva	9 572	8 693	7 196	6 019	5 679	5 513
Mustla	200	173	135	108	95	66	Viru	21 368	17 841	12 083	10 691	10 036	9 801
Mistvee . . .	278	200	180	150	138	131	Lääne	14 578	12 279	10 167	9 898	8 684	8 145
Mõisaküla . .	310	265	197	182	146	152	Saare	10 258	8 646	7 293	6 718	6 106	5 920
Narva ühes							Pärnu	14 584	11 125	8 504	7 222	6 407	5 855
N.-Jõesauga	2 569	2 240	1 835	1 641	1 580	1 440	Tartu	15 113	11 839	8 808	6 568	5 965	5 016
Nõmme	1 403	1 266	1 089	988	1 031	887	Viljandi	11 802	9 639	7 818	6 679	5 965	5 370
Otepää	150	98	74	56	57	53	Võru	7 322	5 130	3 260	2 458	2 333	2 060
Paide	580	483	393	334	378	329	Valga	2 745	2 358	1 539	1 300	1 046	1 053
Paldiski . . .	71	62	52	60	52	51	Petseri	3 157	2 201	1 338	879	659	582
Petseri	522	446	337	290	247	196	Kokku — Total	161 313	133 096	102 757	89 027	83 284	79 221
Põltsamaa . .	535	423	361	298	270	254							
Pärnu	4 581	3 000	2 682	2 304	2 287	2 138							

Jalgrataste arv valdades 1937. ja 1938. a.

V a l d	1938	1937	V a l d	1938	1937	V a l d	1938	1937
Virumaa.			Laitse	167	132	Jõõpre	146	105
Anspere	589	498	Nabala	120	153	Kaelase	198	149
Auvere-Joala	363	322	Naissaare	12	13	Kalsma	323	268
Avanduse	607	554	Nebatu	492	367	Karksi	350	243
Erra	950	740	Nõva	286	221	Kihnu	16	11
Hajjala	503	421	Pakri	—	—	Killingi	397	292
Isaku	461	386	Penningi	330	261	Koonga	758	720
Illuka	327	296	Pranglisaare	—	—	Koostre	139	118
Jõhvi	545	468	Raasiku	386	300	Laiasaare	410	307
Järve	1 220	1 101	Rae	553	460	Lelle	517	396
Kalvi	552	458	Raiku	389	358	Orajõe	310	188
Kohtla	811	518	Rapla	1 235	1 003	Patl	303	255
Kose	120	71	Ravila	521	419	Penuja	104	82
Kunda-Malla	326	286	Riisepere	515	446	Polli	248	204
Küti	705	621	Saku	126	150	Pornuse	215	190
Maidla	494	372	Saue	357	303	Põõgle	76	53
Mäetaguse	517	504	Triigi	619	509	Reiu	58	50
Narva	169	203	Tuhala	241	185	Sauga	365	260
Paasvere	627	483	Varbola	380	318	Seliste	333	269
Pada	620	460	Vihterpalu	229	202	Suigu	140	108
Palmsse	532	437	Viimsi	833	781	Taali	617	439
Peetri	401	353	Vääna	173	159	Tahkuranna	210	140
Porikuni	558	534	Kokku	18 580	15 597	Talli	415	280
Püssi	971	907	Läänemaa.			Tori	907	638
Rakvere	513	466	Asuküla	388	321	Tostamaa	446	379
Roela	426	357	Emmaste	547	406	Uue-Kariste	163	140
Rägavere	686	550	Haimre	569	473	Uue-Vändra	683	550
Saksi	236	156	Jõgisoo	233	202	Uulu	435	280
Salla	420	358	Keina	609	525	Vana-Kariste	307	320
Skarjatina	155	85	Kirbla	558	445	Vana-Vändra	950	720
Sõmeru	957	661	Kolovere-Kalju	406	341	Vee	236	180
Tudulinna	351	278	Kõrgesaare	566	436	Viluvere	102	75
Undla	730	580	Idhula	580	420	Voltveti	412	337
Vaivara	1 064	767	Luste	311	236	Võlla	374	250
Vao	1 215	1 037	Lähtre	289	256	Kokku	14 584	11 125
Varangu	319	261	Martna	604	542	Viljandimaa.		
Vasknarva	162	112	Massu	591	560	Adavere	250	218
Yenevere	175	121	Märjamaa	949	801	Heimtali	205	161
Vihula	574	476	Oru	474	373	Holstre	342	265
Vohnja	305	258	Paadromaa	325	239	Imavere	533	537
Voka	112	315	Paatsalu	499	410	Kaarli	246	157
Kokku	21 363	17 841	Palivere	254	215	Kabala	631	506
Järvamaa.			Paslepa	191	161	Kuriste	298	230
Albu	846	898	Piirsalu	305	260	Kärstna	138	80
Alhku	331	302	Pühalepa	408	311	Kõo (Kõo)	970	798
Ambla	753	663	Räikkoldi	254	225	Kõpu-Suure	402	359
Anna	317	323	Saulepi	487	407	Lustivere	317	205
Besa	730	714	Sinallepa	473	390	Olustvere	554	422
Kapu	232	200	Sooniste	151	133	Paistu	310	349
Kirna	186	166	Sutlepa	171	147	Pajusi	377	324
Koigi	556	447	Taebla	352	306	Puista	147	118
Kuksemaa	405	345	Valkna	384	294	Päri	407	411
Käru	444	382	Vallse	313	299	Pärsti	91	82
Lehtse	504	510	Veltsa	343	230	Põltsamaa-Uue	206	167
Mäo	342	305	Vigala	900	724	Põltsamaa-Vana	643	597
Nõmkküla	516	463	Vormsi	310	238	Räidaja	122	103
Rakke	488	454	Võnnu	299	235	Rutikvere	175	129
Särevere	595	544	Kokku	14 373	12 279	Soosaare	291	278
Vahastu	105	96	Saaremaa.			Sulslepa	456	325
Vajangu	306	264	Hellamaa	504	428	Sürgavere	298	278
Vainjärve	837	747	Kaarua-Suure	591	474	Taevere	537	438
Väätsa	421	365	Kihelkonna	764	633	Tarvastu	502	405
Võhmata	543	500	Kärja	562	507	Tuhalaane	219	180
Kokku	9 572	8 693	Laimjala	543	468	Tänaelma-Vana	216	178
Harjumaa.			Leisi	456	374	Uusna	70	60
Alavere	203	205	Loona	718	604	Vastemõisa	452	371
Anija	412	304	Lõmanda	620	549	Viljandi	331	366
Hageri	513	427	Maasi	409	336	Võidu-Uue	230	200
Harku	348	277	Muhu-Suure	525	431	Võidu-Vana	166	166
Ingliste	306	232	Mustjala	700	600	Võisiku	610	526
Juuru	651	509	Pihntla	742	536	Kokku	11 802	9 639
Järvakandi	778	648	Pärsamaa	465	377	Tartumaa.		
Jõeleftme	202	258	Salme	515	440	Aakre	238	186
Kabala	135	149	Torgu	614	587	Ahja	458	374
Kain	333	426	Uuemõisa	794	656	Alatskivi	276	181
Kehtna	469	412	Vaijala	716	596	Aru	120	100
Kella	712	578	Kokku	10 258	8 646	Avinurme	625	427
Kernu	401	380	Pärnumaa.			Elstavere	337	292
Kihu	333	272	Abja	631	482	Haaslava	132	127
Kloostri	993	797	Are	236	226	Hellenurme	57	62
Kodasoo	188	151	Andru	470	357	Härjanurme	194	163
Kohila	762	679	Enge	437	261	Jõgeva	396	261
Kolga	742	598	Hallingu	424	362	Kaarepere	268	207
Kuimetsa	223	169	Häädemeeste	269	208	Kambja	202	212
Kulvajõe	296	250	Jäärja	236	253	Kasepää	248	170
Kurna	737	547				Kastre-Võnnu	493	394
Kõnnu	626	559				Kavastre	342	329

Jalgrataste arv valdades 1937. ja 1938. a. (järg).

V a l d		1938	1937	V a l d		1938	1937	V a l d		1938	1937
Kavilda	202	169	Vara	180	131	Laitsna-Bogosi	125	84			
Kirepi	104	74	Vesneri	161	151	Lasva	42	30			
Kodjärve	168	125	Vorbuse	40	29	Linnamäe	82	51			
Kokora	133	83	Kokku	15 113	11 839	Loosi	61	50			
Konguta	211	196	Valgamaa.			Misso	194	200			
Krüdnari	228	121	Helme	135	112	Mooste	314	239			
Kudina	367	279	Holdre	86	73	Mõniste	142	45			
Kuremaa	386	264	Hunnuli	158	138	Nursi	115	65			
Kuuste-Vana	240	164	Jõgeveste	149	132	Orava	226	196			
Kuuste-Vastse	201	179	Kaagjärve	92	108	Peri	281	215			
Laeva	186	166	Karula	159	144	Pindi	116	100			
Laiuse	422	313	Keeni	75	64	Põlgaste	133	76			
Laius-Tähkvere	348	286	Koorküla	92	83	Roosa-Vana	144	97			
Lohusuu	275	184	Kuigatsi	406	364	Räpina	645	491			
Luke	67	77	Laanemetsa	110	84	Rõuge	136	40			
Lunja	251	183	Laatre	125	110	Saru	80	23			
Mehikoorma	300	223	Leebiku	104	90	Sõmerpalu	172	135			
Meeri	205	191	Lõve	130	102	Timo	146	89			
Mäksa	297	223	Patkula	135	120	Toolamaa	140	57			
Otepää-Vana	70	53	Sangaste	318	242	Tsooru	198	132			
Otepää-Vastse	47	33	Sooru	92	93	Urvaste	118	74			
Pala	382	260	Taagepera	189	161	Vaabina	135	120			
Paluperä	195	89	Taheva	84	61	Valgjärve	124	128			
Pangodi	112	107	Tõlliste	106	82	Vassselina	288	267			
Paipsiläärne	194	117	Kokku	2 745	2 358	Vertora	314	281			
Pilkuse	75	28	Võrumaa.			Viitina	118	84			
Puurmanni	353	283	Aleksandri	269	175	Võru	205	184			
Päidla	100	89	Antsla-Vana	243	223	Kokku	7 322	5 091			
Pühajärve	80	70	Antsla-(Uue)-Vastse	199	150						
Readi	273	250	Erastvere	246	157	Petserimaa.					
Ranna	193	160	Haanja	128	101	Irboska	519	358			
Rannu	339	282	Kahkva	150	50	Järvesuu	201	125			
Rasina	326	263	Karilatsi	78	62	Kulje	55	36			
Roola	246	136	Kasaritsa	163	101	Laura	252	170			
Ropka	200	158	Kioma	208	—	Meremäe	309	245			
Rõngu	278	271	Kooraste	199	137	Mäe	294	187			
Saadjärve	193	142	Kolola	290	218	Rootovo	389	270			
Saare	218	149	Krabi	53	35	Satserinna	171	119			
Sootaga	241	197	Kärgula	120	73	Senno	452	394			
Tammistu	104	107	Kõlleste	171	110	Vilo	380	259			
Torma	580	448				Kokku	3 157	2 201			
Tähtvere	231	136									
Uderna	82	84									
Ulla	200	188									
Vaimastvere	220	171									
Valguta	235	223									

Jalgrataste levik, mis eriti hoogu võttis paaril viimasel aastal, jätkus ka 1938. a. Jalgrataste arv suurenes 1938. a. võrreldes eelmise aastaga 22,1%, ulatudes 161 313. Paaril eelmisel aastal oli juurdekasv 28,5% ja 15,4%. Iga 100 elaniku kohta tuleb meil 1938. a. 14,2 jalgratast, eelmisel aastal 11,6 ja aasta varem 9,0. Sealjuures on jalgratas maal levinud tihedamalt kui linnas. Maal tuleb 100 elaniku kohta 16,9 jalgratast, linnades 8,7 jalgratast.

Üldse kuulub 1938. a. maale $\frac{4}{5}$ ning linnadesse $\frac{1}{5}$ kogu jalgrataste arvust. Iga-aastasest juurdekasvust langeb suurem osa maa arvele, nii ka 1938. a. juurdetulnud 29 223 jalgratast läks maale 23 676

ehk $\frac{4}{5}$. Suhteliselt ei olnud maa jalgrataste arvu juurdekasv palju suurem jalgrataste juurdekasvust linnades, nimelt oli esimene 22,4% ja teine 20,7%. Rahvastikult suuremates maades on ka jalgrataste arv suurem. Nii on enam jalgrattaid Viru-, Harju-, Tartu-, Lääne- ja Pärnumaal. Kõige vähem tuleb jalgrattaid elaniku kohta Petserimaal ja kõige rohkem Saaremaal. Jalgrataste arv suurenes suhteliselt 1938. a. võrreldes eelmise aastaga kõige enam Petseri-Võru- ja Pärnumaal. Linnades asuvaist jalgratatest on $\frac{1}{5}$ Tallinnas, siin tuleb iga 100 elaniku kohta 5 jalgratast. Väiksemates linnades on jalgrataste levik tihedam.

Jalgrataste arvu kohta Keskbüroo väljaandis varem ilmunud:

Jalgrataste arv 1937. a., J. Kits, Eesti Statistika nr. 197(4) 1938. a., lk. 162—164.
 Jalgrataste arv 1936. a., J. Kits, Eesti Statistika nr. 185(4) 1937. a., lk. 172—175.
 Jalgrataste levik 1931—35. a., J. Kits, Eesti Statistika nr. 176(7) 1936. a., lk. 398.

KINDLUSTUSSELTSID 1937. a. SOCIÉTÉS D'ASSURANCE en 1937.

Sisu: 1. Kindlustusseltside arv, lk. 77. 2. Äriseis, lk. 77. 3. Tulud ja kulud, lk. 79. 4. Tulekindlustus, lk. 81. 5. Elukindlustus, lk. 82. 6. Muud kindlustusalad, lk. 82.

1. Kindlustusseltside arv.
Nombre des sociétés d'assurance.

1937. a. lõpetasid tegevuse välismaa kindlustusseltside — A. B. Hansa ja Põhja saksa kindlustusseltsi kohalikud osakonnad. Neist esitas esimene veel andmed 1937. a. tegevuse kohta, mis järgnevas ka arvestati, kuna teise kohta need puuduvad. 1935. a. asutatud Eesti Edasikindlustuse Keskühisus, kes töötab tule-, veo- ja koduloomade kindlustuse alal, võeti arvesse esmakordselt 1937. a. Arvestatud kindlustusaktsiaseltside arv seega vähenes ja ühistegelike kindlustusseltside arv suurenes ühe võrra, esimesi oli 9 ja teisi — 10. Seltside arv üksikute kindlustusalade järgi muutus järgmiselt. Tulekindlustuse alal vähenes seltside arv

Kindlustusseltside arv.

	1937	1936	1935	1934	1933	1932	1931
Tulekindlustus	17	18	18	17	17	17	18
Elukindlustus	12	12	12	10	9	9	9
Veokindlustus	11	11	10	9	9	9	9
Autokaskokindlustus	5	5	5	5	5	4	7
Õnnetusekindlustus	8	8	8	8	8	7	12
Murdvargusekindlustus	13	13	13	13	13	12	12
Klaasikindlustus	13	11	11	11	9	9	9
Koduloomade kindlustus	8	8	7	6	6	6	6
Rahekindlustus	4	4	4	4	4	4	4

l võrra Põhja saksa kindlustusseltsi osakonna äralangemise tõttu. Juurdetulnud Eesti Edasik. Kesküh. arvestati tegutsevana tule-, veo- ja koduloomade kindlustuse alal 1935., 1936. ja 1937. a. Veokindlustusest loobus „Turis“ ja autokindlustusest „Põhja Kotkas“, kuna tegutsema hakkas „Kalju“ veo- ja E. Ühisteg. Kindl. Kesk. autokindlustuse alal. Klaasikindlustamist alustasid tegevusaastal Põhja Kindlustusselts ja Ühist. Kindl. Keskse. Elu-, õnnetus-, murdvargus-, koduloomade ja rahekindlustuse harus jäi seltside arv ja koostis endiseks.

Suurem osa kindlustusseltside esitas 1937. a. statistilised aruanded uute, 1938. a. kehtima hakanud ja üksikud seltsid vanade vormide järgi. Aruanded osutusid osalt mitte nõuetekohaselt koostatuks. Need asjaolud mõjutasid osaliselt andmete võrreldavust vähendavalt üksikute seltside ja eelmise aasta suhtes. See kehtib eriti antud kindlustuste arvu ja summa kohta.

2. Äriseis.
Bilans.

Bilansisumma 31. XII 1937 ulatus kindlustusaktsiaseltsel 9077 tuhat kr ja ühistegelikel kindlustusseltsel 4006 tuhat kr, mis on suurem eelmise aasta seisust vastavalt 988 tuhat kr ja 699 tuhat kr. Kasv oli tunduvalt passiivas põhi- (aktsias. +79 tuhat kr, ühisteg. k. s. +328 tuhat kr) ja erikapitalil (a. s. +187 tuhat kr, üh. k. s. +40 tuhat kr) ja preemiatagavaral (a. s. +1 425 tuhat kr., üh. k. s. +474 tuhat kr) ja kahjukatte tagavaral (a. s. +167 tuhat kr, üh. k. s. +70 tuhat kr) ning aktiivas kassa- ja hoiuarveil (a. s. +152 tuhat kr, ühisteg. k. s. +315 tuhat kr), väärtipabereil ja hüpoteekidel (a. s. +495 tuhat kr, üh. k. s. +162 tuhat kr). Märgatavamalt koondusid kohustused teiste kindlustusseltside vastu (a. s. —744 tuhat kr, üh. k. s. —164 tuhat kr) ja kreditorid (a. s. —120 tuhat kr, üh. k. s. —187 tuhat kr).

Bilansisumma kasvas kõigil kindlustusseltsel. Passiivas toimus paisumine endiselt valdavas osas preemiatagavara arvel, tingitult osalt kindlustustegevuse laienemisest ja riisiko suurenemisest elukindlustuses, seoses kindlustatute vanuse kasvuga. Tegevusaastal kehtima hakanud määras, mille järgi kindlustusasutis, kes sisemaal toimetatud elukindlustusi kindlustab edasi välismaal asuvais kindlustusasutis, on kohustatud edasikindlustusele vastava osa elukindlustusfondist hoidma oma korralduses, mõjutas bilansis arvestatava preemiatagavara summat suurendavalt. Tegevusaasta bilansis näidati seetõttu otsese elukindlustuste preemiatagavara peagu eranditult brutosummana, kuna varem aastail arvestati siin vaid vastav omaarvele jäänud osa. Sellest järeldub, et bilansi kasvu põhjustas teatud määral aset leidnud arvestuse muutus. Preemiatagavara, ulatudes 31. XII 1937 kindlustusaktsiaseltsel 5 895 tuhat kr, ühistegelikel kindlustusseltsel 2 148 tuhat kr ja kokku 8 043 tuhat kr, moodustas vastavalt 65,0%, 53,0% ning 61,5% bilansist, eelmise aasta 55,2%, 50,8% ja 53,0% vastu.

Kindlustusaktsiaseltside ja ühistegelike kindlustusseltside põhikapitali alammäär fikseeriti 1936. a. antud Kindlustusasutiste seadusega, misjuures selle määrase jõustumise tähtajaks oli k. a. 1. jaanuar. Enamikul kindlustusseltsel ei ulatunud põhikapital nõutud määraneni seaduse ilmunise ajal. 1936. ja

1937. a. täiendati põhikapitali, eriti ulatuslikult ühistegelike kindlustusseltside poolt, kellel seni puudus põhikapital ühe erandiga täitsa. See protsess tõenäoliselt kestab Majandusministri loal veel järgnevat 1938. ja 1939. a., sest 1937. a. lõpul ei olnud mitmed kindlustusseltsid veel saavutanud nõutud alamäära. Põhikapitali suurendasid tegevusaastal „Eesti Lloyd“ (20 tuh. kr), „Eesti Union“ (25 tuh. kr), „Hansa“ (20 tuh. kr), Põhja Kindlustusselts (45 tuhat kr), „Eeks-Maja“ (5 tuh. kr), „Eesti“ (135 tuh. kr, varem puudus põhikapital), Eesti Apteeker. Kindlustusselts (4 tuh. kr), Eesti Edasikindl. Keskühisus (4 tuhat kr), Eesti ühistegel. Kindl. Keskseits (12 tuh. kr), „Kalju“ (44 tuh. kr), „Kotkas“ (48 tuh. kr), „Põhja Kotkas“ (49 tuh. kr) ja „Talu“ (2 tuh. kr). Kindlustusseltsid kasustavad käitiskapitalina tavaliselt laekuvaid kindlustusmaksu. Nimetatud sissetulekud normaalselt on küllaldased käitiskulude katteks. Seejärest tuleb hinnata põhikapitali suurendamist üldise lisakindlustusena.

Hariliku tagavarakapitali kasv, mis toimus eelmise aasta puhaskasu arvel, oli tagasihoidlik, moodustades kindlustusaktiaseltsel 25,5 tuh. kr ja ühistegelikel kindlustusseltsel 17,5 tuh. kr. Tingitult kindlustusametite enamikus hühikesest eest ja põhikapitalide viimaseaegsest paisumisest osutus tagavarakapital veel mitu korda väiksemaks põhikapitalist, ulatudes kindlustusaktiaseltsel 236,0 tuh. kr ja ühistegelikel kindlustusseltsel 126,7 tuh. kr.

Erikapitalid, mis kuni 1937. a. esinesid tähtsusetana, paisusid viimasel aastal mitmekordseks (31. XII 1937 a.-s. 199,9 tuh. kr, üh. k.-s. 39,5 tuh. kr, 31. XII 1936 a.-s. 12,5 tuh. kr, üh. k.-s. —). Selle nähtuse peapõhjuseks olid üksikute seltside poolt toimitud summade ülekanndused preemia- ja kahjude tagavarast erikapitali arvele. Ülekantud summad arvestati ja maksustati omal ajal maksuameti poolt puhaskasu osadena.

Amortisatsioonikapitali seisuks oli kindlustusaktiaseltsel 262,8 tuh. kr ja ühistegelikel kindlustusseltsel 142,5 tuh. kr, mis ositus ligemale võrdselt kinnis- ja vallasvara vahel. Amortisatsioon moodustas keskmiselt ca 6% kinnis- ja 50% vallasvara summast.

Kahjukatte tagavarana arvestati tegevusaastal vastav omal kui ka edasikindlustajate arvel olev summa, varem aastail aga ainult esimene. Kahjude tagavara omal arvel ja tõenäoliselt ka edasikindlustajate osas ei erinenud suuruselt nimetamisväärselt eelmisest aastast. Kohustuste suure koondumise kindlustusametite arvel põhjustas suurelt osalt edasikindlustajate elukindlustuspreemiatagavara ja kahjukattetagavara osade eraldi arvestamine, endise kindlustusseltside arvele paigutamise asemel. Kreditoride koondumise põhjustas kinnisvaral lasuvate võlgade osaline tasumine ja eelmisel aastal kindlustusseltside kreditoridena arvestamine üksikül juhtudel.

Aktivas toimus kasv eeskätt kindlustusfondide paigutamiseks ettenähtud varaliikide arvel. Nimetatud

varadeks on hoiuarved pankades, väärtpaberid, hüpooteegid, laenu elukindlustuspoliiside pantimisel, ajatatud elukindlustuspreemiat ja kinnisvarad. Need varad moodustasid kogusummas (bruto) kindlustusaktiaseltsel 6 788 tuh. kr ja ühistegelikel kindlustusseltsel 3 002 tuh. kr. Määruse kohaselt tuleb veel vähemalt 50% aktiakapitalist samades varades ja kogu tagavarakapitali teatud liiki väärtpaberites hoida.

Seltside andmeil oli kindlustusfondist mahutatud väärtpabereisse ja kinnisvaradesse (arvatud maha amortisatsioon) aktiaseltsel 1 972 tuh. kr ning ühistegelikel kindlustusseltsel 1 189 tuh. kr. Arvestades fondimahutusvarana veel hoiuarved, hüpooteegid, elukindlustuslaenu ja ajatatud elukindlustuspreemiat kogusummas, ehkki samadesse varadesse võis olla mahutatud ka aktiakapitali osi ja teisalt need ehk ei vastanud koguulatuse fondi mahutusvarade suhtes kehtivaile nõudmisile, saame mahutusvara üldsummaks kindlustusaktiaseltsel 5 919 tuh. kr ja ühistegelikel kindlustusseltsel 2 740 tuh. kr. Sellest langes elukindlustusharule vastavalt 4 686 tuh. kr ja 1 614 tuhat kr. Samal ajal moodustas preemiatagavara (elukindlustuse alal oma ja edasikindlustajate osa ja teisel kindlustusaladel ainult omal arvel olev summa), kahjukattetagavara omal arvel ja elukindlustusvõtjate dividendi tagavara kindlustusaktiaseltsel üldse 6 119 tuh. kr ning ühistegelikel kindlustusseltsel 2 278 tuh. kr ja elukindlustuse osas vastavalt 4 984 tuh. kr ning 1 404 tuh. kr. Selgub, et tegevusaasta lõpul ei olnud veel kindlustusfond täies ulatuses mahutatud määrusekohaselt aktiaseltsel, kuid kõrvalekaldu mine oli võrdlemisi tähtsusetana. Ei olnud kogusummas nõudekohaselt mahutatud samuti tagavarakapital, mis moodustas 236 tuh. kr kindlustusaktias- ja 127 tuh. kr ühistegelikel kindlustusseltsel vastavate väärtpaberite 179 tuh. kr ja 64 tuh. kr vastu. 50% aktiakapitalist andis 395 tuh. kr, kuna väärtpaberite ja kinnisvara vaba summa ulatus 340 tuh. kr.

Aktivatest püsis suuruselt esikohal kinnisvara. Kinnisvara omasid 5 aktias- ja 2 ühistegelikkude kindlustusseltsi kogusummas 3 362 tuh. kr ehk netoväärtuses, s. o. arvatud maha amortisatsioon, 3 169 tuh. kr. Üldisemaks varaliigiks olid hoiuarved. Need esinesid kõigil kindlustusseltsel, kuid enamasti mõõdukas suuruses. Kindlustusseltside hoiused (2 420 tuh. kr) moodustasid era- ja ühispankades ning Riigihoiukassas olevaist hoiuste kogusummast 1937. a. lõpul 1,8% ja koos valdade kindlustuskassade hoiustega (1 211 tuhat kr) 2,7%. Väärtpabereid omasid 6 aktias- ja 9 ühistegelikkude kindlustusseltsi kogusummas 930,6 tuhat kr ehk 7,1% bilansist, millest ligemale pool arvestati kindlustusfondide arvel. Hüpooteegid esinesid 5 aktias- ja 3 ühistegelikkude kindlustusseltsil üldsummas 1 396 tuh. kr. Summalt ja osatähtsusest näitas see varaliik tunduvalt kasvu. Elukindlustuslaene olid andnud 12 sel alal tegutsenud seltsist 11. Laenu, mis valdavas osas kujutavad endast tarbimislaene, moodustasid kokku 1 048 tuh. kr. Preemiat olid ajatanud kõik kindlustusaktiaseltsid ja 6 ühis-

tegelikku kindlustusseltsi kogusummas 779 tuh. kr, mis on pisut vähem kui eelmisel aastal.

Netobilans 31. XII 1937.

	1 000 kr			%		
	Aktiasias.	Ühisteg. kindl. s.	Kokku	Aktiasias.	Ühisteg. kindl. s.	Kokku
Aktiiva.						
Kassa ja hoiuarved . . .	1 382,0	1 087,4	2 469,4	15,9	28,7	19,8
Väärtpaberid ja hüpooteegid . . .	1 880,0	446,3	2 326,3	21,7	11,8	18,7
Ehkkindlustuse laenu . . .	887,9	179,6	1 047,5	10,0	4,7	8,4
Ajatatud preemiad . . .	566,4	212,8	779,2	6,5	5,6	6,2
Kinnisvara . . .	2 142,1	1 026,8	3 168,9	24,7	27,1	25,4
Kindlustusseltsid . . .	954,9	324,4	1 279,3	11,0	8,6	10,3
Deebitorid ja vekslid . . .	604,6	403,2	1 007,8	7,0	10,6	8,1
Muud passivad . . .	261,2	112,6	373,8	3,0	2,9	3,0
Kahju . . .	14,1	0,8	14,9	0,2	0,0	0,1
Passiiva.						
Omakapitalid . . .	1 225,9	678,8	1 904,7	14,1	17,9	15,3
Preemiatagavara . . .	6 895,2	2 147,7	9 042,9	68,0	56,6	64,5
Kahjukattetagavara . . .	119,2	70,6	189,8	1,4	1,9	1,5
Elukindlustuse divid. tagav. . .	104,8	60,2	165,0	1,2	1,6	1,3
Kindlustusseltsid . . .	804,4	362,0	1 156,4	9,3	9,3	9,3
Kreeditorid . . .	179,8	284,9	464,7	2,1	7,5	3,7
Muud passivad . . .	225,7	142,8	371,5	2,6	3,7	3,0
Puhaskasu . . .	115,2	56,9	172,1	1,3	1,5	1,4
Bilans	9 673,2	3 793,0	12 467,1	100	100	100

Kindlustusseltside valduses olevaist, ligemale 12,5 milj. kr ressursest on kogunenud peaosa kindlustustehniliste tagavaradena, milledest kaetakse tulevikus tekkiavad kohustused ja väiksem osa omakapitalina ning läbikäimises teiste seltsidega lühemaks või pikema ajaks kasutada jäävate võraste summadena ja laenukapitalina. Netobilansis moodustasid omakapital ja puhaskasu 16,7%, tehnilised tagavarad (kindlustusfondid) 67,3% ja muu võörkapital 16,0%. Viimane sisaldab osalt ka edasikindlustajate arvel olevaid reserve ja muid summasid, millele vastavad mahutusvarad olid edasikindlustajate käsutuses. Kindlustusseltside ressursest oli paigutatud 18,7% väärtpabereisse ja hüpooteekidesse, 19,8% hoiuarvele, 25,4% kinnisvaradesse, 8,4% elukindlustuslaenuksesse, 24,6% esimese ajatatud preemiana, deebitoridena ja vekslinõudmistena ning 3,0% muude aktiivatena. Üldbilansist langes kaaluvam osa elukindlustusharule. Elukindlustuses ulatus bilans brutosummas 7 403 tuh. kr ja netosummas 7 320 tuh. kr ning kindlustusfond 6 388 tuh. kr.

3. Tulud ja kulud. Kindlustustegevuses jätkus *Recettes et dépenses.* kasv tegevusaastal. Sellest tingitult näitasid kasvu operatsioonilised sissetulekud, eeskätt kindlustusmaksud. Kindlustusfondide suurenemisel paisusid ühtlasi nende rakendamise saadavad sissetulekud. Arvestades sissetulekuna kinnisvarast vastavat netotulu ja preemiatagavara alal — toimunud koondumist, saame tegevusaasta sissetulekute üldsummas 10 262 tuh. kr, kindlustusaktiaseltsel 6 609 tuh. kr ja ühistegelikel kindlustusseltsel 3 653 tuhat kr, mis on rohkem eelmise aasta summast vastavalt 17,7%, 19,0% ja 15,3%.

Preemiana ja poliisimaksuna saadi üldse 7 353 tuhat kr, aktiaseltsid 4 699 tuh. kr ja ühistegelikud kindlustusseltsid 2 654 tuh. kr ehk eelnevast aastast

rohkem vastavalt 14,3%, 15,7% ja 11,9%. Neis arvudes sisalduvad ka kodumaa seltside omavahelisist tehinguist saadud preemiad, mis moodustasid suure osa üldse saadud edasikindlustuspreemiast, eriti ühistegelikel kindlustusseltsel. Seda arvestades ei saa pidada edasikindlustuste ja ka üldpreemiasissetuleku liikumist täpsa kindlustustegevuse näitajaks. Operatsioonilise tegevuse arenemise paremaks kajastajaks osutub preemiasaagi kujunemine otsekindlustusest. Edasikindlustus andis preemiasissetulekut kogusummas 1 675 tuh. kr (1936. a. 1 394 tuh. kr), sellest 1 198 tuh. kr kodumaal ja ainult 477 tuh. kr välismaalt. Otsekindlustuse preemiana ja poliisimaksuna saadi üldse 5 679 tuh. kr, aktiaseltsid 3 965 tuh. kr ja ühistegelikud kindlustusseltsid 1 714 tuh. kr, mis on vastavalt 12,7%, 13,8% ja 10,1% enam kui eelneval aastal. Suurimat juurdekasvu andis tulekindlustus. Võrdlemisi ulatuslik oli see ka elukindlustuses, kuna teisis kindlustusharudes oli juurdekasv summaliselt vähem tähelepanuvääriv. Nimelt ulatus otsekindlustuse preemia juurdekasvu summa tulekindlustuses 409 tuh. kr, elukindlustuses 118 tuh. kr ja teisis kindlustusharudes kokku 112 tuh. kr. Summalist kasvu näitas samuti koos preemiatuluga arvestatud poliisimaks, mis moodustas otseste kindlustustemaksude kogusummast 12,0% eelmise aasta 12,2% vastu.

Edasikindlustajate poolt tasutavad kulutuste osad — komisjonid ja kahjutasud ulatusid vastavalt 821 tuh. kr ja 1 543 tuh. kr, olles suurenenud võrreldes eelmise aastaga 121 tuh. kr ja 384 tuh. kr. Paisumise põhjustas esimesil passiivsete edasikindlustustehingute laienemine tulekindlustuse alal ja teisil tulekindlustuskahjude tunduv suurenemine tegevusaastal. Preemiatagavara ja kahjukattetagavara koondumine andis lisatulu vastavalt 2 ja 12 seltsile tähtsusetu määral.

Muudest sissetulekuist andis rõhuva enamuse kindlustusfondide kasutoovalt rakendamine. Mahutusvarade kasustamine andis sissetulekut üldse 338,5 tuhat kr ehk keskmiselt 3,8% varade summast aasta lõpul. Tulukus oli madal hoiuarveil (2,8%) ja kinnisvaral (2,9%), kuna mahutusd hüpooteekidesse (5,2%), väärtpabereisse (5,3%) ja elukindlustuslaenuksesse (5,5%) osutusid märksa tulukamaks. Arvesse võtta tuleb, et mahutusvarade seis tegevusaasta kestel suurenes kõigi liikide järgi ja et aasta keskmine seis oli madalam aasta lõppseisust, mis võeti arvestuse aluseks. Sellest järeldub, et tulukuse % oli tegelikult mõningal määral kõrgem kui see avaldub eeltoodud arvudest.

Koos tuludega näitasid kasvu ka kindlustusseltside väljaminekud, tingitult osalt üldisest tegevuse laienemisest ja osalt kindlustuskahjude paisumisest, tulekindlustuse alal. Kulud ulatusid üldsummas 10 144 tuh. kr, kindlustusaktiaseltsel 6 546 tuh. kr ja ühistegelikel kindlustusseltsel 3 598 tuh. kr, olles kasvanud vastavalt 18,8%, 20,8% ja 16,3% võrreldes eelmise aastaga.

Kindlustuskahjud, mis väljaminekute olulisemaid liike, ületasid tunduvalt eelmise aasta taseme mõlemal seltside rühmal, moodustades aktsiaseltsel 133,7% ja ühisteg. kindlustusseltsel 124,0% 1936. a. summast. Kahjude taseme kujunemist mõjustab otsustavalt suurima kindlustusharu — tulekindlustuse kahjude suurus. Suurtulekahjude rohkenemine 1937. a. põhjustas ühes tulekahjude läbi tekitatud ainelise kahju paisumisega ka vastavate kindlustuskahjude suurenemise võrreldes eelneva aastaga üldse 39,0%, aktsiaseltsel 52,7% ja ühisteg. kindlustusseltsel 24,3%.

Sõltuvalt eeskätt tegevuse laienemisest kasvasid tegevusaastal mõlemal seltside rühmal hanke- ja inkassokulud, komisjonid edasikindlustusvõtjatele, edasikindlustuspreemiad, preemiatagavara ja muud kulud.

Suurimaks kululiigiks oli endiselt edasikindlustuspreemia, nõudes aktsiaseltsel 2 078,3 tuh. kr ehk 31,7% ja ühistegel. kindlustusseltsel 1 107,2 tuh. kr ehk 30,8% kulude üldsummast ning saadud kindlustusmaksust keskmiselt 43,8% ja üksikuil seltsel kaugelt üle poole. Preemiatagavara kasv toimus peaosas elukindlustuse arvel. Elukindlustuse preemiatagavara oma ja edasikindlustajate arvel kokku moodustas 16,0% kindlustuste seisust aasta lõpul.

Valitsemise- ja ärikulud, maksud ning muud kulud kokku kasvasid summalt (+211 tuh. kr), kuid vähenesid osatähtsusest (1937. a. 17,0%, 1936. a. 17,7%) võrreldes eelmise aastaga. Personaalitasud, mis nõudsid suurema osa valitsemise- ja ärikuludest, kasvasid tegevusaastal ligemalt $\frac{1}{5}$ võrra (+138 tuhat kr), peamiselt personaali arvulise suurenemise tõttu (1937. a. ametnike arv 378, teenijate arv 28,

1936. a. ametnike ja teenijate arv kokku 347) ent osalt ka tasumäärade tõusu tõttu.

Riigi- ja omavalitsuse- jne. maksudena arvestatud 302 tuh. kr ei sisalda kinnisvaraomandil lasuvaid makse. Viimased arvestati kinnisvara kulude hulgas ja ulatusid 33 tuh. kr. Kinnisvara kulu ületas 1 seltsil vastavat sissetulekut väiksel määral, teisel olid ülekaalus sissetulekud (kinnisvarade kasutamisel tekkis väljaminekut üldse 141 tuh. kr, sellest amortisatsioon 34 tuh. kr ja saadi sissetulekut 233 tuh. kr). Elukindlustusvõtjate dividendid tagavara täiendamine (92 tuh. kr), mahakirjutused (101 tuh. kr) ja muude kulude hulka arvatud makstud intressid (40 tuh. kr), mis olid väiksemaid kululiike, ei muutunud üldsummalet nimetamisväärselt.

Kindlustusmaksude ja kindlustuskahjude summad paisusid tunduvalt tegevusaastal, misjuures juurdekasv oli suurem summalt esimesel (preemia- ja poliisimaks +920 tuh. kr, kindlustuskahjud +651 tuh. kr), suhteliselt aga viimasel. Selle tulemusel halvenes nende vaheline suhe, nimelt moodustasid kahjud 38,0% preemia- ja poliisimaksust eelmise aasta 33,1% vastu. Kuna kahjude kasv toimus peamiselt suurtulekahjude arvel, siis kandus suurem osa sellest edasikindlustajatele. Nimelt suurenesid kindlustuskahjud omal arvel 268 tuh. kr ja edasikindlustajate arvel 383 tuh. kr. Edasikindlustajate tegevustulemused eeskätt seetõttu halvenesid üldse ja tehingute alal kindlustusaktsiaseltssega, kuna tehingud ühistegelike kindlustusseltssega andsid pisut suuremat üle jääki kui eelmisel aastal, nagu ilmneb järgnevast tabelist. Selles käsitleti andmestikku kindlustusvõtja seisukohalt ja osa kulused, mis edasikindlustajatele tekkis neist tehinguist, ei arvestatud.

Edasikindlustusseltsid.

	Saadud preemilaid			Maksid kindl. kahjusid			Maksid komisjone			Ülejääk		
	1937	1936	1935	1937	1936	1935	1937	1936	1935	1937	1936	1935
Üldse	3 185	2 728	2 762	1 543	1 160	1 198	821	701	690	821	867	874
Aktsiaseltsel	2 078	1 799	1 655	990	715	645	507	442	389	551	642	621
Ühistegel. kindlustusseltsid	1 107	929	1 107	553	445	553	314	259	301	240	225	253

Kindlustus-preemia ja -kahju vahetõttu omaarvele jäänud osas kujunes, nagu alati, soodsamaks kui edasikindlustatud osas, ent eelmisest aastast märksa vähem soodsaks. Ühtlasi kujunes vastava sissetuleku ja preemiatagavara juurdekasvu suhe endisest ebasoodsamaks. Operatsioonilise tegevuse alal saavutatud tulemus halvenes suhteliselt ja paranes summalt. Järgnevas omaarvele jäänud operatsiooniliste tulude ja kulude tabelis arvestati tuluna vastav kindlustusmaksude osa ja elukindlustuse tagavara fondide rakendamise saadud netotulu ja äri- ning muu kuluna makstud komisjon, hanke- ja ärikulu, arvatud maha saadud komisjon (ei arvestatud kahtlaste nõudmiste mahakirjutusi, intresse, vallasvara amortisatsiooni makse jne.). Operatsiooniline tulu omal arvel ulatus 4 444 tuh. kr, mis on 13,7% rohkem kui eelmisel

Oma arvele jäänud operats. tulud ja kulud.

	1937			1936
	A.-s.	Ühisteg. K.-s.	Kokku	Kokku
Saadud preemia, poliisi- ja portomaks ja % elukindl. alal	2 834	1 610	4 444	3 908
Sellest % elukindl.	214	62	276	202
Kahju	775	452	1 227	906
Äri- ja muu kulu	1 203	676	1 879	1 797
Preemiatagavara kasv	558	254	810	669
Ülejääk	300	228	528	476
	%			
Saadud preemia, poliisi- ja portomaks ja % elukindl. alal	100	100	100	100
Sellest % elukindl. alal	7,6	3,9	6,2	5,2
Kahju	27,3	28,1	27,6	24,7
Äri- ja muu kulu	42,5	42,0	42,3	46,0
Preemiatagavara kasv	19,6	15,8	18,2	17,1
Ülejääk	10,6	14,1	11,9	12,3

aastal. Kahjude katteks kulus 27,6%, äri- ja muudeks kuludeks 42,3% ja preemiatagavara täiendamiseks 18,2% neto sissetulekust. Summalt suurenesid kõik kululiigid mõlemal seitside rühmal, peale ärikulu, mis kahanes ühisteg. kindlustusseltsel, kuna osatähtsuselt vähenes ärikulu mõlemal ja preemiatagavara täienduskulu ühisteg. kindlustusseltsel. Aktsiaseltsel olid kindlustuskahjud suhteliselt veidi madalamad, ärikulud ja preemiatagavara täiendamine aga märksa kõrgemad kui ühisteg. kindlustusseltsel, mis tingis

ülejäagi ülekaalu viimaseil. Operatsioonilised tulud ületasid vastavaid kulusid aktsiaseltsel 300 tuh. kr, ja ühistegelikel kindlustusseltsel 228 tuh. kr, mis moodustab 10,6% ja 14,1% tulust, eelmise aasta 328 tuh. kr ja 148 tuh. kr ning 13,5% ja 10,0% vastu. Maksude operatsioonilise kuluna arvestamisel saame tulude ülekaalu summaks aktsiaseltsel 107 tuh. kr ja ühistegelikel kindlustusseltsel 119 tuh. kr.

Operatsioonilisi sissetulekuid ja väljaminekuid üksikute kindlustusharude järgi näitab järgnev tabel.

Oma arvele jäänud operats. tulud ja kulud.

		Oma arvele jäänud								Tulude või kulude (-) ülekaal			
		Preemia- ja poliisimaks		Sellest poliisimaks		Kindlustuskahju		Ärikulu		Preemiatagavara suurenemine			
		1 000 kr	%	1 000 kr	%	1 000 kr	%	1 000 kr	%	1 000 kr	%	1 000 kr	%
Tulekindlustus	1937	2 394,6	600,2	25,1	778,8	32,5	1 188,0	49,6	81,3	3,4	346,5	14,5	
	1936	2 104,1	536,6	25,5	569,9	27,1	1 120,4	53,3	61,8	2,9	352,0	16,7	
Elukindlustus	1937	1 728,4 ¹⁾	252,4	14,6	352,1	20,4	534,9	30,9	722,6	41,8	118,8	6,9	
	1936	1 563,7	201,8	12,9	307,4	19,7	553,2	35,4	577,5	36,9	125,0	8,0	
Veokindlustus	1937	198,0	31,4	15,9	54,2	27,4	111,0	56,1	3,6	1,8	29,2	14,7	
	1936	149,6	23,8	15,9	48,6	31,1	88,2	59,0	21,1	14,1	-6,8	-4,2	
Õnnetuskindlustus	1937	15,7	4,0	25,5	5,4	34,4	11,1	70,7	-1,4	-8,9	0,6	3,8	
	1936	18,8	4,2	22,3	12,1	64,4	6,6	35,1	1,4	7,4	-1,3	-6,0	
Murdvarg. kindl.	1937	40,2	9,1	23,6	14,2	35,8	18,4	45,8	2,7	6,7	4,9	12,2	
	1936	35,1	8,1	23,1	10,2	29,0	14,2	40,5	3,5	10,0	7,2	20,5	
Klaasikindlustus	1937	15,6	2,4	15,4	4,3	27,6	5,3	34,0	1,0	6,4	5,0	32,0	
	1936	12,4	1,8	14,5	5,3	42,7	4,4	35,5	0,4	3,2	2,3	18,6	
Koduloomadekindl.	1937	26,7	4,3	16,1	17,7	66,3	9,8	36,7	0,1	0,4	-0,9	-3,4	
	1936	23,6	3,5	14,8	13,9	58,9	9,5	40,2	3,3	14,0	-3,1	13,1	
Bahakahjukindl.	1937	1,2	0,4	33,3	0,3	25,0	0,5	41,7	—	—	0,4	33,3	
	1936	0,7	0,2	28,6	0,4	57,1	0,4	57,1	—	—	-0,1	-14,2	

Mitteoperatsioonilise iseloomuga kulud on alati ületanud vastavaid sissetulekuid. Ka tegevusaastal olid nimetatud kulud ülekaalus, nimelt aktsiaseltsel 237 tuh. kr ja ühistegelikel kindlustusseltsel 174 tuh. kr (1936. a. 217 tuh. kr ja 75 tuh. kr). Tegevuse üldtulemuseks kujunes kindlustusaktsiaseltsel 63 tuh. kr ja ühistegelikel kindlustusseltsel 54 tuh. kr suurune puhaskasu, eelmise aasta 110 tuh. kr ja 74 tuh. kr vastu, mis moodustas seitside põhikapitalist 8,0% ja 10,5%. Puhaskasu saavutasid 8 aktsiaseltsi 78 tuh. kr ja 9 ühistegelikku kindlustusseltsi 55 tuh. kr ning puhaskahju kumbagis rühmas 1 selts, vastavalt 14 tuh. kr ja 1 tuh. kr.

Dividendi maksid 6 aktsia- ja 5 ühisteg. kindlustusseltsi vastavalt 53 tuh. kr ja 23 tuh. kr. Dividendi % osakasuõiguslikust põhikapitalist kõikus esimesil 4,0—15,0% ja viimaseil andis 4 seltsil 8%

Makstud dividend.

	Summa kr	% põhikapitalist
Eesti Lloyd	12 000	15,0
Eesti Union	3 000	4,0
Elka	12 000	5,0
A/S. Hansa	5 000	10,0
Oms	3 000	5,0
Polaris	18 000	12,0
Eske-Maja	5 000	8,0+4,0
Besti	4 878	8,0
Besti Ühisteg. Kindl.-Keskts.	5 543	8,0
Põhja Kotkas	2 305	8,0
Taju	5 008	8,0

¹⁾ ja kindlustusfondi rakendusest saadud netotulu.

ja 1 seltsil 12% (4+8%). Muu osa puhaskasust tarvitati tagavarakapitali täiendamiseks, eritasudeks juhatajatele ja ametnikele, ülekaneks järgnevale aastale jne.

4. Tulekindlustus.

Assurances contre l'incendie.

Tulekindlustuse kohta esitatud andmed osutusid suurelt osalt puudulikeks. Need siiski võimaldavad konstateerida tulekindlustuse jõudsat kasvu 1937. a., tingitult eeskätt elavast ehitustegevusest, mille tulemuseks oli kinnisvaraomandi ulatuslik suurenemine. Otsustades vastavate preemiaosade muutuse järgi toimus kasv ülekaalukalt otsekindlustuste arvel. Preemiaosa (ilma poliisimaksuta) suurenes otsekindlustusist 345 tuh. kr (aktsiaseltsel 268 tuh. kr ja ühistegel. kindlustusseltsel 77 tuh. kr), edasikindlustusist sisemaal 162 tuh. kr ja välismaal 138 tuh. kr. Otsekindlustuste preemia juurdekasv rõhuvas enamuses ja välismaiste edasikindlustuste kasv peagu täielikult (+134 tuh. kr) langes aktsiaseltsile, kuna sisemaiste edasikindlustuste (omavaheliste kindlustuste) kasv ilmnis peamiselt ühisteg. kindlustusseltsel (+106 tuh. kr).

Seltside andmeil oli otsekindlustuste seis 31. XII 1937: arv üldse 151 404, aktsiaseltsel 75 062 ja ühisteg. kindlustusseltsel 76 342 ning kindlustussumma vastavalt 829 milj. kr, 507 milj. kr ja 322 milj. kr. Kindlustuse summa osutus suurenenuks vastavalt 86 milj. kr, 63 milj. kr ja 23 milj. kr võrreldes eelmise aasta seisuga. On selgunud, et üksikud seltsid

teatasid kindlustuste seisuna aasta jooksul antud kindlustuste arvu ja summa. Seetõttu siin toodud arvud peaks olema suuremad tegeliku seisu arvudest, kuid kõrvalekaldumine ei tohiks olla kuigi suur, eriti kindlustussumma suhtes. Olevail osalisil andmeil moodustas linnade ja alevite kindlustussumma üle $\frac{2}{3}$ üldsummast. Tallinnale langes üle $\frac{1}{2}$ linnade ja alevite kindlustussummast. Kahjustumine oli seevastu võrattult suurem maal. Maal tekkinud kahjud olid arvukamad ja ületasid summalt ligemale kahekordselt linnu ja aleviteid. Vallasvara kindlustus on meil võrdlemisi vähe levinud, eriti maal. Otsekindlustuste kogusummast andis vallasvara kindlustus maal alla $\frac{1}{4}$, linnas ja alevites keskmiselt üle $\frac{1}{3}$ ning Tallinnas pisut alla $\frac{1}{2}$.

Tulekindlustusmaksudena saadi 4 934 tuh. kr ja kahjutasudena kulutati 1 966 tuh. kr, mis on enam kui eelmisel aastal vastavalt 666 tuh. kr ja 552 tuh. kr. Saadud maksude kasv oli summalt ulatuslikum kuid suhteliselt väiksem kui kindlustuskahjudel. Peamiselt preemia ja kahjude vahekorra halvenemise tõttu kahanes puhaskasu tulekindlustusharus. Arvestades kõik, s. o. ka mitteoperatsioonilised sissetulekud ja väljaminekud, kujuneb üldtulemuseks 87 tuh. kr puhaskasu, misjuures 15 seltsi puhaskasu moodustas 108 tuh. kr ja 2 seltsi puhaskahju 21 tuh. kr. Omaarvele jäänud preemia- ja poliisimaks ulatus 2 395 tuhat kr (1936. a. 2 104 tuh. kr). Sellest kulutati kahjutasuna 32,5% (1936. a. 27,1%), ärikuluna 49,6% (53,3%) ja preemiatagavara täiendamiseks 3,4% (2,9%). Operatsiooniline tulu ületas vastavalt kulu 346 tuh. kr võrra (14,5% tulust, 1936. a. 352 tuh. kr ehk 16,7%).

341 peamiselt valla fihistegeliku kindlustuskassa andmed tegevuse kohta 1937. a. olid järgmised:

Tulekindlustuste summa 31. XII 37 ca 139 milj. kr.

Tulud (1 000 kr)	
Saadud preemia- ja poliisimaks	373
Saadud komisjon	31
Saadud kahjutasu	43
Saadud %	45
Muud tulud	7
Puhaskahju	23
Kokku	522
Kulud (1 000 kr)	
Äri- ja hankekulu ning maksud	95
Kahjutasud	117
Edasikindlustuspreemia	130
Preemiatagavara kasv	40
Muud kulud	27
Puhaskasu	113
Kokku	522

5. Elukindlustus.

Assurance sur la vie.

Elukindlustus näitas tegevusaastal mõõdukat kasvu otseste surmajuhu-kindlustuste osas, kuna üleelamisjuhu-kindlustus koondus. Esimeste arv ulatus aasta lõpul 37 068 ja summa 36 800 tuh. kr, ja viimaste arv 2 649 ja summa 1 736 tuh. kr, mis on vastavalt rohkem 2 557 juhu ja 3 130 tuh. kr ning vähem 289 juhu ja 159 tuh. kr võrra. Kasv toimus üldiselt valdavalt suurkindlustuse arvel. Üksikul seltsel oli siiski väikekindlustuse arvu kasv ülekaalus. Antud edasikind-

lustusi ei esinenud nimetamisväärse suuruses (sisemaal 104 tuh. kr, välismaal 266 tuh. kr).

Tegevusaasta kestel antud uute kindlustuste arv ja summa ületas mitmekordselt kindlustuste seisu muutusest tuletava kasvu. Nimelt anti üldse 9 737 uut surmajuhu- ja 245 üleelamise-juhu kindlustust 8 108 tuh. kr ja 142 tuh. kr suuruses summas. Samal ajal langes välja 7 193 surmajuhu kindlustust 4 983 tuhat kr ja 532 üleelamisjuhu kindlustust 293 tuh. kr suuruses summas. Väljalangemise põhjuseks oli vaid väikeses osas kindlustusjuhu saabumine, lõviosas aga enneaegne raugemine. Surmajuhukindlustuse alal märgiti 160 surma-, 484 üleelamise- ja 6 549 enneaegse raugemise juhtu, mis vähendas kindlustussummat vastavalt 271 tuh. kr, 82 tuh. kr ja 4 630 tuh. kr. Raugemine moodustas seega ca $\frac{2}{3}$ antud kindlustuste arvust ja üle $\frac{1}{2}$ summast, misjuures kindlustuste arvu ja summa osasuuruse erinevuse tingis väikekindlustuste suur osatähtsus raugemises. Suhteliselt veelgi ulatuslikum oli enneaegne raugemine üleelamise kindlustuses. Siin langes välja surma puhul 7, üleelamise puhul 4 ja raugemise puhul 521 kindlustust. vastavalt 3 tuh. kr, 3 tuh. kr ja 287 tuh. kr suuruses summas. Seejuures raugemiste summa ületas kahekordselt uustoodangu summa.

Elukindlustus andis sissetulekut preemiana ja poliisimaksuna 1 787 tuh. kr, ja nõudis väljaminekut kahjutasuna ja tagasiostudena 502 tuh. kr, seega vastavalt 118 tuh. kr ja 65 tuh. kr enam kui eelmisel aastal. Väljamaksude kasv toimus surmajuhukindlustuse alal peaosas kahjutasude arvel, milleks kulus 660 kahjujuhu puhul 335 tuh. kr, 905 tagasiostu puhul tasutud 121 tuh. kr vastu. Üleelamiskindlustuses seevastu olid tagasiostud ülekaalus, nõudes 160 juhu 13,4 tuh. kr väljamaksu, 11 kahjujuhu puhul tasutud 3,5 tuh. kr vastu.

Tulude ja kulude üldsummades arvestamisel on esimene ülekaalus 6 seltsil 18,6 tuh. kr, viimane ülekaalus 2 seltsil 1,0 tuh. kr ja tulu ning kulu tasakaalus 4 seltsil. Tegevuse üldtulemuseks oli seega puhaskasu 17,6 tuh. kr. Omaarvele jäänud operatsiooniliste tulude ja kulude vahekorra kujunes elukindlustuses järgmiseks: preemiana- ja poliisimaksuna saadud 1 728 tuh. kr (1936. a. 1 564 tuh. kr) kulus väljamaksudeks 20,4%, ärikuludeks 30,9% ja preemiatagavara suurendamiseks 41,8%. Võrreldes eelmise aastaga suurenesid summalt ja osatähtsusest kindlustuskahjud ja preemiatagavara täiendamine ning vähenesid ärikulud. Tulude ülejääk moodustas 118,3 tuh. kr (6,9%, 1936. a. 125,6 tuh. kr ehk 8,0%).

6. Muud kindlustuse alad.

Autres assurances.

Eelmisel aastal märgitud veo-kindlustuse kasv jätkus tegevusaastal endisest intensiivsemalt. Aasta kestel anti 7 963 otsekindlustust kogusummas 69,9 milj. kr (1936. a. 6 707 ja 55,2 milj. kr), sellest 6 411 kaubasaadetist 57,6 milj. kr, 871 väärt-saadetist 5,7 milj. kr, 60 laevakasko kindlustust 1,6 milj. kr ja 621 autokindlustust 5,0 milj. kr. Väärt-

saadetiste kindlustus kahanes arvult ja summalt, laevakasko ainult kindlustuste arvult. Teised veo-kindlustuse liigid näitasid kasvu, eriti intensiivset autode kindlustus. Viimane sisaldab ka vastavat vastutuskindlustust, mis esines 3 seltsil võrdlemisi väikesummalisena.

Preemia- ja poliisimaks andis 443,9 tuh. *kr* (1936. a. 325,4 tuh. *kr*), kahjusid tekkis 223,6 tuh. *kr* (1936. a. 183,4 tuh. *kr*). Preemiast jäi omaarvele 198 tuh. *kr* (1936. a. 149,6 tuh. *kr*), millest kulus kahjutasuks 27,4%, ärikuluks 56,1%, preemiatagavara täienduseks 1,8%. Tegevustulemus, milleks eelmisel aastal oli 6,8 tuh. *kr* puudujääk, kahjutasude ja ärikulude ning eriti preemiatagavara täienduse endisest väiksema osatähtsuse tõttu, kujunes rahuldavaks (tulude ülekaal 29,2 tuh. *kr* ehk 14,7%). Operatsiooniliste ja muude tulude ning kulude koos arvestamisel ületasid tulud kulusid 10 seltsil 13,5 tuh. *kr* ja kulud tulusid 2 seltsil 6,8 tuh. *kr* võrra ning üldtulemuseks kujunes puhaskasu 7,7 tuh. *kr*.

Õnnetuskindlustus on juba rida aastaid pidevalt koondunud. See protsess jätkus tegevusaastal. 1937. a. anti 342 otsest tööliste ja 289 üksikute isikute kindlustust 2 347 tuh. *kr* surma puhuks ning 2 746 tuh. *kr* summas invaliidisuse puhuks. Preemiasaak oli 46,3 tuhat *kr* (1936. a. 48,4 tuh. *kr*), kahjusid tekkis 28,7 tuh. *kr* (1936. a. 38,5 tuh. *kr*). Puhaskasu saavutas 3 seltsi 1,1 tuh. *kr*, puhaskahju 4 seltsi 1,7 tuh. *kr*, kuna 1 seltsil oli tulu ja kulu tasakaalus.

Eelmisel aastal ilmnenu murdvargusekindlustuse suurenemine kestis edasi tegevusaastal. Anti 2 613 otsekindlustust 10 449 tuh. *kr* summas, millest väiksem osa langes kaupade kindlustusele. Preemia- ja poliisimaks moodustas kogusummas 76,5 tuh. *kr* (1936. a. 66,9 tuh. *kr*), kahjutasu 32,8 tuh. *kr* (1936. a. 20,8 tuh. *kr*). Puhaskasuga lõpetas tegevusaasta 9 ja puhaskahjuga 4 seltsi, vastavalt 5,4 tuh. *kr* ja 1,5 tuh. *kr* suuruses.

Klaasikindlustus, mis on meil väiksemaid kindlustusharusid, on avaldanud laienemise kalduvust viimaseil aastail. 1937. a. anti 820 otsekindlustust 660 tuh. *kr*. Preemiasaak ulatus kogusummas 18 tuh. *kr* kahju tekkis 95 juhul 5,3 tuh. *kr* (1936. a. 5,9 tuh. *kr*). Sissetulekute ja väljaminekute vahetõttu kujunes üldiselt soodsaks. 11 seltsi saavutas puhaskasu 5,3 tuhat *kr* ja 2 seltsi puhaskahju 0,1 tuh. *kr*.

Koduloomade kindlustus on vähem tasuvaid kindlustusalasid, eeskätt kahjude kõrge taseme tõttu. 44,5 tuh. *kr* (1936. a. 40,7 tuh. *kr*) preemiasaagi juures ulatusid kahjutasud 32,1 tuh. *kr* (1936. a. 24,7 tuh. *kr*). Tegevustulemuseks oli 3 seltsil puhaskasu (0,3 tuh. *kr*), 4 seltsil puhaskahju (2,8 tuh. *kr*) ja 1 seltsil tulude ja kulude tasakaal. 1937. a. anti 1 149 otsekindlustust 985 tuh. *kr*.

Rahekindlustus toimus endiselt väga piiratud ulatuses. Antud otsekindlustuste arv ulatus 163, summa 110 tuh. *kr*, kogu preemia- ja poliisimaks 3,2 tuh. *kr* (1936. a. 2,2 tuh. *kr*), tekkinud kahju 1,3 tuh. *kr* (1936. a. 0,9 tuh. *kr*).

Kindlustusseltside läbikäimine välismaaga toimus nagu tavaliselt valdavalt passiivsete edasikindlustusoperatsioonide alal ja kujunes välismaa kasuks. Tingitud suurtulekahjude sagenemisest (need kanduvad suuremal määral edasikindlustajale) vähenes kodumaa seltside juurdemaks välismaa edasikindlustusseltsile võrreldes eelmise aastaga. Välismaa seltsile tasuti edasikindlustuspreemiana, komisjonina ja kahjutasuna 2 461,8 tuh. *kr* (1936. a. 2 093,7 tuh. *kr*) ning neilt saadi vastavate tasudena 2 014,7 tuh. *kr* (1936. a. 1 516,7 tuh. *kr*). Seega tuli välismaa seltsile maksta juurde 447,1 tuh. *kr* eelmise aasta 577,0 tuh. *kr* vastu. Tegelik ülekanne summa väheneb välisseltside elukindlustuse depoose kantud summa võrra. See summa, mis peetakse kodumaal edasikindlustusvõtja korralduses, ulatus tegevusaastal 207 tuh. *kr*.

Kindlustusseltside kohta varem Keskbüroo väljaandets ilmnunud artiklid ja andmed:

- Kindlustusseltsid 1936. a., V. Feldman, Eesti Statistika nr. 195(2), 1938. a., lk. 85—99.
 Kindlustusseltsid 1935. a., V. Feldman, Eesti Statistika nr. 183(2), 1937. a., lk. 53—73.
 Kindlustusseltsid 1934. a., V. Feldman, Eesti Statistika nr. 172(3), 1936. a., lk. 118—131.
 Kindlustusseltsid 1933. a., V. Feldman, Eesti Statistika nr. 160(3), 1935. a., lk. 140—153.
 Kindlustusseltsid 1932. a., V. Feldman, Eesti Statistika nr. 149(4), 1934. a., lk. 181—194.

	Beet Lloyd	Beet Union	Bika	Hansa	Oma	Polaris	Kõhni-selts	Turis	Rokku	%	Rokku a. 1936.	%	Beke-Maja	Beet	U. Apteek	U. K. s.	E. Jõdaski	Keskiküsimus	E. Uhtberg	J. K. m. Kesks	Kokku ühis	Taru	Kokku ühis	%	Kokku ühis	%	1936. a.	%	Uhis	%	Uhis	%		
Aktiva — Actif.																																		
Kassa — Caisse	5,5	4,0	5,7	1,1	7,1	6,0	4,0	8,7	37,1	0,4	1229,7	116,2	5,4	1,5	0,7	0,3	0,2	1,3	2,1	0,2	0,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hoiurahv — Comptes courants	200,5	120,3	185,5	95,2	235,5	209,2	103,7	45,0	1344,9	14,8	429,4	41,2	148,4	307,5	6,3	28,5	137,0	53,1	83,0	30,7	30,3	210,4	1075,2	20,8	772,5	23,3	2420,1	18,5	2002,2	17,6	2420,1	18,5		
Väärtpaberid — Dépôts	244,5	9,2	142,0	—	52,3	117,0	—	0,9	567,4	6,8	464,2	5,7	157,0	82,9	14,8	5,7	25,3	0,3	—	1,2	7,5	67,9	363,2	9,1	274,9	8,3	980,6	7,1	730,1	6,5	980,6	7,1		
a) Kindlustusfondid — Fonds d'assurance	219,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hüppõeldus — Hypothèques	444,3	108,3	457,5	—	12,7	—	—	286,1	3,2	1312,6	14,5	920,4	111,4	48,1	15,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Laenuid eelnõud — Primes timisid — Prêts contre la cession des polices d'assurance sur la vie	271,4	51,8	301,1	—	103,5	—	139,9	0,2	807,9	9,0	749,7	9,3	50,2	116,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ajakatku preemiad — Primes eelõues — Immeubles	124,0	13,9	127,5	9,8	92,3	135,5	47,2	16,2	566,4	6,2	588,0	7,3	60,0	109,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kindlustusfondid arvel — Fonds d'assurance	160,0	18,3	156,7	—	397,0	341,1	—	—	2273,7	25,0	2197,6	27,2	289,0	799,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) Kindlustusfondid — Établissements d'assurance	120,0	18,3	105,0	—	397,0	203,7	—	—	1789,0	19,7	—	—	289,0	709,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) etaskundid, selts, osa kaalimiseühendused — quide-part des établissements de réassurance dans la réserve de la couverture des pertes	112,3	37,4	108,3	3,2	55,7	138,3	514,2	36,9	1096,3	12,1	1048,4	13,0	62,2	93,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) etaskundid, selts, osa kaalimiseühendused — quide-part des établissements de réassurance dans la réserve de la couverture des pertes	13,8	0,8	24,2	0,0	13,1	57,0	1,3	31,7	141,4	1,6	438,4	5,6	20,2	28,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Deebetoriid — Débiteurs	66,1	47,7	71,4	9,2	77,0	33,8	39,0	30,5	427,7	4,7	438,4	5,6	147,0	80,7	0,9	1,9	19,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) etendajad — agents	30,3	38,5	65,9	5,9	58,0	33,8	6,6	21,4	305,4	3,4	293,4	3,6	75,4	64,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vekslid — Effets	33,7	23,1	30,1	—	62,8	24,4	—	6,8	176,9	1,9	107,0	1,3	77,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vallasvara — Biens meubles	20,4	19,5	117,8	1,1	67,7	38,5	17,6	6,1	192,7	3,2	262,4	3,2	33,5	54,6	0,0	0,0	23,2	0,6	4,2	0,6	1,8	17,0	155,6	3,9	135,7	4,1	446,2	3,4	398,1	3,5	446,2	3,4		
Muud aktiivid — Autres actifs	14,9	5,0	26,1	4,0	18,4	4,7	14,1	12,3	96,7	1,1	63,8	0,8	14,0	10,9	0,5	0,1	0,3	2,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kahju — Perte	169,7	6,579	9,363	1,24	1,169	9,479	1,965	158,6	9,077	1,160	869,6	10,0	1112,9	1671,0	23,2	39,5	433,8	61,1	158,3	32,8	66,6	407,1	4096,3	10,0	3307,5	10,0	13683,1	10,0	11397,1	10,0	13683,1	10,0		
Bilans — Balance																																		
Pussiva — Passif.																																		
Põhikapital — Fonds social	80,9	75,0	240,0	50,0	60,0	150,0	75,0	60,0	790,0	8,7	710,8	8,8	65,5	135,0	3,7	30,1	63,9	50,5	50,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hanki tagavarakapital — Fonds de réserve normal	21,1	9,4	84,0	27,0	22,4	55,0	15,2	1,9	236,0	2,6	210,5	2,0	27,7	24,2	11,3	0,2	30,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Erilise erit-tagavarakapital — Fonds de réserve spéc.	—	—	88,4	15,8	5,7	90,0	—	—	199,9	2,2	12,5	0,2	31,0	—	0,1	—	8,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Amortisatsioonikapital — Fonds d'amortissement	9,2	13,8	138,9	—	29,0	51,5	16,6	3,8	292,8	2,9	215,8	2,7	44,7	71,0	—	—	18,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Preemiakapital — Primes	66,7	48,5	125,7	4,5	85,9	694,6	18,2	1,7	1040,8	11,5	869,6	10,0	1112,9	1671,0	3,9	2,0	111,6	0,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Reserve de primes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reserve des primes d'assurance sur la vie	1344,5	508,9	1980,1	—	730,0	—	569,1	21,8	4854,4	48,5	4470,0	55,2	201,8	862,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalvurakate-tagavara — Réserve de la couverture des pertes	33,2	1,7	79,7	0,0	57,2	73,0	2,7	35,0	232,5	3,1	—	—	39,6	63,4	—	—	29,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) omal arvel — au risque des sociétés	19,9	0,9	55,5	—	22,8	10,0	1,3	3,3	119,2	1,3	115,7	1,4	19,4	35,4	—	—	9,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) etaskundide arvel — au risque des sociétés de réassurance	13,3	0,8	24,2	—	34,9	57,0	1,4	31,7	163,3	1,8	—	—	20,2	28,0	—	—	19,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Enkandlustusvõtteid dividendi tagavara — Réserve des dividendes des assureurs sur la vie	61,6	77,1	114,8	12,9	114,8	152,7	232,1	16,5	782,5	8,6	1526,1	18,9	75,9	78,6	0,9	5,0	144,2	4,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kindlustusetteid — Établissements d'assurance	0,8	0,8	12,7	—	6,5	146,7	1,7	1,7	179,8	2,0	300,1	3,7	148,4	104,9	1,9	9,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krediiditorid — Créanciers	31,3	7,5	62,8	0,0	37,0	33,7	34,9	15,3	226,7	2,5	317,6	3,9	22,8	70,3	1,2	0,2	9,3	0,9	13,9	4,0	4,8	11,8	132,8	3,0	57,1	1,8	371,9	2,8	374,9	3,5	371,9	2,8		
Muud passivid — Autres passifs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Eelm. a. puhustasud — Bénéfice net de l'an. préc.	—	—	38,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Puhustasud 1937. a. — Bénéfice net 1937. a.	15,2	6,7	11,9	4,1	6,3	31,9	—	—	0,7	76,8	0,9	105,1	1,3	17,1	2,1	0,1	8,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bilans — Balance	1697,6	459,3	3023,1	1,24	1,169	9,479	1,965	158,6	9,077	1,160	869,6	10,0	1112,9	1671,0	23,2	39,5	433,8	61,1	158,3	32,8	66,6	407,1	4096,3	10,0	3307,5	10,0	13683,1	10,0	11397,1	10,0	13683,1	10,0	11397,1	10,0
Bilans 1936	1587,6	780,2	2609,0	0,107	0,1026	0,107	0,1026	0,107	0,1026	0,107	0,1026	0,107	0,1026	0,107	0,1026	0,107	0,1026	0,107	0,1026	0,107	0,1026	0,107	0,1026	0,107	0,1026	0,107	0,1026	0,107	0,1026	0,107	0,1026	0,107	0,1026	0,107

3) Selbst A.-B. Hansa 14,5 ja Põhja Saaksa Kindlustus-ette 32,9.

Elukindlustuste seis 31. XII 1937 — État des assurances sur la vie au 31. XII 1937.

	Otsekindlustused — Assurances directes 31. XII								Otse- ja edasi- kindlustused kokku 1 000 kr Total des assu- rances directes et réassurances en 1 000 kr		Oma arvele jäänud 1 000 kr Assurances restant au risque des sociétés en 1 000 kr			
	1937				1936				Surmajuhu	Üleelamisjuhu	1937		1936	
	Surmajuhu		Üleelamis- juhu		En cas de décès		En cas de survie				Surmajuhu	Üleelamisjuhu	Surmajuhu	Üleelamisjuhu
	arv	1 000 kr	nombre	1 000 kr	arv	1 000 kr	arv	1 000 kr						
Esti Lloyd: üldse	4 995	7 029	210	246	4 639	6 500	215	252	7 264	246	5 759	245	5 287	252
sellest suurkindlustus	4 061	7 023	210	246	4 584	6 491	215	252	7 258	246	5 753	245	5 279	252
Esti Union: üldse	497	773	417	274	483	740	427	282	796	274	432	274	483	424
<i>Don't grande assurance</i>	422	754	20	17	413	721	20	17	777	17	413	17	413	17
Eka: üldse	17 470	9 997	146	119	16 285	9 307	151	125	10 011	119	9 250	119	8 562	125
sellest suurkindlustus	6 427	7 580	146	119	5 847	7 062	151	125	7 594	119	6 833	119	6 317	125
Oma: üldse	4 757	5 134	143	136	4 085	4 489	150	163	5 149	136	4 289	136	3 597	163
sellest suurkindlustus	4 047	4 666	142	136	4 130	4 322	150	163	4 681	136	3 821	136	3 430	163
Põhja Kändl. a.-s.: üldse	671	1 886	—	—	673	1 907	—	—	1 886	—	327	—	325	—
sellest suurkindlustus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Turis: üldse	718	616	5	4	623	526	3	4	616	4	171	1	382	3
sellest suurkindlustus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ecks-Maja: üldse	2 301	3 254	1 090	349	2 149	3 144	1 298	394	3 254	349	2 305	349	2 148	394
sellest suurkindlustus	2 301	3 254	113	105	2 149	3 144	113	98	3 254	105	2 305	105	2 148	98
Esti: üldse	4 653	6 092	522	518	4 287	5 645	567	565	6 175	518	4 918	518	4 426	565
sellest suurkindlustus	4 409	6 028	522	518	3 976	5 575	567	565	6 111	518	4 864	518	4 356	565
Kalju: üldse	12	11	—	—	13	12	—	—	11	—	(0,5)	—	1	—
sellest suurkindlustus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kotkas: üldse	249	1 077	23	21	170	661	31	33	1 077	21	174	4	114	6
sellest suurkindlustus	224	1 050	7	11	143	631	13	22	1 050	11	169	2	103	4
Põhja Kotkas: üldse	7	10	4	2	5	3	6	9	10	2	—	2	—	—
sellest suurkindlustus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Taru: üldse	738	721	90	67	559	536	90	68	721	67	638	67	482	68
sellest suurkindlustus	689	708	90	67	539	528	90	68	708	67	625	67	474	68
Kokku: üldse	37 068	36 600	2 649	1 730	34 511	33 470	2 938	1 895	36 970	1 736	28 263	1 715	25 806	—
sellest suurkindlustus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Elukindlustuste arvu ja summa muutumine 1937. a. — Mouvement des assurances sur la vie au cours de 1937.

	Otseised surmajuhukindlustused Assurances directes en cas de décès										Otseised üleelamisjuhukindlustused Assurances directes en cas de survie															
	Langes kindlustusi välja										Diminution des assurances															
	Anti kindlus- tusi üldse		üldse		surma puhul		üle- elamise puhul		enneaegse rangemise puhul		+ üldse		Assurances contractées		total		cas de décès		cas de survie		annulées avant le terme		+ en total			
	arv	1000 kr	nombre	1000 kr	arv	1000 kr	arv	1000 kr	arv	1000 kr	arv	1000 kr	arv	1000 kr	nombre	1000 kr	arv	1000 kr	arv	1000 kr	arv	1000 kr	arv	1000 kr	arv	1000 kr
Esti Lloyd: üldse	806	1 195	440	665	40	95	18	11	382	559	+366	+530	—	—	5	6	—	—	—	—	5	6	—	—	—	—
sellest suurkindlustus	806	1 195	429	663	40	95	18	11	371	557	+377	+532	—	—	5	6	—	—	—	—	5	6	—	—	—	—
Esti Union: üldse	82	144	68	111	4	9	—	—	64	102	+14	+33	—	—	10	8	—	—	—	—	6	5	—	—	—	—
sellest suurkindlustus	62	139	53	106	4	9	—	—	49	87	+9	+33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Eka: üldse	4 750	1 909	3 565	1 219	43	54	433	49	3 089	1 116	+1 185	+690	1	1	6	8	—	—	—	—	6	8	—	—	—	—
sellest suurkindlustus	1 010	1 080	430	568	37	53	9	9	384	506	+580	+518	1	1	6	8	—	—	—	—	6	8	—	—	—	—
Oma: üldse	1 400	1 473	1 328	827	29	26	24	14	1 275	787	+72	+646	49	51	57	77	1	1	—	—	56	76	—	—	—	—
sellest suurkindlustus	864	1 032	947	689	27	25	24	14	896	650	+33	+344	49	51	57	77	1	1	—	—	56	76	—	—	—	—
Põhja Kändl. a.-s.: üldse	32	72	34	93	6	7	9	8	19	78	+2	+21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
sellest suurkindlustus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Turis: üldse	534	412	439	323	2	2	—	—	437	321	+95	+89	3	3	1	2	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—
sellest suurkindlustus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ecks-Maja: üldse	828	1 020	676	910	15	25	—	—	661	885	+152	+110	161	62	369	107	4	1	—	—	365	106	—	—	—	—
sellest suurkindlustus	828	1 020	676	910	15	25	—	—	661	885	+152	+110	24	27	24	20	1	(0,3)	—	—	28	20	—	—	—	—
Esti: üldse	890	1 069	474	622	16	28	—	—	458	594	+416	+447	12	11	57	58	2	1	—	—	55	57	—	—	—	—
sellest suurkindlustus	890	1 069	457	616	16	28	—	—	441	588	+438	+453	12	11	57	58	2	1	—	—	55	57	—	—	—	—
Kalju: üldse	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
sellest suurkindlustus	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kotkas: üldse	119	517	40	99	3	23	—	—	37	76	+79	+418	—	—	8	12	—	—	—	—	8	12	—	—	—	—
sellest suurkindlustus	110	509	20	89	3	23	—	—	26	66	+81	+420	—	—	6	11	—	—	—	—	6	11	—	—	—	—
Taru: üldse	296	297	128	113	2	2	—	—	126	111	+168	+184	19	14	19	15	—	—	—	—	19	15	—	—	—	—
sellest suurkindlustus	269	290	119	111	2	2	—	—	117	109	+150	+179	19	14	19	15	—	—	—	—	19	15	—	—	—	—
Kokku: üldse)	9 737	8 108	7 193	4 983	160	271	484	82	6 549	4 630	+2 544	+3 125	245	142	532	293	7	3	4	3	521	287	-287	-151	—	—
sellest suurkindlustus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

1) Punduvad „Põhja Kotka“ andmed.

Elukindlustuse kahjutasud 1937. a. — Pertes de l'assurance sur la vie en 1937.
 Otsekindlustus — Assurances directes.

	Kahjud surmajuhu kindlustusest Pertes de l'assurance en cas de décès						Kahjud üleelamisjuhu kindlustusest Pertes de l'assurance en cas de survie					
	surma puhul		üleelamise puhul		tagasiostud		cas de décès		cas de survie		rachats	
	arv	kr	nombre	kr	arv	kr	arv	kr	arv	kr	arv	kr
Eesti Lloyd' üldse	46	93 694	18	11 160	136	31 734	—	—	—	—	5	1 463
selest suurkindlustus	46	93 694	18	11 160	129	31 566	—	—	—	—	5	1 463
Eesti Union' üldse	4	8 500	—	—	14	3 512	—	—	4	2 658	5	843
selest suurkindlustus	4	8 500	—	—	12	3 489	—	—	—	—	—	—
Eka' üldse	44	54 117	432	40 924	511	45 256	—	—	—	—	5	767
selest suurkindlustus	38	52 535	8	3 582	197	35 573	—	—	—	—	5	767
Oma' üldse	29	21 765	24	13 941	85	15 163	1	340	—	—	2	990
selest suurkindlustus	27	21 680	24	13 941	85	15 163	1	340	—	—	2	990
Põhja kindl. a.-s.: üldse	6	7 398	9	7 501	9	4 428	—	—	—	—	—	—
Turis' üldse	2	1 500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Eeks-Maja' üldse	18	21 668	—	—	24	5 385	4	378	—	—	113	5 771
selest suurkindlustus	18	21 668	—	—	24	5 385	1	217	—	—	2	149
Eesti' üldse	19	28 500	—	—	103	13 121	2	89	—	—	29	3 505
selest suurkindlustus	19	28 500	—	—	87	12 580	2	89	—	—	29	3 505
Kalju' üldse	—	—	—	—	1	182	—	—	—	—	—	—
Kotkas' üldse	3	23 336	—	—	1	135	—	—	—	—	—	—
Talu' üldse	2	1 500	—	—	21	1 756	—	—	—	—	1	71
Kokku: üldse	173	261 888	483	73 526	905	120 675	7	807	4	2 658	160	13 410
selest suurkindlustus	—	—	—	—	—	—	4	646	—	—	—	—

Tulekindlustus 1937. a. — Assurances-incendie en 1937.

	Kindlustuste arv ja summa 31. XII — Nombre et montant des assurances				Saadud preemiad ja kahjud — Primes et pertes											
	Otsekindlustused Assurances directes				Otsekindlustusist Assurances directes				Edasikindlustusist Réassurances				Üldse — Total		Omaarvele jää- nud — Restant au risque des sociétés	
	1937		1936		Preemiad Primes kr	Kahjud Pertes		Eestis En Estonie		Välismaal A l'étranger		Preemiad Primes kr	Kahjud Pertes kr	Preemiad Primes kr	Kahjud Pertes kr	
	arv	1000 kr	nombre	1000 kr	kr	arv	kr	Preemiad	Kahju	Preem.	Kahju	kr	kr	kr	kr	
Eesti Lloyd	13 930	96 041	12 293	72 545	336 863	116	85 277	15 381	603	10 321	5 341	362 565	91 221	95 383	36 555	
Eesti Union	7 240	37 005	6 747	33 843	117 795	40	22 904	74 989	34 901	34 454	10 990	227 238	68 801	78 870	25 554	
Eka	14 254	99 690	14 347	86 477	354 163	144	159 986	40 257	4 515	109 816	107 044	564 230	271 545	264 531	137 894	
A.-S. Hansa	900	23 332	931	22 993	100 734	11	2 181	10 393	70	6 223	3 267	117 350	5 518	11 102	3 441	
Oma	23 677	90 702	22 180	81 254	277 340	142	101 391	105 098	50 130	13 599	6 212	300 038	217 733	203 220	79 853	
Polaris	11 216	112 150	90 421	657 963	137 276 520	53 014	10 377	114 370	54 598	725 956	341 405	278 456	115 204	—	—	
Põhja Kindlustus-aktiiselts	1 975	37 331	2 144	34 311	120 346	62	49 436	10 147	90	4 079	2 235	135 172	51 707	18 150	8 772	
Turis	1 774	11 110	2 205	13 227	20 497	16	6 923	104	—	—	29 601	65 923	2 926	6 320	—	
Aktiiseltsid kokku	75 063	507 451	—	444 071	1894 707	674	823 619	309 978	100 692	353 471	189 693	2558 156	114 003	942 444	414 039	
Eeks-Maja	22 423	127 324	20 947	118 939	332 573	177	139 247	107 946	50 793	—	—	440 519	190 040	244 965	99 074	
Eesti	24 056	123 294	24 233	114 000	301 717	172	146 472	111 428	50 710	14 090	6 399	427 235	203 581	225 236	108 269	
Eesti Apteekrite vast. k.-s.	164	1 372	132	1 115	5 360	1	100	—	—	—	—	5 360	100	1 361	20	
Eesti Edasik. Keskküsimus	57	373	—	—	1 312	1	14 989	22 972	1 887	54 032	—	78 916	10 876	59 737	876	
Eesti Ühisteg. Kindl. Kesks.	500	4 123	456	4 094	24 664	2	15 474	507 723	276 561	—	23 979	532 387	319 014	158 220	97 793	
Kalju	598	3 155	617	3 269	8 261	4	1 006	2 027	2 990	—	—	10 288	1 296	1 537	373	
Narva Ühisteg. kindl. selts	2 066	8 634	1 024	3 678	8 104	—	—	—	—	—	—	8 104	—	6 659	—	
Põhja Kotkas	942	9 288	900	8 128	19 655	7	1 464	—	—	—	—	19 655	1 464	627	54	
Talu	25 536	49 588	24 244	45 929	185 680	119	36 843	67 300	29 526	—	—	252 940	115 369	157 505	65 687	
Ühistegelikkud kindlustuselt- sid kokku	76 342	329 041	72 552	299 152	887 232	483	404 595	819 456	409 767	68 732	33 378	1775 416	847 740	851 963	372 136	
Üldse — Gr. total	151 404	829 492	—	743 223	2781 939	1 157	1 228 213	1 129 434	510 459	422 193	323 071	4333 566	1961 743	1794 407	736 235	

Rahekindlustus 1937. a. — Assurances contre la grêle en 1937.

	Kindlustuste arv ja summa — Nombre et montant des assurances				Saadud preemiad ja kahjud — Primes et pertes											
	Antud otse- kindlustused Assurances directes		Antud edasi- kindlustused sisemaal Réassurances en Estonie		Ots- kindlustusist Assurances directes		Edasi- kindlustusist sisemaal Réassurances en Estonie		Kokku otse- ja edasi- kindlustus- ist — Total des assurances direc- tes et réassurances		Oma arvele jäänud Restant au risque des sociétés					
	1937		1936		Preemiad kr	Kahjud		Preemiad	Pertes		Preemiad	Kahjud		Preemiad	Kahjud	
	arv	1000 kr	nombre	1000 kr	kr	arv	kr	kr	nombre	kr	kr	arv	kr	kr	arv	kr
Oma	69	51	102	11	656	2	539	139	3	89	795	5	628	178	86	
Eesti	30	22	131	12	318	—	—	147	3	88	400	3	86	186	86	
E. Ühisteg. Kindl. k.-s.	—	—	159	72	—	—	—	942	6	430	942	5	430	186	86	
Talu	64	37	94	10	433	2	62	126	3	77	609	5	145	186	86	
Kokku	163	110	486	105	1 452	4	607	1 354	14	682	2 806	18	1 289	736	344	

Õnnetuskindlustus 1937. a. — Assurances-accidents accordées en 1937.

	Antud otsekindlustused — Assurances directes						Antud edasikindlustused sisemaal Réassurances en Estonie													
	Tõeliste kollektiiv-kindlustused — Assurances collectives des ouvriers		Kindlustuste arv Nombre des assurés		Surma puhul En cas de décès		Invalidsuse puhul En cas d'invalidité		Päevarahad Allocations de voyage		Tõeliste kollektiiv-kindlustused — Assurances collectives des ouvriers		Kindlustuste arv Nombre des assurances		Surma puhul En cas de décès		Invalidsuse puhul En cas d'invalidité		Päevarahad Allocations de voyages	
	arv	1 000 kr	arv	1 000 kr	arv	1 000 kr	arv	1 000 kr	arv	1 000 kr	arv	1 000 kr	arv	1 000 kr	arv	1 000 kr	arv	1 000 kr	arv	1 000 kr
Besti Lloyd	19	11	11	147	11	147	7	(0,1)	133	3	3	20	2	20	—	—	—	—	—	—
Besti Union	—	30	30	227	30	227	—	—	—	1	1	20	1	20	—	—	—	—	—	—
Eka	204	35	31	204	35	219	20	(0,04)	80	3	3	56	3	74	—	—	—	—	—	—
Oma	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Põhja Kindl. a.-s.	—	141	141	1 513	141	1 513	—	—	—	1	1	25	1	25	—	—	—	—	—	—
Besti	40	71	71	250	71	840	22	47	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
E. Ühisteg. k. k.-s.	—	—	—	—	—	—	—	—	46	20	20	220	24	606	—	—	—	—	—	—
Talu	—	1	1	(0,4)	1	(0,4)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku	342	239	285	2 347	289	2 746	49	47	259	33	33	341	31	747	25	(0,3)				

Õnnetuskindlustuse preemiad ja kahjutasud 1937. a. — Primes et indemnités de l'assurances-accidents en 1937.

	Otsekindlustusist — Assurances directes					Edasikindlustusist sisemaal Réassurances en Estonie					Oma arvele jäänud kindlustusist Assurances restant au risque des sociétés					
	Preemiad — Primes kr	Õnnetuste arv Nombre des accidents	Kahjutasude summa Montant des indemnités kr			Preemiad — Primes kr	Õnnetuste arv Nombre des accidents	Kahjutasude summa — Montant des indemnités kr			Preemiad — Primes kr	Õnnetuste arv Nombre des accidents	Kahjutasude summa Montant des indemnités kr			
			Invalidsuse puhul — En cas d'invalidité	Päevarahad — Allocations de voyage	Ravikulud — Assistances médicales			Kokku — Total	Päevarahad — Allocations de voyage	Ravikulud — Assistances médicales			Kokku — Total	Invalidsuse puhul — En cas d'invalidité	Päevarahad — Allocations de voyage	Ravikulud — Assistances médicales
Besti Lloyd	2 180	1	—	28	10	38	907	61	134	73	207	1 074	—	144	77	221
Besti Union	504	—	—	—	—	—	54	—	—	—	—	250	—	—	—	—
Eka	13 832	108	5 036	3 015	1 742	10 389	3 129	32	1 096	402	1 498	5 941	1 791	1 381	840	4 012
Oma	766	—	—	50	25	75	—	—	101	—	—	—	—	9	6	15
Põhja Kindl. a.-s.	12 027	46	—	—	—	8 453	1 232	—	—	—	1 568	3 408	—	—	—	2 889
Besti	3 358	88	462	2 815	512	3 289	—	—	—	—	335	—	95	149	48	292
E. Ühisteg. k.-s.	—	—	—	—	—	—	4 278	86	2 745	—	2 745	600	—	275	—	275
Talu	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku	32 758	240				22 248	9 600				6 015	11 785				7 704

Murdvarguste kindlustus 1937. a. — Assurances contre le vol avec effraction.

	Kindlustuste arv ja summa Nombre et montant des assurances								Preemiad ja kahjud — Primes et pertes										
	Antud otsekindlustused Assurances directes				Antud edasikindlustused sisemaal Réassurances en Estonie				Otsekindlustusist Assurances directes				Otse- ja edasikindlustusist kokku Assurances directes et réassurances						
	1937		1936		1937		1936		Kahjud — Pertes		Kahjud — Pertes		Kahjud — Pertes		Kahjud — Pertes				
	Kaubad Marchan- dises	Muud Autres	Kokku Total	Kokku Total	Kaubad Marchan- dises	Muud Autres	Kokku Total	Kokku Total	Kaubad Marchan- dises	Muud Autres	Kokku Total	Kokku Total	Kokku Total	Kokku Total	Preemiad Primes kr	Kahjud Pertes kr			
Besti Lloyd	95	603	229	922	323	1 425	315	1 252	13	10	5 482	3	578	4	292	7	865	5 491	865
Besti Union	—	—	—	—	182	482	180	509	15	11	2 421	6	2 187	6	2 187	3	487	2 187	2 187
Eka	—	—	—	—	198	1 205	188	1 076	14	8	4 759	—	—	7	1 142	4	798	4 798	1 142
A.-s. Hansa	16	40	68	314	79	354	53	332	—	—	792	—	—	—	—	—	—	839	—
Oma	67	78	70	180	127	268	117	275	1 146	402	1 231	2	956	1	223	3	1 179	4 844	3 052
Polaris	23	184	160	1 131	183	1 315	172	1 069	15	11	3 775	1	81	—	—	1	81	7 637	227
Põhja Kindl. a.-s.	—	—	—	—	192	1 241	165	853	—	—	2 695	—	—	5	5 246	5	3 246	3 385	5 396
Turis	77	207	120	424	206	631	214	678	1	1	2 269	5	1 439	2	1 200	5	1 559	2 270	1 559
Becks-Maja	185	418	355	1 238	585	1 651	—	—	744	240	7 075	20	6 282	6	243	24	6 526	9 773	7 813
Besti	152	341	189	684	321	1 025	—	—	955	318	5 380	5	1 061	1	181	6	1 242	8 566	2 981
Besti Ühisteg. Kindl. Kesks.	81	182	9	70	90	202	105	179	1 188	984	2 598	4	1 450	—	—	4	1 450	11 715	5 329
Põhja Kotkas	4	8	64	211	68	219	93	328	1 164	397	2 599	—	—	—	—	1	1 156	5 134	2 468
Kokku					2 613	10 449			5 255	2 377	41 543					69	22 711	67 457	32 784

Veokindlustus 1937. a. — Assurances-transports en 1937.

	Antud kindlustuste arv ja summa Nombre et montant des assurances						Proemlad ja kahjud Primes et pertes							
	Otseskindlustused Assurances directes				Edasikindlustused sisemaal Réassurances en Estonie		Oma arvele jäänud Restant au risque des sociétés 1000 kr	Otseskindlustusist Assurances directes			Üldse Total		Oma arvele jäänud Restant au risque des sociétés	
	1937		1936					Preemlad Primes kr	Kahjud Pertes		Preemlad Primes kr	Kahjud Pertes kr	Preemlad Primes kr	Kahjud Pertes kr
	arv	1000 kr	nombre	1000 kr	arv	1000 kr			arv	kr				
Eesti Lloyd: kokku	588	7 604	166	2 796	—	—	1 415	18 779	11	3 238	18 779	3 238	5 775	578
a) kaubad — marchandises	588	7 604	165	2 789	—	—	1 415	—	11	3 238	—	3 238	—	578
b) väärtsaadet. — valeurs.	—	—	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Eesti Union: kokku	110	981	166	1 085	3	27	176	13 982	45	12 526	14 592	12 689	3 450	3 952
a) kaubad — marchandises	39	357	107	567	—	—	43	—	1	375	—	375	—	375
c) laevakasko — casco	1	12	—	—	1	18	3	—	—	—	—	—	—	—
d) autod — automobiles	70	612	59	518	2	9	130	—	44	12 151	—	12 314	—	3 577
Eka: kokku	1 048	10 128	378	10 369	—	—	3 716	51 993	151	21 627	51 993	21 627	33 090	18 146
a) kaubad	532	6 006	454	7 792	—	—	2 141	—	17	3 998	—	3 998	—	1 356
b) väärtsaadetised	177	595	194	1 609	—	—	60	—	—	—	—	—	—	—
d) autod	339	2 627	230	968	—	—	1 515	—	134	17 629	—	17 629	—	16 790
A.-B. Hansa: kokku	49	346	661	3 566	6	240	117	1 674	6	246	2 138	246	425	49
a) kaubad	44	312	681	3 278	6	240	110	—	6	246	—	246	—	40
b) väärtsaadetised	5	34	28	278	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—
c) laevakasko	—	—	2	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A.-S. Hansa: kokku	763	4 865	265	1 777	—	—	—	18 247	17	2 159	18 247	2 159	—	—
a) kaubad	731	4 601	265	1 777	—	—	—	—	17	2 159	—	2 159	—	—
b) väärtsaadetised	32	264	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Polaris: kokku	3 257	34 447	3 157	28 989	535	1 481	5 750	200 227	87	136 807	239 361	155 317	160 139	26 168
a) kaubad	2 541	28 084	2 391	22 047	450	1 277	4 178	—	40	33 268	—	34 470	—	2 822
b) väärtsaadetised	657	4 788	698	5 428	—	—	1 374	—	—	—	—	—	—	—
c) laevakasko	59	1 597	68	1 419	1	11	211	—	38	103 539	—	103 539	—	6 044
d) autod	—	—	—	—	78	193	193	—	—	—	—	—	—	17 302
Põhja Kindl. a.-s.: kokku	422	2 338	205	1 846	—	—	582	36 678	139	24 920	36 678	24 920	8 636	4 984
a) kaubad	216	597	71	500	—	—	234	—	—	—	—	—	—	—
d) autod	206	1 741	134	1 346	—	—	348	—	139	24 920	—	24 920	—	4 984
Eesti: kokku	1 140	6 733	951	4 593	188	124	1 451	14 710	8	2 213	15 471	2 213	4 809	1 825
a) kaubad	1 140	6 733	951	4 593	188	124	1 451	—	8	2 213	—	2 213	—	1 825
Eesti Edasikindl. Keskküsimus: kokku	207	1 830	—	—	—	—	54	3 367	—	—	3 367	—	91	—
a) kaubad	207	1 830	—	—	—	—	54	—	—	—	—	—	—	—
Eesti Ühisteg. Kindl.-kesks.: kokku	379	610	258	242	873	4 559	1 033	3 179	3	602	11 804	992	4 159	508
a) kaubad	373	574	256	217	872	4 558	1 015	—	1	276	—	472	—	305
c) laevakasko	—	—	2	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
d) autod	6	36	—	—	1	1	18	—	2	320	—	523	—	203
Kalju: kokku	—	—	—	—	207	18	18	—	—	—	44	—	44	—
a) kaubad	—	—	—	—	207	18	18	—	—	—	—	—	—	—
Üldse: kokku	7 963	69 882	6 707	55 163	1 812	6 449	14 318	362 836	467	204 338	412 464	225 404	166 608	56 210
a) kaubad	6 411	57 578	5 291	43 558	1 729	6 217	10 659	—	110	45 773	—	47 177	—	7 310
b) väärtsaadetised	871	5 079	921	7 317	—	—	1 241	—	—	—	—	—	—	—
c) laevakasko	60	1 809	72	1 456	2	29	214	—	35	103 539	—	103 539	—	6 044
d) autod	621	5 016	423	2 832	81	203	2 204	—	319	55 026	—	72 688	—	42 856

Kiaskindlustus 1937. a. — Assurances des glaces et vitres en 1937.

	Kindlustuste arv ja summa Nombre et montant des assurances				Saadud preemlad ja kahjud — Primes et pertes								Oma arvele jäänud Restant au risque des sociétés			
	Antud otseskindlustused Assurances directes		Antud edasikindlustused Réassurances		Otseskindlustusist Assurances directes		Edasikindlustusist sisemaal — Réassurances en Estonie		Kokku otses- ja edasikindlustusist Assurances directes et réassurances		Preemlad Primes kr	Kahjud Pertes kr			Preemlad Primes kr	Kahjud Pertes kr
	arv	1000 kr	nombre	1000 kr	kr	arv	kr	kr	nombre	kr						
											kr	kr				
Eesti Lloyd	67	52	—	—	1 301	7	721	—	—	—	1 301	7	721	1 301	721	
Eesti Union	71	38	63	25	798	6	93	584	7	78	1 377	13	168	988	130	
Eka	195	179	—	—	3 414	11	1 161	—	—	—	3 414	11	1 161	3 414	1 151	
A.-S. Hansa	21	36	—	—	853	5	965	—	—	—	853	5	965	1 061	123	
Oma	34	30	—	—	524	2	355	—	—	—	524	2	355	524	355	
Polaris	76	54	—	—	1 335	—	—	—	—	—	1 335	—	—	1 335	—	
Põhja Kindl. a.-s.	93	15	—	—	532	4	267	—	—	—	532	4	267	532	267	
Turis	68	60	69	19	1 466	7	147	389	6	46	1 855	13	193	1 008	120	
Beks-Maja	105	70	23	5	1 877	21	1 060	130	2	16	2 007	23	1 076	2 007	1 076	
Eesti	124	115	—	—	1 777	11	311	—	—	—	1 777	11	311	1 777	311	
Eesti Ühisteg. Kindl. Keskselts	—	—	25	10	—	—	—	268	3	52	268	3	52	138	36	
Põhja Kotkas	11	5	—	—	115	1	20	—	—	—	115	1	20	6	—	
Talu	15	6	—	—	198	2	40	—	—	—	198	2	40	38	8	
Kokku	826	666	180	59	14 185	77	5 130	1 971	18	187	15 556	95	5 317	13 170	4 288	

Koduloomade kindlustus 1937. a. — Assurances des animaux domestiques en 1937.

	Kindlustuste arv ja summa—Nombre et montant des assurances										Saadud preemiat ja kahjud—Primes et pertes							
	Antud otsekindlustused — Assurances directes										Antud edasikindlustused — Autres Réassurances en Estonie		Otsekindlustustest — Assurances directes		Otee- ja edasikindlustustest kokku — Total des assurances directes et réassurances			
	Kokku Total		Hobused Chevaux		Veised Bovines		Muud loomad—Autres animaux				Preemiat		Kahjud		Primes		Pertes	
	arv	1000 kr	arv	1000 kr	arv	1000 kr	arv	1000 kr	arv	1000 kr	kr	kr	kr	kr	kr	kr	kr	
Oma	203	135	283	118	181	18	9	1	245	4 501	31	4 901	8 278	131	7 497			
Eeks-Maja	247	94	222	68	311	20	28	1	1 056	271	19	1 349	7 190	140	4 634			
Eesti	129	530	94	31	145	17	5 678	482	445	3 836	4	3 635	8 733	129	7 094			
Eesti Edasikindl. Keskih.									15	4			139	1	60			
E. Ühisteg. Kindl.-k.-s.	36	10	24	6	34	4	1	(0,01)	1 269	289	4	440	5 488	130	4 645			
Kalju	6	2	3	2	2	1	1	(0,1)					98					
Põhja Kotkas	6	3	8	2	1	(0,3)							128					
Talu	522	210							783	228	7 271	46	5 720	10 187	131	8 130		
Kokku	1 149	985							1 482	19 690	104	16 045	40 241	662	32 060			

Eesti Kindlustusseltside välismaa kindlustusseltsidele maksta ja neilt saada olund ssmmad 1937. a. (1 000 kr).

Répartition des dts entre les sociétés d'assurance estoniennes et étrangères en 1937 (1 000 kr).

	Välismaa kindlustusseltsidele oli maksta — Dts aux sociétés étrangères					Välismaa kindlustusseltsidele oli saada — Dts des sociétés étrangères					Välismaa seltsidele oli rohkem maksta (-) ehk neilt rohkem saada (+) ou -	
	Kahjud us- turvekind- l. et reassurances	Edasikind- lustuse pree- miad — Pri- mes sur ré- assurances	Makstud kom- pansjoniid — Compen- sations payées	Kokku Total	Edasikind- l. ja kahju osa — Quote-part des pertes des réassurances	Edasikind- preemiad — Primes sur réassurances	Saadud kom- pansjoniid — Compen- sations reçues	Kokku Total	1937	1936		
	arv	1000 kr	1000 kr	1000 kr	1000 kr	1000 kr	1000 kr	1000 kr	kr	kr		
Eesti Lloyd: Kokku	30,2	295,5	3,6	329,3	97,9	19,5	78,4	195,8	-133,5	-70,9		
Sellest: tulekindlustus	5,3	250,6	0,5	256,4	53,0	10,3	70,4	183,7	-125,7	-69,4		
elukindlustus	24,9	29,2	0,1	54,2	42,7	9,2	5,3	57,2	+3,0	+3,1		
Eesti Union: Kokku	12,7	140,5	8,9	162,1	52,7	35,3	43,0	131,0	-31,1	-47,7		
Sellest: tulekindlustus	11,0	116,3	8,9	136,2	39,0	34,4	37,9	111,3	-24,9	-46,0		
elukindlustus	1,7	15,4		17,1	7,1	0,9	3,0	11,0	-6,1	+0,6		
Eka: Kokku	107,4	282,6	50,3	440,3	140,3	170,3	71,8	382,4	-57,9	-46,1		
Sellest: tulekindlustus	107,1	223,4	49,5	380,0	117,3	109,8	63,7	350,8	-29,2	-44,5		
elukindlustus	0,3	30,4		30,7	13,0	0,5	14,3	16,4	+1,7	+1,7		
A.-S. Hansa: Kokku	3,3	121,7	2,2	127,3	10,0	6,2	40,9	57,1	-70,1	-53,6		
Sellest: tulekindlustus	3,3	101,9	2,2	107,4	7,0	6,2	36,3	49,5	-57,9	-54,6		
A.-B. Hansa: Veok.	—	1,7	—	1,7	0,2	—	0,2	0,4	-1,3	-12,3		
Oma: Kokku	6,8	27,9	5,0	39,7	11,9	15,4	4,4	31,7	-8,0	-31,5		
Sellest: tulekindlustus	6,2	4,7	4,3	15,2	1,7	18,0	1,2	16,5	+1,3	-31,5		
elukindlustus		23,2		23,2	10,2	0,2	3,2	13,6	-9,6	-9,6		
Polaris: Kokku	68,6	505,9	43,3	617,8	324,5	149,9	103,9	578,3	-39,5	-103,0		
Sellest: tulekindlustus	54,6	369,5	29,2	453,3	195,3	114,4	97,0	406,7	-46,0	-117,3		
elukindlustus	2,2	202,1	1,7	206,0	88,1	4,7	37,9	130,7	-75,3	-53,4		
Põhja Kindl. a.-s.: Kokku	2,2	87,5	1,7	91,4	41,1	4,7	21,4	67,2	-24,2	-17,8		
Sellest: tulekindlustus		77,0		77,0	16,2		6,5	22,7	-54,3	-38,5		
elukindlustus		40,2		40,2	63,3		11,3	74,6	+34,4	+1,0		
Turis: Kokku	—	24,4	—	24,4	0,8	—	7,3	68,1	+43,7	-0,2		
Sellest: tulekindlustus		13,6		13,6	1,1		3,3	4,4	-9,2	-2,3		
elukindlustus		36,7		36,7	16,0		2,7	18,7	-18,0	-26,3		
Eeks-Maja: Elukindlustus	—	35,5	5,3	47,7	16,7	15,5	2,9	35,1	-12,6	-23,9		
Sellest: tulekindlustus		4,7	4,5	15,6	2,1	14,1	1,6	17,8	+2,2	+1,4		
elukindlustus		28,5		28,5	14,5		1,3	15,8	-12,7	-16,8		
Eesti Edasik. Keskih.:	—	3,2	—	3,2	—	—	0,2	0,2	-3,0	—		
E. Ühisteg. Kindl. Keska.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Kokku	29,0	306,3	21,2	356,5	185,9	59,8	89,2	334,9	-21,6	-89,1		
Sellest: tulekindlustus	27,0	293,7	18,3	339,5	132,3	54,6	86,1	323,0	-16,5	-90,8		
elukindlustus		53,4		53,4	21,0		22,2	43,8	-9,6	-14,2		
Üldse — Gr. total	267,3	2 053,2	141,4	2 461,8	1 029,1	476,6	509,0	2 014,7	-447,1	-577,0		
Sellest: tulekindlustus	223,1	1 479,0	122,6	1 825,6	699,6	422,1	423,1	1 544,8	-280,8	-470,7		
elukindlustus	26,9	307,4	0,1	334,4	142,4	10,8	48,3	201,5	-132,9	-90,7		
Üldse 1936. a.	148,8	1 782,3	162,6	2 093,7	712,4	326,7	477,6	1 516,7	-577,0	—		
Sellest: tulekindlustus	123,9	1 318,5	141,0	1 578,4	436,9	284,2	386,6	1 107,7	-470,7	-470,7		
elukindlustus	11,0	261,2	6,8	279,0	120,1	11,3	50,9	188,3	-90,7	-90,7		

R. Sõrmus.

ALKOHOLJOOKIDE TOODANG JA TARVITAMINE 1934—38. a.¹⁾

PRODUCTION et CONSOMMATION des BOISSONS ALCOOLIQUES de 1934—38.

Sisu: 1. Alkohooljookide tootmisorganisatsioon, lk. 92. 2. Alkohooljookide toodang ja toorainete tarvitus alkohooljookide tööstuses, lk. 93. 3. Piiritusemüük ja alkohooljookide väliskaubandus, lk. 95. 4. Alkohooljookide müügi- ja organisatsioon, lk. 95. 5. Alkohooljookide tarbimine, lk. 96. 6. Alkohooljookide riigi ja omavalitsuste tulude allikana, lk. 98. 7. Tarbijaskonna kühid alkohoolile, lk. 99.

1. Alkohooljookide tootmisorganisatsioon.
 Organisation de la production des boissons alcooliques.
 Alkohooljookide tööstuslik tootmisorganisatsioon on kujunenud ulatuselt ja ka ettevõtete koostiselt kindlaks ja püsivaks. Juba alates 1927. a. püsib tegevusesolevate piiritustehaste arv 130 ümber ja

viimasel 4 teg.-aastal on töötanud 129 piiritustehast. Piiratud turumahu ja raskendatud ekspordolude tõttu on praegu toorpiirituse tootmine tublisti väiksem kui see oli enne iseseisvust. Maksudetalituse andmeil teotses 1913/14. a. hooajal Eesti praegusel pindalal ca 280 piiritustehast. Nii on ettevõtete arvult töös-

¹⁾ Ülevaade põhineb Maksudetalituse andmel.

tuslik organisatsioon toorpiirituse tootmise alal tõmmatud ümarguselt poolele kokku. Veel suurem on piiritusetootmise kahanemine, nagu selgub järgnevast, toodangu poolest. Nii teotseb piiritustööstus üsna nõrga koormisega. Peale puhtpiiritustehaste toodavad toorpiiritust kõrvaltootena pärmitehased. Alates 1929. a. on neid tegevuses 2 ettevõtet.

Alkoholjookide valmistamistehased.
Entreprises de fabrication des boissons alcooliques.

1.	Piiritustehased Distilleries		Pärm- ja piiritustehased Fabr. de levure et distilleries d'alcool	Piiritusepuhastamistehased Entreprises de rectification		Riigi viinatehased Distilleries d'Etat	Peenviinatehased — Entrepr. de fabr. des liqueurs et de l'eau-de-vie	Veinitehased Entrepr. de fabr. de vin	Õlletehased — Brasseries	Kokku — Total
1938/39 . . .	129	19	1938	7	2	7	10	5		
1937/38 . . .	129	19	1937	7	2	7	12	5	164	
1936/37 . . .	129	19	1936	6	2	7	14	5	165	
1935/36 . . .	129	19	1935	6	2	7	15	4	165	
1934/35 . . .	128	2	1934	6	2	7	16	4	165	

Väga stabiilne on ka peenviinatehaste arv. Kogu iseseisvuse kestel ei ole neid tegevuses olnud üle 8 ja juba pikemat aega töötab sel alal 7 ettevõtet.

Veinitehased on muutunud arvuliselt kõige enam. 1927—29. a. teotseb neid arvult 19, kuid hiljem on nende arv vähenenud järjekindlalt peagu igal aastal, langes 1938. a. 10-le. See ala on meil üldiselt võrdlemisi noor, mistõttu olude kohaselt kujunemise ajajärgus on muutused paratamatud.

Veinitehastele sarnaselt on kujunenud ka ettevõtete liikumine õlletööstuse alal. 1923—25. a. ulatus nende arv 9-le, vähenedes aga kuni 1928—30. a. 5-le, milline arv töötab praegugi. Vahepeal (1931—35. a.) seisis Valga õlletehas õllefabrikantide omavahelise kokkuleppe alusel.

Peale nende töötavad alkoholjookide valmistamise alal veel piiritusepuhastamistehased (1938. a. 7 ettevõtet) ning riigi viinatehased — 2 ettevõtet, neist üks Tallinnas ja teine Tartus.

Alkoholjookide tootmisalal on investeeritud võrdlemisi suured kapitalid. Üksikute erialade järgi võib neid kapitale väga umbkaudselt hinnata praegu järgmiselt (varade neto-väärtus, bruto-väärtusest arvatud maha amortisatsioon):

piiritustehased	2,6 milj. kr
piiritusepuhastamistehased	1,3 „ „
peenviina- ja veinitehased	1,5 „ „
õlletehased	4,0 „ „
Kokku 9,4 milj. kr	

Kui siia arvata veel juurde riigi viinamonopoli alla mahutatud kapitalid (ca 4 milj. kr), milliseid tuleb pidada küll suurel määral mitte tööstus- vaid kaubanduskapitaliks, saame kokku 13,4 milj. kr.

Arvestades siseturumahtu ja olemasolevaid eksportvõimalusi, on alkoholjookide tööstuse kapitalirakendus liiga kõrge. Nii piiritus- kui ka õlletehaste

tootmisvõimed on tegelikult rakendusest palju suuremad, mis koormab tootmiskulusid ning ei anna ka kapitaliteenistuse poolest tulemusi, milliseid võinuks saada suurema koormise juures. A. Rauamäe hinnangu järgi töötavad, näiteks, õlletehased normaalsest vaid ca 50%-se koormisega. Suhteliselt umbes 20% koormisega teotsevad ka piiritustehased.

2. Alkoholjookide toodang ja toorainete tarvitus alkoholjookidetööstuses.

Production des boissons alcooliques et consommation des matières premières dans l'industrie des boissons alcooliques.

Järgnevalt käsitleme vaid tööstuslikku alkoholjookide tootmist, arvestamata „salaviina“ põletamine ning kodune veinija õllevalmistamine, mille kohta ei ole andmeid saadaval.

Alkoholjookide toodang on sõltuvalt eeskätt üldisest majanduskonjunktuurist ja

tarbimise ulatusest, peale selle eksportvõimalusist ning tootmisarengust üksikül aastail tublisti kõikuv. Toorpiirituse toodang, mis Maksudetalituse andmeil ulatus 1913/14. a. hooajal 42,6 milj. l (absoluutselt puhast alkoholi), ulatus iseseisvuse kestel maksimaalselt vaid 8,3 milj. l, moodustades seega sõjaeelsest toodangust vaid ca 20%. Ent ka iseseisvuse kestel on toodang üksikül aastail olnud suurel määral erinev. 1927/28. a. hooajal, näiteks, toodeti vaid 2,7 milj. l alkoholi. Peamised tegurid, mis mõjustavad võnkeid säärasel ulatusel, on suured võnked alkoholitarbimise alal siseturul, kuid ka ebastabiilsed piirituse turustamisvõimalused välisurgudel. Aastail, mil ses osas soodsate kaubanduslepingute abil on suudetud realiseerida välisurul suuremaid koguseid piiritust, on olnud lähedamaid võimalusi ka piirituse tootmiseks ja vastupidi. Nii toodeti ekspordiks toorpiiritust 1934/35. a. 2,2 milj. l, järgmisel aastal aga vaid 0,2 milj. l. 1937/38. a. oli ses mõttes soodsaim, mil väljaveoks toodeti 3,9 milj. l (100%-ne alkohol). Ent piirituse väljavedu on väga juhuslik, mistõttu piirituse tootmisel tuleb arvestada peamiselt siseturgu. Tingitult osalt väljaveo suurenemisest, osalt aga ka sisemaisest alkoholitarbimise tõusust, tõusis toorpiirituse toodang piiritustehaseis 1937/38. a. hooajal peagu endise rekordarvuni, ületades pisut 8 milj. l (100%-ne alkohol). Rõõbiti sellega on kujunenud ka piirituse-puhastustehaste toodang, kuna nii sise- kui välisurule läheb piiritus puhastatult.

Tuleb ühtlasi märkida, et üksikül aastail sõltub toorpiirituse toodang ka kartulisaagist, kusjuures suurema saagi puhul toodetakse piiritust tagavaraks ja vastuoksa.

Peenviina, nagu lauaviina ning mitmesuguste likööride ja napside toodang on arenenud jõudsalt, eriti aga viimaseil aastail. Kõrgkonjunktuuriaastail enne majanduskriisi toodeti peenviina juba ca 230—260 tuh. l aastas. Kriisiaastail langes toodang koos ostujõu langusega alla 150 tuh. l aastas. Viimasel kolmel aastal aga osutas peenviinatoodang säärasel tõusu, mida ei võinud konstateerida kunagi ühegi alkoholjoogi alal. Võrreldes eelmiste kõrgkonjunkturi aastatega on sel alal tõusnud toodang ümarguselt 2½-kordseks ning võrreldes kriisiaastate

minimaalse toodanguga koguni ligi 5½-kordseks. 1938. a. toodeti peenviina juba 639 tuh. l.

Veinitööstuse alal on olukord tootmise arenemise suhtes hoopis teissugune. Sel alal on üksikül aastail võimalikud suuremad kõikumised olenevalt veinitootmiseks tarvitataivate toorainete — marjade ja puuviljade saagist. Veinitootmise alal saavutati rekord 1935. a., mil toodeti 296 tuh. l veini. Eelmisel aastal (1934) toodeti vaid 95 tuh. l ja kahel viimasel aastal (1937—38) ca 195 tuh. l veini aastas. Nii avaldub veinitootmise alal üksikül aastail ümar-gusest kolmekordne kõikumine.

Alkoholjookide toodang (1 000 l).
Production de l'alcool et des boissons alcooliques (1 000 l).

2.	Toorpiiritus Espir-it-de-vin brut		Piiritust puhastatud Espir-it-de- vin rectifié		Peenviinat Liqueurs et l'eau-de-vie	Veinid Vins	Õlu Bière
			100%	ca 40%			
1938/39 . . .		1938	7 402	639	106	10 558	
1937/38 . . .	8 017	1937	5 703	468	204	8 609	
1936/37 . . .	5 400	1936	4 299	238	116	6 378	
1935/36 . . .	4 218	1935	4 331	231	296	4 951	
1934/35 . . .	5 876	1934	4 188	184	148 25	5 087	
1933/34 . . .	3 914	1933	2 543	144	153 94	6 000	

Ka õlletootmise alal on võnked võrdlemisi ula-tuslikud. Õlletööstus toodab ainuüksi siseturu rahul-damiseks; juhuslikult väljaveoks läinud kogused ei ole mainimisväär. Õlletööstuse tegevus sõltub seega

täiel määral siseturumahust — eeskätt tarbijaskonna ostujõust, õllehinnast, tarbijaskonna harjumusest õlle-tarbimise suhtes jne. Õlletootmine oli haripunktil 1923—25. a., mil toodeti ca 10—12 milj. l õlut aastas. Sest ajast peale langes õlletoodang peagu pidevalt iga aastaga kuni 1935. a. 1934—35. a. toodeti vaid ca 5 milj. l õlut aastas. Viimased aastad on toonud ka õlletoodangus tugeva pöörde. Kuigi õlletoodangu suhtes ei saavutatud veel eelmist rekordtaset, on toodang kasvanud võrreldes madalseisuga siiski enam kui 2-kordseks. 1938. a. toodeti õlut juba 10,6 milj. l.

Meie alkoholjookidest on esikohal piiritusviin, mille valmistamiseks tarvitatakse toorainena peami-selt kartuleid. Kartul esineb seega meie alkohol-jookide tööstuses peamise toorainena. Rööbiti too-dangu kogusega on üksikül aastail tublisti muutuv ka toorainena tarvitataivate kartulite kogus. Enne maailmasõda tarvitati piiritustehaseis kartuleid ümar-gusest ligi 250 tuh. tn. Iseseisvuse kestel on tarvitatud kartuleid maksimaalselt kuni 67 tuh. tn aastas. Aas-tail, mil tootmiseks võimalused olid kitsad ja kartuli-saak väike, on kartulitarvitus piiritustehaseis langenud alla 20 tuh. tn. Nii tarvitati 1928/29. a. hooajal kar-tuleid vaid 18 tuh. tn ning abiks kartulile tuli tarvi-tada maisi 6,9 tuh. tn. Tooraine tarvituse seisukohalt oli see erakorraline aasta, kuna tavaliselt on kartul peagu täiel määral katnud piiritustööstuse vajaduse põhitooraine suhtes. 1937/38. a. hooajal tarvitati piiritustehaseis kartuleid ca 60 tuh. tn.

Toorainete ja poolvalmistoodete tarvitus alkoholjookide-tööstuses.
Consommation des matières premières et demi-fabriquées pour fabrication des boissons alcooliques.

3.	Piiritustehased Distilleries				Piiritus- puhastus- tehased Entrepr. de rectification	Peenviinatehased Entrepr. de fabr. de l'eau-de-vie et des liqueurs		Veini- tehased Entrepr. de fabr. de vin	Õlletehased Brasseries	
	Kartulid Fommes de terre	Toor- linnased Malt	Muud Autres		Toorpiiritus Alcool brut	Piiritus Alcool	Välismaa alkohol Alcool importé	Marjad ja puuvili Baies et fruits	Toor- linnased Malt	Humalad Houblon
	tn				1 000 l alkoholi, 100% Alcool pur (100%, 1 000 l)			tn		
1938/39 . . .				1938	7 754	242,8	9,7		2 066	24,2
1937/38 . . .	60 177	2 416	1 462	1937	5 970	177,5	7,8	171,8	1 642	19,4
1936/37 . . .	40 262	1 662	1 579	1936	4 561	108,4	6,7	88,2	1 151	13,6
1935/36 . . .	34 334	1 430	1 299	1935	4 525	86,1	6,8	85,2	883	11,2
1934/35 . . .	42 439	1 758	1 502	1934	4 404	67,3	7,8	162,7	899	11,3
1933/34 . . .	80 112	1 263	1 275	1933	2 713	54,9	4,1	31,8	1 068	13,3

Koguselt olulise toorainena esinevad alkohol-jookide-tööstuses veel linnased. Piiritustehased tar-vitasid linnaseid 1937/38. a. hooajal 2,4 tuh. tn ja õlletehased 1938. a. 2,1 tuh. tn. Veinitööstuses esi-nevad toorainena marjad ja puuvili ning õlle-tööstuses humalad. Üksikül aastail on marjade ja puuvilja tarvitus väga kõikum, olenevalt nende saagist ja hinnast. 1925. a., mil veinitoodang oli maksimaalne, tarvitati marju ja puuvilja toorainena ca 280 tn 1937. a. ulatus nende tarvitus 222 tn ja 1938. a. 166 tn. Peamiseks veinimarjadeks on sõstar (üksikül aastail osatähtsus ca 25—60%), karus-

marjad (4—25%) ja mustikad (ca 5—20%). Pare-mail õunasaagiaastail ka õunad esinevad veinitöös-tuses tähtsa toorainena (ca 5—50% kogu toorainete tarvitusest).

Peenviinatööstus tarvitab toorainena peamiselt kodumaa piiritust. Lisaks sellele tarvitatakse mitme-suguseid välismaise päritoluga essentse ja alkohol-jooke — välismaa konjakit jne.

Peale selle tarvitab veini- ja peenviinatööstus ca 120 tn suhkrut, millelt riik saab tolli ca 36 tuh. kr aastas.

3. Piiritusemüük ja alkoholjookide väliskaubandus.

Vente d'esprit et commerce extérieure des boissons alcooliques.

Valdav osa piiritusetoodangust on mahutatud senini siseturule alkoholjoogina — piirituse ja viinana. Kogu siseturule mahutatud piiritusest läheb otse- selt joogiks üksikuil aastail ca 70—80%. Ülejäänud osa läheb eriotstarveteks — ravivahendina haiglatele ja apteekidele, tehniliseks otstarbeks laboratooriumi- dele, peenviinatööstusele toorainena jne. Peale selle läheb osa piiritust välisurule, mille turustamine on üksikuil aastail ulatuselt juhuslik. 1938. a. eksporditi piiritust välismaale erakordselt suures koguses —

Piiritusemüük (1 000 l, puhas alkohol — 100%).
Vente d'esprit de vin (1 000 l, alcool pur — 100%).

4.	Siseturule Consommation du pays			Välisurule Exportation		
	Üldse Total	Sellest (%) Dont (%)		Üldse Total	Sellest (%) Dont (%)	
		Joogiks piirituse ja viinana — Esprit-de-vin pour consommation	Eriotstarveteks Pour les besoins spéciaux		Riiklik väljavedu Exportation de l'Etat	Eraväljavedu Exportation privée
1938 . . .	3 981	70,6	29,4	8 901	1,1	98,9
1937 . . .	4 158	75,1	24,9	2 509	1,2	98,8
1936 . . .	4 096	78,7	21,3	913	2,0	97,1
1935 . . .	3 660	78,5	21,5	1 181	2,3	97,7
1934 . . .	3 161	77,8	22,2	1 223	1,6	98,4
1933 . . .	2 658	75,0	25,0	408	1,0	99,1

3,9 milj. l (arvatud absoluutselt puhtas alkoholis). Nii läks korda ekspordida peagu sama kogus, mis tarvitati joogiks sisemaal (4,0 milj. l alkoholi). Piirituseekspordi alal teotsevad peamiselt erafirmad, kuna riiklik väljavedu — peamiselt laevade varustamiseks — on tähtsusetu. Ainult iseseisvuse algaastail (kuni 1925. a. incl.) riik oli piirituse ainuexporditajaks. 1938. a. saadi piirituseekspordist 1,3 milj. kr ja aasta varem 0,8 milj. kr. Eelmisel aastail (1931—36. a.) kõikus piirituse väljaveoväärtus ca 0,1—0,6 milj. kr.

Alkoholjookide sisse- ja väljavedu.
Importation et exportation des boissons alcooliques.

5.	Peenviinad Liqueurs et eaux-de-vie		Veinid Vins		Piiritus Esprit-de-vin	Väljaveo (+) või sisseveo (-) Ülekaal
	Sissevedu	Väljaveo	Importation	Exportation		
1 000 l.						
1938 . . .	39,4	20,2	71,2	—	3 901 ¹⁾	—
1937 . . .	35,2	26,2	63,9	—	2 509 ¹⁾	—
1936 . . .	27,8	12,1	64,7	—	913 ¹⁾	—
1935 . . .	18,1	12,3	40,1	—	1 181 ¹⁾	—
1934 . . .	8,9	18,5	26,5	—	1 223 ¹⁾	—
1933 . . .	4,7	9,0	14,1	—	408 ¹⁾	—
1 000 kr.						
1938 . . .	219,7	33,2	133,8	—	1 381,7	+1011,4
1937 . . .	217,2	43,6	125,5	—	810,4	+511,3
1936 . . .	223,0	21,6	113,6	—	293,7	-16,3
1935 . . .	179,8	20,8	99,0	—	408,1	+150,1
1934 . . .	182,2	31,9	65,9	—	417,5	+251,3
1933 . . .	55,2	13,0	30,7	0,1	181,7	+53,9

¹⁾ Puhas alkohol (100%) — Alcool pur (100%). ²⁾ 1923. a.

Teiste jookide, nimelt peenviina ja veini alal oleme kaugelt suuremad välismaakauba tarbijad kui välismaa varustajad oma toodanguga. Võrdlemisi tagasihoidlikul määral on läinud korda ekspordida vaid napse, kuna veinide alal meie kaup ei ole võistlusvõimeline välismaaga. Sisseveo aga esinesid 1938. a. veinid erakordselt üle 70 tuh. l-ga 133,3 tuh. kr väärtuses. Alates esimesest aastast pärast möödunud majanduskriisi oleme vedanud sisse välismaise päritoluga alkoholjooke järjest suuremas koguses. Peenviinade ja veinide alal on meie väliskaubandus tugevasti passiivne. Oleme ekspordinud küll napse umbes poole kogusest, mis veame sisse, kuid väärtuselt on sisseveo ülekaal peenviinade alal üksikuil aastail ligi 10-kordne. Sõnaga, oleme importinud kaugelt rohkem kalleid välisnape ja likööre, mida ekspordi osas oma odavate kaupadega oleme suutnud katta õige väikesel määral. Alkoholjookide alal väliskaubandusebilanssi tasakaalustavaks teguriks on piiritus, mis enamjaolt on andnud selle sektori kaubavahetuses koguni väikese ülejäägi. Erakordse piirituseekspordi tõttu saavutasime 1938. a. aktiivsaldod koguni üle 1 milj. kr.

Piirituse salakaubandusstatistika näitab, et sel alal on viimasel ajal tekkinud murranguline pööre. 1932—33. a. oli salajane piirituse sissevedu veel küllalt ulatuslik — tabati ca 350—400 juhul 20—35 tuh. l „salapiiritust“ aastas. Järsk pööre tekkis salakaubitsemise tagasitõmbumise suunas 1935. a., mil tabati „salapiiritust“ vaid 35 juhul kokku 4 tuh. l. Möödunud aastal tabati salapiiritust vaid 24 juhul 2 tuh. l. Tõsi, sellises ulatuses on salakaubitsemist avastanud piirivalvevõimud. Kui hinnata tabatud „salapiiritust“ 10%-le, mis on üsna tõenäoline, ulatub salaja sisseveetud piirituse kogus viimaseil aastail ca 20 tuh. l-le aastas. Salajane piirituse sissevedu sellises ulatuses ei ole häiriv ega riigimajandust märgatavalt kahjustav.

Piirivalve poolt tabatud „salapiiritus“ ja „salaviina“ põletamine.

6.	Tabamiste arv	Tabatud piiritus (1 000 l)		„Salaviina“ põletamise kohta koostatud protokollide arv
		95%	100%	
1938 . . .	24	2,1	2,0	30
1937 . . .	38	2,4	2,3	38
1936 . . .	41	4,5	4,3	49
1935 . . .	35	4,2	4,0	107
1934 . . .	208	17,1	16,2	163
1933 . . .	387	36,7	34,8	217
1932 . . .	349	22,4	21,3	119
1928/29 . .	181	9,7	9,3	3 ²⁾

4. Alkoholjookide müügikord ja organisatsioon.

Ordre et l'organisation commerciale de la vente des boissons alcooliques.

Alkoholjookide müük toimub Alkoholimüügi seaduse (RT 1935, 16, 154) ja Alkoholimüügi määruse alusel (RT 1935, 20, 189). Üldiselt toimub piirituse ja alkoholjookide müük väljaspool neid jooke tootvaid tehaseid Maksudetalituse direktori loal, mis antakse, kuulates ära kohaliku politseiprefekti

arvamus. Kohalikel omavalitsusel on eesõigus riigi piirituse ja viina müügi teostamiseks Majandusministri poolt seatud tingimustel. Load antakse 4-aastasteks ajajärgudeks.

Alkoholjookide tegelik müügiorganisatsioon on viimase 10 a. jooksul tublisti laienenud. Üldiselt on kaupluste arv tõusnud võrreldes 1928. a. ligi 3-kordseks. Suurema osa kaupluste juurdekasvust on andnud õllemüügikauplused, milliste arv 131 vastu 1928. a. on tõusnud juba üle 1 000. Selline juurdekasv toimus peamiselt III järgu kaubandusettevõtete arvel, kellele anti võimalus hankida soovikorral õllemüügi luba. Ent ka piirituse- ja viinamüügikaupluste arv on kasvanud samal ajal enam kui 2-kordseks, mida põhjustas osalt kohaliku alkoholimüügikeelu kaotamine.

Teatavasti võisid omavalitsused keelata alkoholjookide müügi piirituse ja alkoholjookide müügi seaduse (RJT 1927, 50) alusel volikogu või rahvahäälituse kaudu. Neid tuli teha vähemalt 3 a. peale. 1934. a. oli kohalik alkoholimüügikeeld kehtimas 50 vallas, milliste pindala moodustas üle 10% kogu

riigi pindalast. Keeluvallad asusid suure osas mererannikul, mis soodustas ilmselt piiritusega salakaubitsemist ning kahjustas riigi fiskaalseid huvisid. Neil motiividel kaotas Vabariigi Valitsus 18. VI 1934 omavalitsuste kohalikud alkoholimüügikeelud. Samal ajal anti luba müüa viina ka raudteejaamade ja pidude einelaudades.

Ühel ajal kaupluste arvulise kasvuga, kes müüvad alkoholjooke väljaviimiseks (laod ja kauplused), on laienenud ka ettevõtete arv alkoholjookide müügiõigusega kohaltarvitamiseks. Restoranide arv on suurenenud 1928. a. võrreldes 73 ja sõjaväekogudes on alkoholimüük laienenud 26 asutise võrra, kuna puhtõllekaupluste arv õllemüügi õigusega kohaltarvitamiseks on läinud samal ajal 35 võrra tagasi.

Alkoholjookide-kauplustest ümarguselt 50% asub linnades ja sama palju valdade piires. Sealjuures ulatub Maksudetalituse andmeil 15. I 1939 linnade osatähtsus joogikohtadest kohaltarvitamise õigusega 76,4% valdade osatähtsuse 23,6% vastu (331:102), vaatamata valdade rahvastiku ca 2-kordsele ülekaalule. Müügikohtadest väljaviimiseks asub aga enam maal (852:1 109 müügikohta ehk 43,4%:56,6%).

Muide võrdlemisi tähelepandavat osa etendavad alkoholjookide müügi alal mitmesugused juriidilised isikud (ühiskondlikud organisatsioonid, ühistegelised ettevõtted jne.), nagu nähtub järgnevast (15. I 1939 andmed):

	Linnad		Vallad		Kokku	
	Arv	%	Arv	%	Arv	%
Trahterid kõigi alkoholjookide müügiõigusega kohal tarvitamiseks						
a) juriidilised isikud	117	40,5	25	35,2	142	39,4
b) füüsilised isikud	172	59,5	46	64,8	218	60,6
Trahterid veini- ja õllemüügiõigusega kohal tarvitamiseks:						
a) juriidilised isikud	8	27,6	6	42,9	14	32,6
b) füüsilised isikud	21	72,4	8	57,1	29	67,4

5. Alkoholjookide tarbimine.

Consommation des boissons alcooliques.

Alkoholjookide tarbimise seisukohalt ositatakse üksikuid maid kolme liiki — veini, õlle- ja piiritusviina tarbijad maad, olenevalt alkoholjoogist, mida peamiselt tarvitatakse. Esimeses kahes maade rühmas esineb alkoholjook n. õ. igapäevase tarbainena; neis tarvitatakse peamiselt nõrku alkoholjooke. Viimases riikide rühmas, kuhu kuulub ka Eesti, tarvitatakse peamiselt kangeid alkoholjooke. Neis on alkoholitarvitamine juhuslik, kuid seevastu sageli äge, vahest ulatuv kuni alkoholimürgistuseni. Meie alkoholjookide tarbimisel on rõhuvalt kangete alkoholjookide tarbimise tõttu rahva tervishoiu ja ühiskondliku moraali seisukohalt eriti kahjustav iseloom.

Alkoholimüügiastutiste arv (aasta lõpuks).
Nombre des stations de vente d'alcool.

7.	1930	1934	1938	Neist (%)	
				Linnades	Maal
I. Kauplused:					
1. Viinakauplused ¹⁾	108	330	410	13,7	80,3
2. Peenviinakauplused ²⁾	244	214	508	52,0	48,0
3. Õllekauplused ³⁾	89	460	907	44,8	55,2
Kokku	501	1 002	1 829	39,7	60,3
II. Restoranid:					
1. Viina ja teiste jook.	206	234	260	79,9	20,1
2. Õlle ja voiniga.	109	72	45	53,3	46,7
3. Jaamade einelaudad	42	35	35	68,6	31,4
Kokku	357	344	349	75,4	24,6
Üldse aval. jaemüügi as.	858	1 346	2 178	45,4	54,6
III. Kinnised einelaudad:					
1. Sõjaväelaste kogud ja kotud	51	60	65	73,8	26,2
2. Liikuvad einelaudad rongides ja laevadel	17	18	19	—	—
Kokku	68	78	84	—	—
IV. Suurmüügi ladusid⁴⁾:					
1. Viinamüük	12	12	12	100	—
2. Peenviinamüük	2	4	8	100	—
3. Õllemüük	56	53	43	88,4	11,6
Ladusid kokku	70	69	63	92,1	7,9
V. Õlle voore⁵⁾	—⁷⁾	—⁷⁾	69	.	.
VI. Klubi⁶⁾	—⁷⁾	37	71	.	.
VII. Lühiajaline müük:					
1. Näitused alkoholimüügi	— ⁷⁾	2 ⁸⁾	33	.	.
2. Peod	—	606 ⁹⁾	1 145	.	.
3. Koosviibimised alkoholitarvitamisega ⁹⁾	—	—	149	.	.

¹⁾ Riigi viina, piirituse kui ka teiste alkoh. jookidega.

²⁾ Napsid, liköörid kui ka vein ja õlu.

³⁾ Ainult õlu.

⁴⁾ Müük peamiselt kauplustele ja restoranidele, kuid eritellimisel ka tarvitajale.

⁵⁾ Müük peamiselt kauplustele ja restoranidele.

⁶⁾ Alatsised klubid alkoh. jook. tarvitamisega, kus müük keelatud.

⁷⁾ Ei registreeritud.

⁸⁾ Ilma müügiõigusega.

⁹⁾ 1935. aastal.

Vastuse küsimusele, millist positsiooni evib Eesti alkoholjookide tarbimise seisukohalt teiste rahvaste peres, annavad tab. 8 toodud andmed.

Esitatavad andmed haaravad 5-a. perioodi, arvatud kaasa möödunud majanduskriisi aastad, mil alkoholitarvitamine langes. Tõenäoliselt langes alkoholitarvitamine majandusliku kitsikuse tõttu, mis haaras ses kriisis kogu maailma, peagu kõigis maades enam-vähem ühtlaselt, vahest arvatud välja veinimaad. Need arvud tohiks iseloomustada vahakordi üksikute maade vahel alkoholitarvitamise seisukohalt küllalt õieti.

Alkoholjookide tarbimine Eestis ja välismaal 1923—32. a.
(l absoluutselt puhast alkoholi keskmiselt elaniku kohta aastas).

8.	Piiritus- joogid	Vein	Õlu	Kokku
1. Prantsuse	2,76	16,7	1,18	20,64
2. Itaalia	0,45	11,28	0,07	11,80
3. Helveetsia	2,94	3,15	2,44	10,53
4. Kreeka	0,139	7,8	0,08	8,02
5. Belgia	1,38	0,54	5,01	7,83
6. Tšehhoslovakkia	2,11	0,47	3,92	6,50
7. Austria	1,74	1,73	2,37	5,84
8. Danzig	3,54	0,3	1,32	5,16
9. Inglise	0,65	0,23	4,24	5,12
10. Ungari	1,73	2,96	0,20	4,89
11. Bulgaaria	1,43	3,10	0,07	4,60
12. Saksa	0,98	0,6	2,65	4,18
13. Iiri	0,95	0,16	2,61	3,72
14. Rootsi	2,35	0,09	1,05	3,49
15. Austraalia	0,59	0,40	1,89	2,88
16. Eesti	2,41	0,02	0,26	2,69
17. Kanada	0,84	0,31	1,31	2,46
18. Uus-Meremaa	0,72	0,08	1,57	2,37
19. Holland	1,11	0,31	0,83	2,15
20. Norra	1,06	0,28	0,77	2,11

Nähtub, et veinimaad, eesotsas Prantsuse ja Itaaliaga, on suurimad alkoholitarbijad. Nii tarvitab prantslane ca 20 l absoluutselt puhast alkoholi aastas, arvatud kaasa lapsed ja karsklased. Teistes veinimaades — Itaalias, Helveetsias, Kreekas — on alkoholitarvitamine ümarguselt poole võrra väiksem.

Alkoholitarvitamise poolest on teisel kohal õllemaad — ca 5—8 l alkoholi keskmiselt elaniku kohta aastas — ja kolmandal kohal koos Eestiga on peamiselt piiritusviina tarbijad maad. Sellesse riikide rühma kuuluvad Skandinaavia maad — Rootsi, Norra ja ka Soome — ning meie lähemaist lõunanaabreist ka Läti, Leedu ja Poola. Absoluutse alkoholi-tarbimise-normi poolest kuuluvad siia rühma Briti impeeriumi dominioonid — Kanada, Austraalia ja Uus-Meremaa. Kõigi viimati mainitud riikide hulgas evib Eesti absoluutse alkoholi tarbimise poolest kesket kohta, kusjuures meist jäävad taha Kanada, Uus-Meremaa, Holland ja Norra.

Üldiselt eestlane ei ole siiski teiste rahvastega võrreldes väga suur alkoholitarbija. Isegi praeguse alkoholitarbimise juures, mis kõrgkonjunktuuri aastail on tugevasti tõusnud (1938. a. 3,14 l absoluutselt puhast alkoholi keskmiselt elaniku kohta) Eesti asuks toodud 20 maa hulgas 15. kohal.

Millises suunas liigub alkoholjookide tarbimine Eestis? Alkoholitarbimine on sotsiaal-majanduslik

Alkoholjookide tarbimine — *Consummation des boissons alcooliques.*

9.	Viin ja piiritus <i>Esprit et eau-de-vie</i>	Peen- võinad <i>Liqueurs et eau- de-vie</i>	Veinid <i>Vins</i>	Õlu <i>Bière</i>	Kokku <i>Total</i>
Naturaal-maht (1 000 l) — <i>Quantité (1 000 l).</i>					
1938	7 028	645	235	10 627	18 533
1937	7 806	461	210	8 133	16 610
1936	8 063	300	206	6 306	14 875
1935	8 935	237	166	5 043	12 431
1934	6 148	171	132	5 016	11 467
1933	4 985	141	114	6 192	11 432
1932	4 939	184	121	5 301	10 545
1928	8 179	250	271	9 650	18 350
Keskml. — <i>Moy.</i>					
1930—34	5 653	191	138	5 058	11 940
1925—29	7 064	204	197	9 932	17 997
1925—34	6 659	198	168	7 945	14 970
Absoluutselt puhast alkoholi (1 000 l, 100%). <i>Alcool pur (1 000 l, 100%).</i>					
1938	2 810	258	31	457	3 556
1937	3 122	184	27	340	3 673
1936	3 225	120	27	246	3 618
1935	2 794	95	21	197	3 107
1934	2 459	68	17	196	2 740
1933	1 994	56	16	241	2 307
1932	1 876	73	16	207	2 272
1928	3 272	100	35	376	3 783
Keskml. — <i>Moy.</i>					
1930—34	2 261	76	18	232	2 587
1925—29	3 066	82	28	337	3 561
1925—34	2 663	79	22	310	3 074

nähtus. See on sügavasti juurdunud harjumus, mida mõjustavad väga tugevasti majanduslikud tegurid, mida teisalt võivad aga mõjustada avalikõigustlikud korraldused, nagu alkoholjookide hinnapoliitika, karskus-kihundustöö jne.

Alkoholitarvitus keskmiselt elaniku kohta aastas
(l, 100%-ne alkohol).

1938	3,14	1929	3,03
1937	3,25	1928	3,30
1936	3,20	1927	3,36
1935	2,75	1926	3,18
1934	2,43	1925	2,90
1933	2,05	1924	3,20
1932	2,03	1923	3,92
1931	2,44	1922	3,78
1930	2,50	1921	3,83

Alkoholitarbimises on möödunud 18 a. kestel olnud võrdlemisi suuri võnkeid. 1921—23. a. tase-meni, mil mitu aastat kestnud alkoholikeelu järele pääses lahti joomakirg, ei ole alkoholitarbimine tõusnud hiljem ühelgi aastal. Esimese hoobi löid alkoholi-tarbimisele 1924—25. a. majanduslikud raskused ja veel sügavam oli tagasimineks alkoholitarbimise alal möödunud majanduskriisiaastail. Võrreldes 1921—23. a. kõrgseisuga langes alkoholitarbimine 1932—33. a. ligi ½ võrra. Tõsi, need andmed iseloomustavad küll vaid legaalselt alkoholitarbimist. On põhjust arvata, et just kriisiaastail laienes „salapiirituse“ sissevedu, nagu seda võib järeldada piirituse salaveo-tabamuste arvust ja ka piirituse salajane põletamine osutas rahakitsikuse tõttu neil aastail tugevat tõusu. Kui hinnata tabatud „salapiiritust“ isegi vaid 10%-le kogu salaja sisse toodud piiritusest, tõstnuks see kogu alkoholitarbimist 1933. a., mil „salapiirituse“ sissevedu ja tarbimine oli suurim (arvatavasti ca 350 tuh. l), vaid veidi üle 10%. Neist andmeist ilm-

neb küllalt selgelt, et alkoholitarbimist mõjustavad kõige tugevamini eeskätt majanduslikud tegurid, kõigepealt tarbijaskonna ostujõud ja alkoholi hinnad.

Alkoholjookide tarbimine keskmiselt elaniku kohta aastas (l).
Consummation annuelle des boissons alcooliques par habitant (l).

10.	Viin ja piiritus Espirits et eau-de-vie	Peen- viinad Liqueurs et eaux- de-vie	Veinid Vins	Õlu Bière	Kokku Total
Naturaal-maht — Quantité.					
1938	6,21	0,57	0,21	9,40	16,39
1937	6,90	0,41	0,19	7,19	14,69
1936	7,14	0,26	0,18	5,68	13,16
1935	6,10	0,21	0,15	4,47	11,02
1934	5,46	0,15	0,12	4,45	10,18
1933	4,43	0,13	0,10	5,51	10,17
1928	7,83	0,22	0,24	8,65	16,44
Keskml.—Moy.:					
1930—34	5,04	0,17	0,12	5,31	10,64
1925—29	6,87	0,18	0,18	8,90	16,13
1925—34	5,96	0,175	0,15	7,11	13,30
Absoluutselt puhast alkoholi (100%). Alcool pur (100%).					
1938	2,48	0,23	0,03	0,40	3,14
1937	2,77	0,16	0,02	0,30	3,25
1936	2,85	0,11	0,02	0,22	3,20
1935	2,48	0,08	0,02	0,17	2,75
1934	2,18	0,06	0,02	0,17	2,43
1933	1,78	0,05	0,01	0,21	2,05
1928	2,98	0,09	0,03	0,34	3,39
Keskml.—Moy.:					
1930—34	2,02	0,07	0,02	0,21	2,32
1925—29	2,75	0,07	0,02	0,35	3,19
1925—34	2,39	0,07	0,02	0,28	2,76

Kuivõrd tõhusaid tulemusi võib saavutada ratsionaalse alkoholipoliitika abil, näitab väga kujukalt Rootsi alkoholistatistika. Võrreldes mõeldud sajandi 60. a. on alkoholitarvitamine vähenenud Rootsis ümarguselt ½ võrra. On vähenenud peamiselt kangete jookide tarbimine ja mindud rohkem üle õlle ja nõrgaõlle (1½ mahuprotsenti alkoholi) tarbimisele. 1856—80. a. keskmiselt tarvitas rootslane piiritusviina (50%) ca 10 l aastas, 1921—37. a. aga vaid veidi üle 4 l. Seevastu õllejoomine on tõusnud ca 10 l-lt (1861—65. a.) ca 20 l-le (1921—37. a.). Üldine alkoholitarbimine on samal ajal langenud ca 6—7 l-lt ca 3,5 l-le.

Alkohol on uimastav lõbustusvahend, n. ö. nauding-tarbeaine meeleolu loomiseks, mida võidakse rahva üldise kultuuritaseme tõustes asendada väärtuslike kultuurimõnustustega, nagu kino, teater, kirjandus jne. K. D. J. Salonen'i uurimised (vt. Revue Internationale contre l'alcoolisme, 1933, lk. 182—189) lasevad igatahes oletada, et alkohol on üldiselt taganemisele laiemaid masse haarava tõhusa kultuuriarengu mõjustusel, mis on leidnud aset käesoleva sajandi esimese veerandi kestel. K. D. J. Salonen'i arvutuste kohaselt tarvitati alkoholi 10-s tähtsamas maas (Saksa, Austria, Belgia, Taani, Prantsuse, Inglise, Ungari, Itaalia, Rootsi ja Kanada) järgmiselt (l puhast alkoholi keskmiselt elaniku kohta aastas):

	Õlismaad	Veinimaad	Piiritusjookide- maad
1881—90	9,5	14,8	7,3
1896—00	10,4	16,9	6,9
1908—10	9,3	20,1	6,2
1919—22	5,9	15,7	3,9
1923—27	5,9	16,0	3,7

Tõsi, tagasimineku aastail pärast maailmasõda põhjustas võib-olla osalt Euroopa riikide vaesestumine maailmasõja tagajärjel. Ent vastuvaidlematu on siiski mentaliteedi muutus alkoholitarbimise suhtes.

Alkoholi keskmine hind (l absoluutselt puhast alkoholi kr-s).
Prix moyen d'alcool pur (l en kr).

11.	Keskmiselt kõrgs jookides — Moyens	Sellest — Dont						Alkoholihinna suhe (alkoholi- hind viinahinna järgi = 100) Prix d'alcool pur en % de prix de l'eau-de-vie		
		Vin Eau-de-vie	Étranges Espirits	Peenviin Liqueurs	Vain Vins	Olles Bière	Peenviin Liqueurs	Vain Vins	Õlu Bière	
1938	7,88	5,95	6,47	20,4	31,5	10,8	343	530	182	
1937	6,50	5,03	5,34	19,6	31,5	10,5	300	626	210	
1936	5,56	4,40	4,41	20,0	32,0	10,8	455	727	245	
1935	5,44	4,40	4,41	19,6	28,9	10,8	440	656	245	
1934	5,43	4,40	4,41	18,9	26,8	11,8	429	609	268	
1933	5,49	4,48	4,51	18,3	23,3	9,7	409	521	213	
1932	6,10	4,93		18,0	23,2	11,8	365	470	239	
1931	6,08	4,93		18,0	23,7	11,8	366	481	239	
1930	6,17	4,91		18,0	24,5	11,8	366	499	240	
1929	6,12	4,89		17,7	22,3	11,8	363	456	241	
1928	5,66	4,39		17,6	23,9	11,8	402	544	269	
1927	4,89	3,70		17,7	24,6	10,7	467	649	283	

Nagu mainitud, tarvitab eesti tarbijaskond peamiselt kangeid alkoholjooke, millised on hinna poolest palju odavamad (vt. tab. 11). Need moodustasid puhta alkoholi alusel 1938. a. 86,3%, 1934—36. a. koguni ca 92%. Seejuures ulatus peenviina tarvitus 1938. a. 7,3%-le eelmiste aastate ca 2,5—5% vastu, mis annab tunnistust meie keskklihtide ostuvõime tõusust. Nõrkade jookide osatähtsus ulatus 1938. a. 13,7%-le — vein 0,3% ja õlu 12,3%. 1938. a. osutas õlletarvitus tugevat tõusu, ületades tarbimist kriisi-aastail ümarguselt kahekordselt.

6. Alkoholjookid riigi ja omavalitsuste tulude allikana.

Recettes de l'État et des
administrations locales
provenant de vente des
boissons alcooliques.

Alkoholjookide tarvitamine esineb riigimajanduses olulise kaudse maksustamisobjektina.

Ainult piiritusmonopolitulumoodustasid 1937/38. a. eelarve tuludest ca 18%, ületades tublisti tulusid otse-maksudest (ca 12%) ja koguni raudteetulusid (15,7%). Kui võtta arvesse ka tulud alkoholjookide tarvituse maksustamisest aktsiisi- ja tollimaksuga ning tulud alkoholjookide-kaupluste müügituludest, on alkoholitarbimise kaudu saadud riigitulude osatähtsus veelgi suurem. Maksude Talituse andmeil ulatus maksude-määr alkoholjookide hinnast 1936. a. viinal ja piiritusel 79,6%, peenviinal 10%, veinil 9,8% ja õlil 21,1%, keskmiselt kõigil jookidel 60,6%.

1937. a. laekus alkoholjookide tarbimise maksustamisest 14,6 milj. kr. Valdava osa moodustasid sellest piiritusmonopolitulumoodustasid (13,0 milj. kr), kuna aktsiisitulu (1,2 milj. kr) ja tollitulu alkoholjookidelt (0,2 milj. kr) on ulatuselt väikesed.

Riigitulud alkoholjookide tarbimisest on rööbiti alkoholitarbimise kasvuga osutanud viimasel ajal

Riigitulud alkoholjookide müügist (1000 kr) — *Recettes de l'État*
provenant de vente des boissons alcooliques (1000 kr).

12.	Viinait ja piiritamist Esprit et l'eau-de-vie	Aktuaalimaks Acotises				Tollimaks Droits de douane			Müügist Permis de vente	Üldse — Gr. total
		Peenviinait — Liqueurs et eau-de-vie	Vehmit — Vins	Õllet — Bière	Kokku — Total	Peenviinait — Liqueurs et eau-de-vie	Vehmit — Vins	Kokku — Total		
1938		727	97	1 339	2 163					
1937	13 019	369	96	780	1 235	138	70	208	148	14 610
1936	11 302	240	84	560	884	117	66	183	134	12 503
1935	9 782	190	68	422	680	84	41	125	125	10 712
1934	8 600	136	55	428	619	56	25	81	101	9 401
1933	7 140	113	47	511	671	43	20	63	97	7 971
1932	7 787	147	49	447	643	63	20	83	96	8 609
1928	11 418	202	58	751	1 011	99	70	169	83	12 682

väga kiiret tõusu, ületades seda liiki tulusid eelmise kõrgkonjunktuuri haripunktil (1928. a. 12,7 milj. kr, 1938. a. 14,6 milj. kr). Võrreldes kriisi madalseisuga on riigitulud alkoholit kasvanud ligi 2-kordseks 14,6:8,0 milj. kr ehk 183:100).

Peale selle saavad ka omavalitsused alkoholjookide müügi arvel tulusid trahterimaksu kujul.

Omavalitsuste tulud trahterimaksust (1000 kr).

Droit sur vente des boissons alcooliques pour les administrations locales.

13.	Linnaomavalitsused Admin. des villes	Alevioma- valitsused Admin. des bourgs	Makonna- omavalitsused— Admin. des arrondissements	Kokku Total
1937/38		399,0	33,0	432,0
1936/37	325,0	15,0	26,0	366,0
1935/36	365,0	19,0	21,3	405,3
1934/35	396,8	22,3	20,8	439,9
1933/34	386,2	31,6	22,3	440,1
1932/33	524,5	50,5	54,6	629,6
1931/32	595,6	66,6	68,6	730,7
1880/31	637,0	69,0	65,0	771,0
1929/30	626,0	65,0	68,0	759,0

7. Tarbijaskonna kulud alkoholile.

Dépenses des consommateurs pour les boissons alcooliques.

Maksudetalitus on pikema aja kohta selgitanud tarbijaskonna kulusid alkoholile. Need kalkulatsioonid on tagasihoidlikud ja teatud määral ligikaudsed. Kõik joogid on arvestatud kaupluste jaemüügihindadega. Teadupärast aga osa jooki müüakse joogikohtades — restoranides, einelaudades jne. — osalt kuni 2-kordse hinnaga. Joogikohtades müüdava jookide osatähtsuse teadmatuse tõttu ei saa teha täpsamaid kalkulatsioone. Nii on esitatav kalku-

latsioon õieti minimaalse jookide maksumuse iseloomustust.

Tarvitatud alkoholjookide maksumus (1000 kr).
Coût total des boissons alcooliques consommées (en 1000 kr).

14.	Viin ja piiritus Esprit et l'eau-de-vie	Peen- viin ¹⁾ Liqueurs et eau- de-vie	Vein ²⁾ Vin	Õli ⁴⁾ Bière	Kokku Total
1938	16 849	5 262	962	4 935	28 009
1937	15 829	3 616	858	3 579	23 882
1936	14 205	2 408	856	2 648	20 117
1935	12 297	1 858	622	2 118	16 895
1934	10 814	1 289	459	2 308	14 870
1933	8 935	1 036	345	2 353	12 669
1932	9 782	1 325	365	2 458	13 880
1931	11 796	1 614	485	2 708	16 603
1930	12 210	1 678	536	3 402	17 826
1929	14 199	1 688	587	4 233	20 707
1928	14 363	1 760	843	4 439	21 405
1927	12 454	1 400	642	3 833	18 329
1926	12 111	1 205	561	3 807	17 794

Tuleb arvestada, et see kalkulatsioon haarab vaid tööstuslikult toodetud ja legaalselt müüdud alkoholjooke. Sellele tuleks lisada juurde salakaubana sissetoodud piirituse, peale selle kodusel teel valmistatud veinide ja õlle maksumus. Õlle kui muistseaja eesti rahvusliku alkoholjoogi ja ka veinide kodune valmistamine ja tarbimine on üldiselt levinud laialt. Kodune veinide valmistamine läks moodi 1925—28. a. ja tõusis haripunkti 1932—34. a., mil ostujõud tööstuslikult toodetud veinide ostmiseks oli nõrgenenud.

Kogusummas võib tagasihoidlikuma hinnangu järgi arvestada tarbijaskonna kulusid alkoholjookide tarbimise alal vähemalt 30 milj. kr-le aastas.

Sellest summast saab riik piiritusmonopolitulina ja tuluna mitmesugustest alkoholjookidel lasuvatest maksudest (aktsiisi, tolli- ja müügistmaks) ca 15 milj. kr aastas (1937. a. andmeil), mis riigimajanduse korras juhitakse produktiivseteks ülesanneteks. Viimaseil andmeil ca 0,4 milj. kr aastas saavad trahterimaksu kujul omavalitsused. Peale selle saab põllumajandus toorainete (kartulite ja otrade) eest üksikul aastal, olenevalt piiritus- ja õlletoodangust, ca 1—1,5 milj. kr aastas ning palgaline teenijas- ja töölikond palkadena tööstuses ja alkoholjookide kaubanduses ligi 2 milj. kr aastas.

Ülejääva osa ca 10 milj. kr moodustavad alkoholjookidest tööstusse paigutatud kapitalide amortisatsioon, alkoholitööstusse ja kaubandusse paigutatud kapitali intressinõudlus ja mõnesugused muud tululiigid, milliseid arvuliselt täpsamalt raske määritleda.

¹⁾ Õlgi viinamonopoli netotulu (arvatud välja tehnilisteks otstarveteks müüdud piiritus).

²⁾ Restoranide ja alkoholjookide kaupluste põhjämaksu taoline maks (end. patendimaks).

³⁾ Kaupluste jaemüügi hinnaga.

⁴⁾ Kaohind + 6 s l kohta.

Tab. 1. Väliskaubandus detsembris 1938. a. —
 Võetud kokku lühendamata arvude järgi. Arvud alla 500 kg ja 500 kr on märgitud „0“ —

Dans les chiffres du tableau les marchandises passées en transit ne sont pas comprises. Trafic de perfectionnement, réexportation et réimportation sont compris.	Briti Gr.-Britagne	Leedu Lühuanis	Läti Lettonie	N.S.V.L. U.R.S.S.	Poola-Danzig Pologne-Danzig	Prantsuse France	Rootsi Suède	Saksa Algemagne	Soome Finlande	Tšehhoslovakkia Tšehosloavag.	P.-Am. Ühendriigid Ameerika Ühisriikid d'Am.	Muud riigid Autres pays
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Eesti-Läti ühine nomenklatuur.												
Nomenclature unifiée pour l'Estonie et Lettonie.												
A. Sissevedu tonnides — Importation en tonnes.												
I. 1. Elusloomad (arv — nombre)	1	—	—	2	—	—	—	1	3	—	—	—
II. Toidu- ja maitseained, joogid	2 118	—	0	2 896	309	15	2 104	1 638	57	—	65	578
2. Tera- ja jahvatatud vill	1	—	—	2 896	—	—	—	—	0	—	—	60
3. Aed- ja juurvill	—	—	—	—	—	0	—	—	4	—	61	348
4. Karjasaadused	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0
5. Kala, kalasaadused ja vähld	118	—	—	—	—	0	0	—	—	55	—	34
6. Muud toidu- ja maitseained ning joogid	1 899	—	0	—	309	14	0	1 638	2	—	3	61
7. Loomasõet	100	—	—	—	—	—	2 100	—	—	—	—	77
III. Toor- ja poolvalmisained	7 439	0	5	1 616	273	31	155	496	592	5	759	1 991
8. Loomariigained (peale rasvade ja õlide)	1	0	—	—	0	—	—	11	14	—	—	119
9. Seemned, taimed ja nende osad	1	—	—	3	3	1	—	8	—	—	3	18
10. Metsa materjal	—	—	5	—	1	—	—	—	—	—	—	8
11. Paberitoorained	—	—	—	—	—	—	—	—	469	—	—	—
12. Tekstiiltoorained	24	—	—	—	—	0	3	1	—	—	358	332
13. Ärtsid ja metallid töötlemata	23	—	—	—	—	25	7	0	0	1	—	50
14. Mineraalid peale ärtside	4 952	—	—	—	265	—	82	465	91	0	—	73
15. Keemiatööstuse toorained:	2 438	0	1 613	5	4	63	11	18	0	—	388	1 279
selest: a) õlid, rasv., vaigud, kummi tooreid	87	0	1 360	5	2	63	10	18	—	—	388	1 075
b) väetised	2 400	—	243	—	—	—	—	—	—	—	—	200
IV. Valmisaadused	836	0	29	161	96	735	592	2 414	193	87	30	544
16. Nähad töötletud ja nahkkaup	1	—	—	—	1	0	0	1	0	0	0	0
17. Puutööstusaadused	0	0	—	—	—	0	0	28	0	4	0	36
18. Paberitööstusaadused ja trükitööd	6	1	0	—	1	16	45	92	1	0	0	6
19. Tekstiilitööstusaadused	48	—	—	—	1	8	0	17	1	2	0	14
20. Metallid töötletud	166	0	—	76	697	110	1 100	2	30	8	8	241
21. Põllumajandusmasinad ja riistad	28	—	44	—	—	4	19	—	—	—	0	3
22. Jõu- ja tööstusmasinad	26	—	2	0	0	0	6	70	3	1	3	5
23. Metallkaup ern.	47	—	2	0	4	1	29	232	18	7	6	22
24. Elektrimasinad, -aparatuurid ja -tarbed	8	—	1	0	0	1	25	65	9	0	1	3
25. Instrum., apar. (peale elektriapar.) ja lasker.	1	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	1
26. Transportvahendid	7	—	0	—	—	4	13	60	0	0	5	0
27. Keraamika- ja muud mineraalkaubad	7	—	11	—	—	0	317	119	53	42	0	4
28. Keemiatööstusaadused	491	—	10	113	15	22	72	644	18	1	7	207
29. Muud eraldi nimetatava kaubad	0	—	—	—	0	0	0	5	0	0	0	0
V. 30. Kallismetallid, -kivid, pärlid ja korallid	0	—	—	—	—	—	0	0	0	0	—	0
Kokku { ton.	10 393	0	34	4 673	678	781	2 851	4 548	847	92	854	3 113
%	36,0	0,0	0,1	16,2	2,3	2,7	9,9	15,8	2,9	0,3	3,0	10,8
November — novembre 1938	13 081	2	36	7 305	1 808	1 089	1 206	5 242	1 019	34	1 805	3 767
1. I—31. XII 1938	104 237	1 351	1 159	66 732	15 139	8 061	10 024	75 782	16 201	1 622	15 982	79 805
B. Sissevedu kroonides — Importation en kr.												
I. 1. Animaux vivants	75	—	—	—	—	—	—	65	1 215	—	—	—
II. Denrées alimentaires et coloniales, boissons	313 716	—	179	233 832	42 959	31 421	287 181	37 996	10 620	—	41 019	205 838
2. Céréales et produits de la minoterie	209	—	—	233 832	—	—	—	—	20	—	—	11 499
3. Fruits, légumes et tubercules	461	—	—	—	—	483	2 130	—	28	—	37 403	109 093
4. Produits de l'élevage du bétail	155	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	557
5. Poissons, leurs produits et écailles	42 875	—	—	—	—	186	49	—	6 047	—	—	4 746
6. Autr. denrées aliment. et coloniales, boissons	256 272	—	179	—	42 959	30 752	2	37 996	4 525	—	3 616	68 455
7. Fourrage	13 744	—	—	—	—	—	285 000	—	—	—	—	11 478
III. Matières premières et demi-fabriquées	398 024	1 420	22	114 110	14 636	16 551	36 273	48 449	45 674	1 790	409 224	779 944
8. Produits animaux (non compr. gras et huiles)	2 280	1 420	—	2 242	—	—	—	11 240	13 270	—	819	142 444
9. Semences, plantes vivantes et leurs parties	4 583	—	—	10 028	6 032	5 054	—	8 971	—	1 120	17 930	91 567
10. Produits forestiers	—	—	12	—	92	—	—	—	—	—	—	4 418
11. Matières pour papier	—	—	—	—	—	—	—	—	24 198	—	—	—
12. Matières textiles	71 422	—	—	—	—	720	3 262	2 672	—	—	335 300	335 977
13. Minerais et métaux bruts	8 730	—	—	—	—	3 511	2 541	2	46	500	—	27 427
14. Minerais (non compris minerais)	112 391	—	—	—	3 899	—	5 266	12 068	4 201	65	—	6 323
15. Matières chimiques	128 618	—	10	104 082	1 861	7 266	25 204	13 496	3 865	105	55 085	171 788
dont: a) huiles, graisses, résines et caoutch. brut	13 800	—	10	92 972	1 780	1 221	24 366	7 680	3 865	—	55 085	150 776
b) engrais	112 164	—	—	10 951	—	—	—	—	—	—	—	8 702
IV. Produits fabriqués	831 705	450	71 893	50 866	80 556	259 857	395 867	2046 315	232 559	63 802	101 193	374 090
16. Peaux apprêtées et articles en cuir et peau	12 409	—	—	—	—	18 893	3 404	7 783	12 573	170	2 244	1 969
17. Ouvrages en bois	666	—	189	—	—	400	527	19 205	522	2 341	42	10 158
18. Articles en papier et imprimés	11 539	—	379	361	—	1 531	6 410	62 618	24 602	651	186	7 545
19. Articles textiles	316 481	—	6 627	—	3 731	68 652	3 839	161 653	7 297	17 901	182	66 180
20. Métaux ouvrés	71 222	—	243	—	17 694	132 908	62 004	243 817	2 220	5 338	2 400	55 785
21. Outillage et machines agricoles	31 591	—	—	24 899	—	—	6 261	17 916	—	—	—	705
22. Machines motrices et machines industrielles	106 269	—	1 703	5 068	0	419	27 123	158 376	9 641	2 899	49 287	6 960
23. Articles en métaux non spécial. dénommés	49 807	—	3 258	206	5 012	2 498	70 081	315 228	23 622	11 139	3 546	23 589
24. Machin. et appareils élect. et leurs accessoires	49 876	—	10 051	92	112	2 878	54 232	267 123	21 699	403	10 317	27 253
25. Instrum., appar. (excl. nr. 24) et armes à feu	10 748	—	1 229	200	33	3 015	4 692	158 717	1 823	3 070	4 401	43 879
26. Moyens de transport	31 325	—	623	708	—	8 390	93 936	108 350	612	42	18 879	1 284
27. Céramique et autres produits minéraux	71 124	—	6 330	217	—	167	24 939	85 837	52 308	13 327	171	4 099
28. Produits chimiques	124 215	—	41 276	18 713	53 047	19 182	37 811	361 069	75 313	1 719	8 218	114 775
29. Autres articles non spécialement dénommés	8 373	—	—	—	321	1 021	8	48 573	321	3 712	665	3 518
V. 30. Métaux et pierres préc., perles et coraux	9 757	—	—	—	—	—	1 513	4 103	49	264	—	13 751
Total { kr	1483 277	1 870	72 694	398 830	138 141	307 829	720 834	2136 238	290 117	64 856	551 436	1373 613
%	10,7	0,0	1,0	5,8	1,8	4,1	9,5	28,3	3,9	0,9	7,3	18,2
November — novembre 1938	1898 967	2 728	76 498	356 832	140 857	306 501	622 575	2057 026	447 710	77 084	615 352	1730 558
1. I—31. XII 1938	19175207	249 207	1165 080	5224 442	1889 481	2029 876	8800 554	33366498	4664 129	1454 801	7033 780	21246929

*) Sellest: 1) Välismaal töötletud Eesti kauba tagasivedu Eesti 1291 kg 10 075 kr — Dont réexportation des marchandises estoniennes exportées pour perfectionnement ultérieur 1291 kg 10 075 kr. 2) Välismaa kauba ajutine sissevedu täiendavaks töötlemiseks Eesti 550 kg 5 032 kr — Importation des marchandises étrangères pour la fabrication 550 kg 5 032 kr.

Tab. 2. Väliskaubandus muude riikidega detsembris 1938. a.

Commerce extérieur avec les autres pays en décembre 1938.

Arvud alla 50 kg on märgitud „0,0“ — Les chiffres moins de 50 kg sont indiqués par „0,0“.

Rahvusvaheline statistilliste territooriumide numeratsioon	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation		Numération internationale des territoires statistiques	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation	
	ton	kr	ton	kr		ton	kr	ton	kr
168. Argentina — Argentine	100,2	60 020	113,9	21 576	Hollandi asumaad ¹⁾ — Colon. néerlandaises ²⁾	988,9	94 070	13,8	2 787
7. Belgia-Luksemb. m. l. — Belgique-Luxembourgeoise Union économ.	343,2	84 078	522,1	147 818	167. Curaçao — Curaçao	980,9	84 413	—	—
169. Bolivia — Bolivie	—	—	2,0	281	72. India — Inde	8,0	9 667	13,3	2 737
170. Brasiilia — Brésil	11,6	12 129	—	—	53. Iraan — Iran	0,4	5 888	—	—
Briti asumaad ¹⁾ — Colonies britanniques ²⁾	553,8	292 463	53,8	20 470	10. Itaalia — Italie	112,0	118 536	2 526,5	198 052
58. Aден — Aden	0,8	832	—	—	46. Jaapan — Japon	5,8	18 652	—	—
182. Austraalia — Australie	23,2	46 583	0,4	918	172. Kolumbia — Colombie	3,0	5 697	36,5	8 710
59. Bahreini saared — Bahrein, Iles	—	—	1,1	149	15. Kreeka — Grèce	10,6	21 298	269,0	22 832
82. Egiptuse Sudaan — Soudan anglo-égyptien	22,6	39 783	—	—	33. Lõuna-Slaavia — Yougoslavie	1,0	350	0,7	1 452
178. Guajaana — Guyane	0,1	93	—	—	81. Maroko-Faandža — Maroc Tanger.	—	—	3,3	469
161. Honduras — Honduras	1,0	882	—	—	146. Mehhiko — Mexique	0,3	497	—	—
86. India — Inde	170,9	56 125	8,4	1 567	147. Nicaragua — Nicaragua	—	—	2,1	334
154. Jamaica — Jamaïque	0,2	8 477	—	—	23. Norra — Norvège	0,7	28 413	30,0	72 022
90. Kamerun — Cameroun	1,9	1 749	—	—	148. Panama — Panama	—	—	5,9	1 523
136. Kanada — Canada	0,8	1 257	1,8	3 834	174. Paraguay — Paraguay	50,0	43 047	—	—
99. Keenia ja Uganda — Kenya et Ouganda	—	—	1,1	158	175. Peruu — Pérou	—	—	11,8	3 180
87. Kullarannik — Côte de l'Or	13,9	6 717	—	—	26. Poola-Danzig — Pologne-Danzig	678,6	138 141	22,8	55 704
93. Lõuna-Aafrika Ühendriigid — Union Sud-Africaine	56,2	30 424	24,1	10 965	27. Portugal — Portugal	7,7	5 600	58,6	14 034
95. Lõuna-Rodeesia — Rhodésie méridionale	6,5	11 929	—	—	Portugali asumaad ¹⁾ — Colonies portugaises ²⁾	51,3	10 471	2,6	810
66. Malaja — Malaisie	10,4	14 248	2,0	282	133. Mosambik — Mozambique	50,7	10 061	2,4	581
32. Malta — Malte	—	—	4,4	1 074	73. India — Inde	—	—	0,2	229
104. Mauriitius — Maurice	—	—	1,0	145	131. São Thome ja Principe — São Thomé et Príncipe	0,6	410	—	—
88. Nigeeria — Nigéria	—	—	4,8	681	Prantsuse asumaad ¹⁾ — Colonies françaises ²⁾	34,3	6 482	51,3	8 252
52. Palestiina — Palestine	218,6	49 714	0,1	114	109. Alžeeria — Algérie	16,4	2 322	—	—
101. Sansibar — Zanzibar	0,1	73	—	—	71. Indo-Hiina — Indo-Chine	—	—	48,5	6 945
100. Tanganiika — Tanganyika	7,6	7 088	—	—	128. Madagaskar — Madagascar	0,6	1 012	—	—
160. Trinidad ja Tobago — Trinidad et Tobago	0,7	598	—	—	80. Maroko — Maroc	17,3	3 148	1,4	459
62. Tseilon — Ceylan	7,5	10 992	—	—	55. Süüria — Syrie	—	—	1,4	878
185. Uus-Meremaa — Nouvelle-Zélande	1,6	4 861	4,1	583	28. Rumeenia — Roumanie	—	—	0,9	1 000
8. Bulgaaria — Bulgarie	8,7	18 255	0,1	114	35. Šveits — Suisse	3,2	68 886	5,0	3 189
140. Costa-Rica — Costa-Rica	—	—	4,2	639	9. Taani — Danemark	113,7	39 878	251,3	99 138
178. Ecuador — Equateur	0,4	320	—	—	36. Tšehhoslovakkia — Tchécoslovaquie	92,3	64 856	15,6	23 760
76. Egiptus — Égypte	203,4	238 100	67,8	9 344	37. Türgi — Turquie	73,5	56 589	56,9	57 180
143. Guatemala — Guatemala	—	—	1,0	141	16. Ungari — Hongrie	1,1	6 781	4,8	8 105
41. Hiina — Chine	0,2	197	13,1	8 332	176. Urugvai — Uruguay	13,5	14 275	5,8	743
11. Hispaania — Espagne	0,3	508	957,2	26 434	177. Venezuela — Venezuela	0,9	1 289	19,4	4 840
25. Hollandi — Pays-Bas	351,5	120 432	356,7	103 660	P.-Am. Ühendriikide valdused ²⁾ — Possessions d'États-Unis d'Am. ¹⁾	0,0	405	—	—
					69. Filippiinid — Philippines	0,5	232	—	—
					195. Havai — Haïti	0,1	173	—	—

Tab. 3. Väliskaubanduse tähtsamad ained detsembris 1938. a.

Commerce extérieur des principaux articles en décembre 1938.

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr — couronne d'Estonie	ton	kr
1		2	3	4		5	6
SISSEVEDU — IMPORTATION.							
II. Toidu- ja maitseained, joogid		9 780,4	1 204 771	233	Sojatangud	2 100,0	28 500
2. Tera- ja jahvatatud vili		2 957,3	245 580	235	Loomalubi	70,0	10 038
30	Riis	60,6	11 676	III. Toor- ja poolvalmisained			
	Sel.: Br. India	59,6	11 476	8. Loomariigained, peale rasvade ja õlide		144,9	173 821
3. Aed- ja juurvili		411,9	149 598	237—241	Toored loomanahad ern.	126,5	148 224
59	Apelsinid ja mandariinid	232,3	55 994		Sel.: Paraguay	34,9	37 379
60	Sidrunid	47,2	13 043		Argentina	29,5	32 614
69—75	Puuvili ja marjad kuivatatud	105,2	60 591		Br. Austraalia	16,8	19 073
5. Kala, kalasaused ja vuhid		208,1	53 963	243—257	Karunahad	3,9	20 149
112	Heringad	152,5	47 300	9. Scemmed	tained ja nende osad	162,6	146 185
6. Muud toidu- ja maitseained, joogid		3 925,8	444 756	281	Kopra	50,8	10 061
167	Kohviroad toored	12,1	10 887	285	Eistikehinaseemned	—	—
172, 175	Kakaooad ja -pulber	19,8	12 019	305, 306	Tubak lehtedena, kasvudena	52,0	92 525
178	Tee igasugune	2,3	7 053		Sel.: Türgi	12,9	20 025
178, 179	Suhkur peenike ja tükkidena	2 108,2	284 980		Kreeka	9,6	19 683
	Sel.: Briti	1 799,3	242 021		Bulgaaria	8,7	18 255
204—208	Sool	1 781,1	36 769	307	Humalad	14,7	24 342
218—217,				11. Paberitoornained		469,3	24 196
221—224	Viinad ja veinid	21,1	42 580	349	Teeluloos, kuiv	99,8	7 300
7. Loomasööd		2 276,9	310 222	12. Tekstiiltoornained		717,4	749 443
231, 231-a	Kliid, igasugused (loomasööd)	—	—	362	Puuvill toores	585,4	614 772
	Sel.:	—	—		Sel.: P.-Am. Ühendriigid	357,6	335 890
232	Õliskoogid	—	—		Egiptus	203,4	288 109

¹⁾ Dominioonid, asumaad, valdused, protektoraadid ja mandaat-territooriumid — Dominions, colonies, possessions, protectorats et territoires de mandat.

Tab. 3. Väliskaubanduse tähtsamad ained detsembris 1938. a. (järg).
Commerce extérieur des principaux articles en décembre 1938 (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Esti-Läti ühine nomenklatuur <i>Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie</i>	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr — couronne d'Estonie	ton	kr
1		2	3	4		5	6
SISSEVEDU — IMPORTATION.							
367	Kanep	33,7	10 264	702, 708	Villane rile kangastena	0,7	13 874
	Sel.: Br. India	32,7	9 914		Sel.: Briti	0,6	12 068
359	Džunt	62,0	22 907	706, 741	Villased ja puuvillased kangad tehu. tarbeks	0,5	4 370
368	Vill värvimata	17,1	53 226	713, 715	Siid- ja kunstsiidniit ja -lõng	16,9	79 805
	Sel.: Briti	9,2	30 125	716—719,	Siid- ja kunstsiidriie	0,7	20 958
	Br. Lõuna-Aafr. Üh. r.	2,8	8 388	721,722,731	Vaharida ja vaharidest kaup	2,4	8 831
	Br. Austraalia	2,3	6 963	743	Kõied ja nõbrid	0,0	84
367	Kunstvill	3,7	7 372	747, 748	Kalavõrgud	0,4	3 117
368	Toorsid	—	—	749	Peakatted igasugused	0,7	18 069
13.	Ärsid ja metallid töötlemata	106,4	42 737	762—767			
376	Malm toores	86,6	9 793		20. Metallid töötlemata	2 430,5	593 640
389	Inglismaa	6,0	24 343	768—772,	Raud ja teras (vita., latt., sordi jne.)	1 761,5	334 709
390	Tina	6,2	2 125	773—778	Sel.: Saksa	907,9	175 782
14.	Mineraalid peale ärside	5 927,8	145 803	773, 774	Prantsuse	551,7	93 779
397—399	Vabrik. ja ehit. tarvitav savi	433,6	17 501	779—783	Raud- ja terasplekk Sel.: Briti	529,3	140 534
447	Kivistai	4 604,6	93 980		Prantsuse	128,4	39 107
	Sel.: Briti	4 399,6	90 581		Saksa	144,0	37 969
449	Koks	235,8	8 043	784—788	Raud- ja terastraat igasugune	120,8	27 046
15.	Keemiatööstuse toorained	5 819,9	511 360	789—790	Vask	24,0	8 762
a) Õlid, rasvad, vaigud, kummi tooreid	2 968,4	351 615			Sel.: Rootsi	21,2	24 155
462	Loomarasv tehniliseks tarbeks	8,8	3 581	791	Briti	0,8	12 946
468	Sojasõli	14,9	6 158	792	Vasktorud	6,1	5 200
473	Palmõli	—	—		Vasktraat isolee-ta igasugune	12,6	20 011
474	Kookosõli	35,2	12 733			11,3	13 596
	Sel.: Rootsi	24,1	8 368	21. Põllumajandusmasinad ja -riistad			
481	Kakaovõi	11,5	12 738	809	Traktorid	96,4	87 488
488, 496-a	Nafta ja gaasiõli	403,7	23 726	810, 811	Viljapeksugranitaureid jõumasi- nga ja ilma	28,1	34 143
	Sel.: Holl. Curaçao	168,7	11 356		Niidumasinad	33,4	19 500
	N. S. V. L.	200,0	9 710		Vikatiid	0,0	130
484	Masuaud	29,1	1 750	830—833	Separaatorid ja m. piimandus- masinad	4,4	15 268
485	Petrooleum	1 633,5	105 310		Piima transportkannud	0,1	86
	Sel.: N. S. V. L.	840,5	46 920		Põlütöomasinate osad	2,2	3 085
	Holl. Curaçao	570,0	39 190	834			
487	Bensin	434,4	45 224	835	22. Jõu- ja tööstusmasinad	119,8	398 607
	Sel.: Holl. Curaçao	222,3	23 880	837	Plahvatusjõumasinad	5,0	19 777
	N. S. V. L.	183,0	13 997	841	Vesikite seadised	0,6	596
493	Parafiin	30,0	8 844	849	Kudumismasinad	0,0	182
495	Määrdeõli ern.	126,4	35 166	850	Õmblus- ja pillutamismasinad ja nende osad	0,5	20 825
	Sel.: P.-Am. Ühendriigid Briti	79,9	25 072	842—848,	Tööstusmasinad ja abinõud igasu- gused	54,8	204 994
515	Kautšuk ja guttaperä toored	15,6	4 548	851—864	Masinate ja aparatuuride osad	17,4	80 489
518	Harpis	101,0	19 492	865			
	Sel.: N. S. V. L.	80,9	15 400	872	23. Metallkaup ern.	367,0	509 163
527, 528	Terpentiniõli	1,6	645	868	Malmnõud emailitud	0,3	183
b) Väetised	—	—	—	876	Rauas- ja terasest tootud, pres- sit- ja valatud kaup ern.	46,2	32 970
535	Tüliisaalpeeter	—	—	878	Raud- ja terastorud ja nende ühendusjaod	76,1	26 016
537	Väevehapud ammoniakaak	—	—	881,884,885	Raudtraatnõud ja -needid	4,3	8 849
541	Superfosfaat	2 843,3	131 817	875, 877—	Muu treitud, poleeritud, lihvitud raud- ja teraskaup igasugune	83,4	106 219
546, 547	Kaalisoolad	—	—	880, 886	Raudplekk-kaup ern. lihtne	26,0	52 055
c) Keemiatööstuse toorained punkti a ja b nimetatamata	8,2	27 948	—	893	Vasktraatkangad	0,2	1 009
549	Väevei puhastamata	—	—	895	Raud- ja terastraatkaup ern.	5,7	11 557
				901—903	Noakaup igasugune	5,8	59 807
				906-908, 911	Ern. käsitööriistad	15,3	41 549
				909—910	Villid ja keermetiselõik. abinõud	1,9	10 664
				912	Vaskaup igasugune	12,7	91 853
				920	Alumiiniumkaup ern.	0,8	4 589
				24. Elektrimasinad, -aparaadid ja tarbed	112,7	444 126	
				924, 925	El.-dünamad, -mootorid, trans- formaatorid	29,5	158 273
				928	El. mõõtmisaparaadid	1,0	12 466
				932	El. hõõglambid	2,4	30 474
				934	El.-kaablid metallpantseriga	30,9	25 502
				935	El.-juhtmed isoleeritud	22,5	34 994
				981—984	El. lihtjad, kaitsjad, lambipesad, reostaadid ja signaalitarbed	5,1	19 059
				943	Raadioaparaadid, -osad ja -tarb.	9,0	96 394
				25. Instrumentid, -aparaadid (peale elektri- apar.) ja laskeriistad	13,3	232 257	
				945	Fotopapar. ja osad	0,3	16 690
				953	Arstriistad, -aparaadid ja -tarbed	2,6	41 438
				958—966	Kellad	1,2	48 696
				973—980-a	Muusikariistad	2,6	28 579
				981—984	Laskeriistad	0,7	10 643
				26. Transportvahendid	89,1	264 129	
				988—992	Veekõiduriistad	(ltk.)7,699gt.	400
				999	Sõidautod	22 tk.	63 475
IV. Valmissaadused.							
16.	Nahad töötletud ja nahkkaup	5 721,5	4 508 153				
566—568	Suured parknahad	4,1	59 099				
569—576	Töötletud peensord. nahad	1,3	14 436				
580	Masinarhmad	1,5	38 648				
		0,5	4 961				
17.	Puutööstussaadused	63,5	34 050				
593	Vineer liimimata	4,1	3 042				
600—604	Aamid- ja puusepatöö	61,2	18 947				
609—612	Tisleri- ja treialitöö	1,9	6 034				
18.	Paberitööstussaadused ja trükitöö	166,5	115 822				
624	Puupapp, värvimata	71,0	13 685				
	Sel.: Soome	71,0	13 685				
638	Paberossipaber	1,1	1 975				
644	Pergament ja pergaminipaber	10,5	8 033				
646, 647	Fotopaber	1,5	8 982				
648	Tapetid ja bordid	13,4	6 113				
662, 663	Raamatud ja muu trükitöö	4,2	12 759				
19.	Tekstiilitööstussaadused ¹⁾	92,3	652 453				
667—670	Puuvillaniit ja -lõng	5,7	33 088				
671—676	Puuvillariie ¹⁾	4,9	48 417				
	Sel.: Briti	3,5	33 382				
	Saksa	0,9	12 984				
683	Puuv. masinarhmad	1,8	6 795				
686, 750	Sukad, sokid	0,2	8 846				
687,708,751	Muud kujutud tööd ern.	1,4	10 700				
688	Puuv. kardinaatili	0,7	7 011				
699—701	Villane lõng	37,6	279 387				

¹⁾ Sellist: Välismaal töötletud eesti kauba tagasivedu Eesti 1 291 kg 10 075 kr; välismaa kauba ajutine sissevedu täiendavaks töötlemiseks Eesti 550 kg 5 032 kr — Dont réimportation des marchandises estoniennes exportées pour perfectionnement ultérieur 1 291 kg 10 075 kr; importation des marchandises étrangères pour la fabrication 550 kg 5 032 kr.

Tab. 3. Väliskaubanduse tähtsamad ained detsembris 1938. a. (järg).
 Commerce extérieur des principaux articles en décembre 1938 (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Besti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr — couronne d'Estonie	ton	kr
1		2	3	4		5	6
SISSEVEDU — IMPORTATION.							
1002	Autode raamid ühes mootori ja ratastega	11 tk.	91 719	1165	Sooda, peale süügisooda	651,4	74 039
1003	Mootorrattad	28 tk.	13 778	1166	Süügisooda	—	—
1006	Autode osad	5,2	30 148	1168	Seebikivi puhastamata	211,8	47 224
1007	Jalgrataste ja mootorrataste osad	0,4	3 495	1182	Väävel- ja väävilshape	123,6	9 658
1008	Jalgrattad	122 tk.	7 988	1284	Kaltsiumkarbiit	42,1	9 357
27. Keraamika ja muud mineraalkaubad		555,1	195 409	1290	Sahharin	0,0	140
1025	Kälad, tahud loomuliikud	2,0	336	1295	Litrohud	0,5	30 169
1038	Tulekindlad kivid ja talvihd (šamottkivid)	363,5	26 388	1308—1311	Lõhna- ja kosmeetikaained	0,8	18 148
1051—1053	Fajansskaup	46,1	26 874	1319—1321	Parkimisekstraktid	157,1	59 492
1054—1055a	Portselankaup	19,8	24 248	1322—			
1056—1078	Klaaskaup	48,7	80 053	1324, 1328,			
28. Keemiatööstussaadused		1 600,8	855 338	1336—1344	Mineraalvärvid	11,5	3 435
1102	Kaaslin	0,0	2	1348	Alisariinvärvid ern.	8,3	35 450
1103	Alumiin	0,1	57	1356	Trükkivärv	0,8	3 176
1104—1109	Pehmet kummist teosed	25,8	80 553	1360	Pronksapulber	0,3	890
1110	Veoauteode massiiv-kummišilindid	—	—	1363, 1364	Lõhkaained ja süütenõur	94,9	122 608
1113, 1114	Kummiist jalanõud	25,9	134 638	1368	Linoleum	7,2	6 100
1146	Väävelhapu alumiinikum	0,6	234	1394—1396	29. Muud eraldi nimetatama kaubad	5,6	66 512
					Nõbbid igas	0,7	7 000
					Kirjutusmaterjal ern.	3,4	36 745
VÄLJAVEDU — EXPORTATION.							
I. Elusloomad (arv).		15 190 tk	1 379 909	356	Takud	52,9	44 743
1	Hobused (arv)	—	—	13. Ärtsid ja metallid töötlemata		578,7	21 995
2	Velsed (välja arvatud vasikad) (arv)	—	—	380	Vanaraud	567,0	19 291
II. Toidu- ja maitseained, joogid.		6 350,5	2 616 333	385, 386	Sel.: Soome	565,1	18 891
3. Aed- ja juurvilid		3 688,8	286 418		Vanavask	3,4	1 700
38	Kartul, värsked	3 263,1	165 785		Sel.: Hollandi	3,4	1 700
41	Sibulad	—	—	14. Mineraalid peale ärtside		1 340,1	34 261
47	Sigur, värsked ja kuivad	147,3	28 000	406—407-a	Kips	264,8	6 056
57	Õunad	10,6	4 000	417	Kaltsiitkivi (eesti marmor)	575,0	1 525
4. Karjasaadused		2 088,0	2 109 731	15. Keemiatööstuse toorained		6 348,6	679 739
76	Sel.: Briti	229,2	323 137	a) õlid, rasvad, vaigud, kummi tooreid		6 293,7	560 783
77	Sel.: Soome	229,2	323 137	487	Beeti bensiin	595,4	98 406
79	Sealiba värsked ja soolatud	—	—	497	Põlevikiviõli	5 667,6	458 925
81	Veiseliba	50,0	27 900	508-a	Rituumen	28,0	2 128
81	Lambaliba	50,0	27 900	c) Keemiatööstuse toorained punkt a ja b nimetatama		54,9	118 956
93	Sel.: Rootsi	16,5	13 196	585	Kunstasrv töötlemata	54,0	118 465
96	Piimapulber	16,5	13 196	IV. Valmissaadused.		4 012,8	1 716 985
96	Või	11,0	10 002	16. Nahad töötletud ja nahkkaup		48,0	107 767
99	Munad	773,6	1 407 147	586, 587	Suured parknahad	47,9	107 215
5. Kala, kalasaadused ja vähid		427,9	321 545	17. Puutööstussaadused		1 674,6	439 482
100—105	Kala värsked	332,2	562 008	593-a	Vineer	1 369,0	325 750
108	Tindikala	15,2	15 247		Sel.: Briti	825,4	178 910
116—120	Kalakooservid	45,9	33 839		Saksa	196,0	63 280
6. Muud toidu- ja maitseained, joogid		30,0	27 504	594	Vineer-töölipõhjad	182,6	76 050
127	Kartulijahu	6,8	6 335		Sel.: Saksa	35,1	26 590
187	Sokolaad	519,1	184 840		Briti	81,0	24 930
188	Kompvekid	231,5	46 900	600, 610	Mõõbel	4,4	4 838
210	Teraleib, pain normal	1,2	1 399	18. Paberitööstussaadused ja trükkivõid		864,7	184 033
218	Piiritus	17,6	12 477	634	Pakkimispaaber	287,1	69 471
		256,5	108 100	636, 637	Kirjutus- ja trükkipaaber	492,1	97 758
III. Toor- ja poolvalmisained.		29 258,4	3 641 496	19. Tekstiilitööstussaadused ¹⁾		356,7	739 173
8. Loomariistained, peale rasvade ja õhde		71,5	250 459	687—670	Puuvillaniidid ja -lõng	114,2	302 568
237—241	Loomanahad kuivalt soolatud	6,4	23 900		Sel.: Saksa	46,3	118 684
	Sel.: Saksa	5,7	23 611		Rootsi	20,8	61 602
237—241	Loomanahad märjalt soolatud	36,8	42 267	671—676	Puuvillariidid ²⁾	78,8	231 435
	Sel.: Türgi	23,7	24 457		Saksa	14,4	57 032
248—257	Karusnahad	7,6	157 550		Norra	20,4	49 053
280	Jõhvihd	1,4	5 638	690	Linane lõng	34,3	76 268
270	Sooled	9,8	16 315	691-a	Linane riie jämed	25,0	52 046
9. Seemned, talmed ja nende osad		5,4	9 183	696	Pakkimis- ja kotirile džuidist	96,9	54 487
274, 275	Linaseemned	—	—		Sel.: Taani	44,9	24 364
10. Metsamaterjal		10 532,8	656 716		Saksa	44,0	23 834
811	Kaavapakud	224,3 tshn	7 017	22. Jõu- ja töömehhanad		10,0	19 064
322	Propiid	3 381,7	61 647	859	Külmutamisseadised	—	—
320,326-329	Kuuse- ja männilauad ja -piangud	12 576,4	446 125	23. Metallkaup ern.		6,7	16 909
	Sel.: Briti	3 637,9	280 939	870	Keskkütte radiatori	—	—
	Saksa	3 508,5	151 485	24. Elektrimasinad, aparaadid ja tarbed		6,8	70 726
335	Kastilauad	1 954,3	108 438	942	Telefoniapar. ja n. osad	6,2	66 273
11. Paberitoorained		9 488,2	1 103 446	27. Keraamika ja muud mineraalkaubad		1 007,5	65 543
347	Puumass määrg	1 319,5	58 016	1015	Sement	—	—
349	Tselluloos	8 168,7	1 045 430		Sel.:	—	—
	Sel.: Prantsuse	2 630,5	359 076	1066	Tahvelklaas lihvimata	356,6	58 011
	P.-Am. Ühendriigid	2 534,7	331 758	1102	Kaaslin	25,4	13 339
12. Tekstiiltoorained		892,9	885 697	1318	Tuletkind	17,3	6 806
354	Lina	784,2	812 378	29. Muud eraldi nimetatama kaubad		3,4	40 660
	Sel.: Briti	441,0	460 376	1392	Kunstasrvikamnid	2,6	31 745
	Prantsuse	191,1	200 243				

¹⁾ Sellest: Bestis töötletud välismaa kauba tagasivedu välismaale 300 kg 3 316 kr väärtuses — Réexportation des marchandises travaillées 300 kg 3 316 kr.

Tab. 6. Riigiraudteed detsembris 1938 — Chemins de fer en décembre 1938.

1. Tähtsamad andmed pirkondade järgi — Données principales d'après les districts du réseau.

) Kiitsarõppemisele arvestatakse teljekoormis teljepaari peale.	Tuitovate rong- km arv (1000) Trains-km des tr. lucratifs (1000)	Reisija- km (1000) Voyageurs- km (1000)		Istekohtade kasuta- mise % — % des pla- ces occupées	Tühjade vankrite % Taux de vides	Laaditud kauba- vag. keskmine telje koorem) Poids moyen par essieu d'un wagon chargé		Keskmine netokaal Kõigi kaubarongi Poids moy. net de train pour march.	Keskmine kauba- rongi brutokaal (üldv. tr.) — Poids moy. brut d'un train à marchand. (traf. tot. ton)		Keskmine kauba- rongi telgede arv — Nombre moy. d'essieux pour un train de march.	
		Üldarv Total	III kl. III cl.			Üld- veost Traf. total	Maksul- veost Trafic payé		Tallinna- suunas Vers Tallinn	Tallin- nast- Au dep. de Tallinn	Tallinna- suunas Vers Tallinn	Tallin- nast- Au dep. de Tallinn
a) Lalarõppemised teed — Voie large.												
Auru- ja mootorronges	236	19 601	17 832	45,5	—	—	—	—	—	—	—	—
Sell.: Paldiski—Keila	5	99	99	16,6	16,5	5,71	1,55	—	—	—	—	—
Haapsalu—Keila	16	818	783	35,2	35,7	4,44	3,67	112	381	143	51	40
Keila—Tallinn	17	888	874	38,3	35,0	4,65	3,93	184	463	168	58	45
Tallinn—Tapa	57	4 986	4 426	47,8	36,8	7,10	6,69	290	656	419	68	108
Tapa—Kohtla	36	2 219	2 061	57,0	35,8	6,08	6,21	254	542	364	58	94
Kohtla—Narva	17	1 193	1 116	43,0	17,6	3,76	3,54	77	159	148	31	27
Tapa—Tartu	49	4 516	3 941	48,5	17,4	3,89	3,30	189	472	354	70	73
Tartu—Petseri	20	1 409	1 371	50,7	20,9	3,26	2,95	108	342	240	50	52
Tartu—Valga	40	2 007	1 837	36,5	27,0	3,79	2,61	120	—	—	—	—
Valga—Petseri	24	818	810	28,7	14,3	2,60	1,98	112	—	268	—	43
Petseri—Irboska	5	134	134	46,2	20,0	3,34	3,18	—	—	—	—	—
Tähtajalisi kogu raudteel	—	514	380	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Elektrirong. Tall.—Pääsküla	30	3 438	3 438	51,6	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	316	23 039	21 270	46,3	29,7	5,47	4,89	207	501	337	61	60
Novembris — en novembre 1938. a.	318	20 212	18 454	43,7	30,8	5,69	4,94	243	576	354	68	84
Detsembris — en décembre 1937. a.	207	24 146	21 304	48,5	27,9	5,35	4,72	216	552	317	68	70
1. IV—31. XII 1938	2 921	218 304	200 995	47,3	28,4	5,55	4,94	203	536	345	64	77
1. IV—31. XII 1937	2 837	218 362	194 114	49,0	29,2	5,81	5,15	242	680	374	68	83
1. I—31. XII 1938	3 833	272 947	249 276	45,8	28,4	5,55	4,93	230	639	353	65	79
b) Kiitsarõppemised teed — Voie étroite.												
Tallinn—Sad.—Türi	52	2 874	2 635	53,7	29,4	3,52	3,30	109	278	200	98	118
Türi—Mõisaküla	23	834	830	40,3	20,8	3,78	3,00	89	190	73	67	44
Mõisaküla—Pärnu	13	408	382	38,6	26,1	3,54	2,71	18	16	139	10	68
Lilva—Väina	4	81	61	21,8	44,4	4,34	2,66	—	—	—	—	—
Rapla—Virtsu	12	509	484	44,8	25,0	2,44	1,78	—	—	—	—	—
Lelle—Papiõid	20	787	693	58,6	30,0	3,72	3,31	110	262	198	91	123
Türi—Tamsalu	20	443	489	47,1	20,8	5,16	4,82	113	197	170	57	65
Ikla—Riisela	3	29	29	32,2	47,4	4,44	4,22	—	—	—	—	—
Mõisaküla—Valga	4	149	136	33,2	10,8	3,80	3,00	—	—	—	—	—
Valga—Mõniste	8	166	166	38,2	45,8	4,08	3,88	33	120	45	39	37
Sonda—Mustvee	8	175	169	30,7	41,1	2,94	2,12	60	177	79	76	63
Tähtajalisi kogu raudteel	—	133	109	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	167	6 612	6 133	47,8	28,7	3,66	3,23	97	235	174	90	101
Novembris — en novembre 1938. a.	167	5 047	4 637	41,6	31,3	3,87	3,39	92	252	175	85	103
Detsembris — en décembre 1937. a.	163	7 288	6 333	49,3	33,0	3,67	3,34	92	295	176	98	122
1. IV—31. XII 1938	1 903	53 474	54 300	45,8	29,8	3,72	3,27	98	227	173	81	94
1. IV—31. XII 1937	1 424	56 909	49 306	45,9	31,0	3,78	3,42	98	269	181	93	109
1. I—31. XII 1938	2 077	73 569	67 503	44,3	29,7	3,76	3,30	102	233	176	93	96

	Lalarõppemised teed — Voie large.					Kiitsarõppemised teed — Voie étroite.				
	Dets. — en déc.		1./IV— 31./XII	1./IV— 31./XII	1./I— 31./XII	Dets. — en déc.		1./IV— 31./XII	1./IV— 31./XII	1./I— 31./XII
	1938	1937	1938	1937	1938	1938	1937	1938	1937	1938
2. Kaubarõppemised (1 000) — Transport des marchandises (1 000).										
Kõigi saadetiste kaal — poids: tn	139	143	1 484	1 003	1 939	65	62	601	687	834
Sell.: maksulised saadet. — Dont les march. payables: tn	14 380	15 396	171 041	179 857	223 547	4 439	5 001	44 906	51 708	62 425
Sellest kohalik. erakaubad — Dont marchand. privées: tn	12 857	13 562	152 495	159 287	198 701	3 924	4 559	39 575	40 890	54 990
Kaal — poids tn	120	120	1 203	1 342	1 602	48	64	518	602	725
tn-km	12 300	12 971	142 712	152 174	187 719	3 902	4 543	38 436	45 764	53 710
3. Pagarõppemised (1 000) — Transport des bagages (1 000).										
Kaal — poids tn	0,5	0,5	4,7	4,3	5,8	0,3	0,3	2,2	2,0	2,8
tn-km	50	51	449	402	551	18	20	160	149	196
4. Reisijate vedu (1 000) — Transport des voyageurs (1 000).										
Reisijate üldarv — Nombre total de voyageurs	824	847	7 788	7 729	10 100	135	147	1 190	1 145	1 536
Sellest f. välisühendus — Commun. avec l'étranger	4	3	52	43	68	0,4	0,4	5,1	5,2	6,4
Dont f. kohalik liikumine — Mouvement local	820	844	7 736	7 686	10 032	135	146	1 185	1 140	1 530
Sellest III klassis — III classe	814	829	7 684	7 577	9 959	131	137	1 152	1 071	1 480
Reisija-km üldarv — Voyageurs-km	23 039	24 146	218 304	218 362	272 947	6 612	7 288	58 474	58 909	73 569
Sellest — Dont: Elektrirongid — Trains électrig.	3 438	3 438	32 488	32 954	42 013	—	—	—	—	—
Reisijaid tee-km-le — Nombre de voyag. par km expl.	30	32	287	286	358	9	11	87	85	109
Keskmine sõidukaugus — Parcours moyen km	28,0	28,5	28,0	28,3	27,0	49,0	49,6	49,1	49,7	47,9
Magamiskaartide üldarv — Cart. pour voyag.-tits vend.	3	4	33	37	45	0,3	0,3	1,6	1,6	3,8
Petroompileteid — Tickets d'entrée vendus	10	11	120	121	149	—	—	—	—	0,3
5. Veerevkoosseisu kasutamine (1 000) — Exploitation du matériel roulant (1 000).										
Rong-km üldarv — Trains-km	316	309	2 967	2 891	3 883	170	163	1 683	1 515	2 164
Sellest reisironges — Dont trains de voyageurs	245	237	2 180	2 123	2 866	143	133	1 268	1 163	1 651
„ kiirkaubaronges — Dont trains de march. rapides	19	23	191	259	262	—	11	15	91	47
„ kaubaronges — Dont trains de marchand.	46	43	494	409	627	21	16	289	139	339
„ tööronges — Dont trains ouvriers	0,3	4	46	44	50	3	5	80	91	87
Telg-km üldarv — Essieux-km	8 469	8 812	39 925	39 484	116 183	6 435	7 240	65 912	71 363	87 205
Sellest f. Reisivag.-telg-km — Voitures à voyageurs	3 900	4 017	38 036	35 149	46 859	2 463	2 654	21 882	22 819	28 923
Dont f. Kaubarag.-telg-km — Wagons à marchand.	4 569	4 798	53 889	54 335	69 324	3 972	4 586	44 030	40 444	58 277
Keskm. üg. arv rong. — Moyen des essieux par train	26,8	26,5	31,1	31,1	29,9	37,9	43,1	39,2	47,1	40,8
Sellest f. Aururõppemised — Trains de voyageurs	23,0	23,4	24,3	25,1	24,0	35,7	38,6	32,1	41,3	34,1
Dont f. Elektrironges — Trains électrique	8,4	8,2	8,2	8,1	8,2	—	—	—	—	—
Dont f. Moot.-ronges — Trains à moteur (benz.)	4,0	4,0	4,0	3,8	4,0	7,0	8,0	7,0	8,0	7,2
„ Kaubaronges — Trains de marchand.	67,9	63,1	69,4	69,8	69,7	90,4	91,2	87,3	91,8	88,9
„ Tööronges — Trains de service	30,4	4,7	60,4	49,5	56,9	82,6	22,0	72,7	63,5	69,7
Keskm. kaubar. bruto-kaal üldveost — Poids de tr. march.	456	498	481	493	484	212	214	219	219	234

Tab. 14. Vabariigi piiridest ülesõitnute arv detsembris 1938. a. ja jaanuaris 1939. a.
 Nombre de personnes ayant passés les confins de la République en décembre 1938 et janvier 1939.

	Jaan. 1939. a.		Dets. 1938. a.					
	Sissesõitn.	Väljasõitn.	Entrées	Sorties				
Välispassidega Passeport pour l'étranger					a) Riikondsuse järgi D'après la nationalité			
Eesti — Estonie	609	874	853	662	Reisikaartidega — Cart. de voyage:			
Ameerika Ühendr. — États-Unis	27	28	31	30	Besti	232	212	298
Belgia — Belgique	5	6	12	13	Soome	77	111	182
Danzig — Danzig	2	3	4	3	Sissepassidega — Passeports ordin.			
Helveetsia — Suisse	14	18	11	15	Besti — Estoniens	3 639	3 461	3 249
Hiina — Chine	—	—	—	—	Lätid — Lettons	3 406	3 588	3 896
Hispaania — Espagne	—	—	—	—	Vällispassidega			
Hollandi — Pays-Bas	45	45	21	22	Passeports pour l'étranger			
Inglise — Angleterre	73	71	74	66	Tallinn	727	809	979
Itaalia — Italie	17	18	18	17	Valga	1 128	1 281	1 153
Jaapan — Japon	6	6	9	8	Narva	75	77	90
Kanada — Canada	1	2	5	3	Mõisaküla	13	16	13
Kreeka — Grèce	3	6	6	5	Haapsalu	—	—	3
Leedu — Lithuanie	72	67	83	91	Mõniste	—	—	—
L-Slaavia — Yougoslavie	2	1	—	—	Pärnu	—	—	4
Läti — Lettonie	240	258	258	268	Kuresaare (ka Ruhnu)	—	—	—
Norra — Norvège	12	9	17	25	Koikküla	—	—	—
N.S.V.L. (Vene) — U.R.S.S.	57	51	33	26	Kunda	—	—	—
Poola — Pologne	84	104	62	230	Narva-Jõesuu	—	—	—
Prantsuse — France	28	25	22	22	Piirivalvepunktid — D'après les			
Rumeenia — Roumanie	1	2	15	12	cordons de la garde-frontière			
Rootsi — Suède	139	142	88	86	Kokku — Total	98	111	79
Saksa — Allemagne	303	305	315	322	Reisikaartidega — Cart. de voyage			
Soome — Finlande	162	187	245	238	Tallinn	301	315	451
Taani — Danemark	23	32	25	21	Teisel punktid	8	8	29
Tšehhoslovakkia — Tchécoslovaq.	37	49	55	51	Kokku — Total	309	323	450
Türgi — Turquie	1	1	5	3	Sissepassidega — Passeports ordin.			
Ungari — Hongrie	37	27	25	31	Tallinn	7	9	15
Muud riigid — Autres pays	9	12	15	18	Valga	994	858	1 099
Riikondsusetata — N'ayant auc. suj.	20	10	14	13	Mõisaküla	150	119	164
					Pärnu	—	—	—
					Koikküla	10	27	27
					Mõniste	40	37	40
					Kuresaare	—	—	—
					Piirivalvepunktid	5 904	5 909	5 800
					Kokku — Total	7 105	7 949	7 145
					Üldse — Gr. total	9 453	9 666	9 946
					1. I—31. XII 1938			173 320
					Vastav kuu 1937. a. ja 1938. a.	8 937	9 160	9 492
					Beimeine kuu 1938. a.	9 946	12 312	10 337
								172 521
								9 259
								10 522

Tab. 29. a) Tööturg detsembris 1938. a. — Marché du travail en décembre 1938.

	A. Töötute arv — Nombre des chômeurs									B. Töövõtjate arv Nombre de chercheurs du travail				Üldse (A+B) Gr. total (A+B)
	Mehed — Hommes			Naised — Femmes			Kokku — Total			Mehed Hommes	Naised Femmes	Kokku Total	Üldse Total	
	I liik	II liik	Kokku	I kateg. I sorte	II kateg. II sorte	Total	I liik	II liik	Kokku					
	I	II	Kokku	I	II	Total	I	II	Kokku	Mehed	Naised	Kokku	Üldse	
Jäi üle eelmisest kuust — Restés de mois précédent	110	41	151	545	213	758	655	254	909	447	363	810	1 719	
Registreeritud (I korda aastas ¹⁾) — Enregistrés (I fois au cours de l'année) ¹⁾	159	134	293	145	98	243	304	232	536	370	173	543	1 079	
Tulnud tagasi töölt — Revenus du travail journal	98	44	142	316	90	406	414	134	548	308	91	400	1 037	
Väljalangenuist registreeritud uuesti — Rayés enreg. de nouveau	67	42	109	107	59	166	174	101	275	74	30	104	379	
Kokku — Total	434	261	695	1 113	460	1 573	1 547	721	2 268	1 259	657	1 916	4 214	
Paigutati tööle (I korda aastas ¹⁾) — Placés (I fois) ¹⁾	132	88	220	181	47	228	313	135	448	227	97	324	772	
Paigutati tööle (teist või enam korda aastas ¹⁾) — Placés (II et plus fois) ¹⁾	117	41	158	282	76	358	399	117	516	303	94	397	913	
Langes välja — Rayés de listes	75	44	119	146	67	213	221	111	332	209	157	366	698	
Kokku — Total	324	173	497	609	190	799	933	363	1 296	739	348	1 087	2 383	
Registreer. 31. XII 1938 — Enregistrés au 31. XII 1938	110	88	198	504	270	774	614	358	972	560	309	869	1 831	
Sellest — Dont d'après les sources:														
Tallinna linna tööhõbers	76	70	146	127	131	258	203	201	404	183	73	256	660	
Tartu	—	—	—	95	11	106	95	11	106	197	136	333	439	

	M.—H.		N.—F.			M.—H.		N.—F.	
b) Tööle paigutatud ja nimekirjast kustutatud töötud — Chomeurs placés et rayés									
Tööle paigutatud — Placés pour l'occupation aux:									
eratöödele — travaux privés	95	69			Vabu kohti 1. XII 1938 — Places vac. au 1. XII	3 643			73
avalikele töödele — travaux publics	79	90			Tööpakkumiste arv — Nombre des offres		983		305
talvistele töödele — trav. organisés p. assist.	204	427			Tööpakkumiste võetud tagasi — Offres retirées		2 223		40
Kokku — Total	378	586			Bahuldatud tööpakkumiste arv — Offres satisfaites			908	777
Nimekirjast kustutatud — Rayés de listes	119	213			Neist { töötutega — par chomeurs			378	586
Tööle paigutamata — Non placés	748	1 083			Dont: { töövõtjatega — par demandeurs d'emploi			580	181
Neist { töötuid — chomeurs	198	774							
Dont: { töövõtjaid — demandeurs d'emploi	550	309			Vabu kohti 1. I 1939 — Places vac. au 1. I 1939	1 495			61

¹⁾ Arvestusaasta loetakse 1. IV — 31. III.

Piiritusmonopoli detsembris 1938. a. ja jaanuaris 1939. a. — Ventes d'alcool en décembre 1938. et janvier 1939.

	Jaan.	Dets.	Jaan.	Dets.	± %	
	1939	1938	1938	1937	Jaan. 1939	Dets. 1938
Müük 1 000 liitrites (100%).						
<i>Ventes en 1 000 litres (calculé en esprit du vin).</i>						
Joogiks — Pour consommation	189,1	233,7	217,2	332,7	-12,9	-14,7
Sellest viin — Dont eau-de-vie	169,8	252,6	193,2	290,2	-12,1	-13,0
Eriotstarveteks — Pour les boissons spéciaux	49,5	71,5	55,9	59,0	-11,5	+21,2
Denaturaat — Esprit du vin dénaturé	37,2	43,3	32,4	39,3	+14,3	+22,9
Väljaveoks — Pour l'exportation	2,1	0,6	1,2	1,7	+75,0	-52,9
Kokku — Total	277,9	404,3	306,7	432,7	-9,4	-6,7
Müügiväärtus 1 000 kr.						
<i>Valeur des ventes (en 1 000 kr).</i>						
Sellest joogiks — Dont pour consommation	1 291,3	1 928,7	1 257,7	1 874,7	+2,7	+2,9
	1 178,6	1 764,5	1 139,7	1 740,9	+3,4	+1,4

Tab. 29. a) Tööturg jaanuaris 1939. a. — Marché du travail en janvier 1939.

	A. Töötute arv — Nombre des chômeurs						B. Töövõtjate arv — Demandeurs d'emploi enregistré.				Üldse (A+B) Cr. total (A+B)		
	Mehed — Hommes			Naised — Femmes			Kokku — Total			Mehed Hommes		Naised Femmes	Kokku Total
	I liik	II liik	Kokku	I kategooria	II kategooria	Total	I liik	II liik	Kokku				
Jäi üle eelmisest kuust — Restés de mois précédent	110	88	198	504	270	774	614	358	972	550	309	859	1 831
Registreeriti (I korda aastas ¹⁾ — Enregistrés (1 fois au cours de l'année) ¹⁾	166	122	288	157	107	264	323	229	552	496	308	804	1 366
Tulnud tagasi töölt — Rentrés du travail journal	136	76	212	259	145	404	395	221	616	338	122	460	1 076
Väljalangenuist registreeriti uuesti — Rayés enreg. de nouveau	55	47	102	105	52	157	160	99	259	79	49	128	387
Kokku — Total	467	333	800	1 025	574	1 599	1 492	907	2 399	1 463	788	2 251	4 650
Paigutati tööle (I korda aastas ¹⁾ — Placés (1 fois) ¹⁾	92	48	140	132	71	203	224	119	343	243	153	396	739
Paigutati tööle (teist või enam korda aastas ¹⁾ — Placés (II et plus fois) ¹⁾	69	54	123	308	141	449	406	195	601	280	78	358	959
Langes välja — Rayés de listes	66	71	137	104	81	185	170	152	322	198	180	378	700
Kokku — Total	256	173	429	544	293	837	800	466	1 266	721	411	1 132	2 398
Registreer. 31. I 1939 — Enregistrés au 31. I 1939	211	160	371	481	281	762	602	441	1 133	742	377	1 119	2 252
Sellest — Dont d'après les bureaux:													
Tallinna linna tööstörs	143	141	289	106	125	231	254	266	520	223	72	295	815
Tartu „ „	—	—	—	117	10	127	117	10	127	248	190	438	565

b) Tööle paigutatud ja nimekirjast kustutatud töötud — Chômeurs placés et rayés	M.—H.	N.—F.	c) Vabade kohtade arv — Offres du travail.	M.—H.	N.—F.
	Tööle paigutatud — Placés pour l'occupation aux:				
erantöödele — travaux privés	89	62	Vabu kohti I. I 1939 — Places vac. au I. I 1939	1 495	61
avalikele töödele — travaux publics	72	169	Tööpakkumiste arv — Nombre des offres	860	938
talvistele töödele — trav. organisées p. assist.	131	421	Tööpakkumist võetud tagasi — Offres retirées	601	43
Kokku — Total	292	652	Rahuldatud tööõunbuidmiste arv — Offres satisfaites	815	883
Nimekirjast kustutatud — Rayés de listes	137	185	Neist — { töötutega — par chômeurs	292	652
Tööle paigutamata — Non placés	1 113	1 139	{ töövõtjatega — par demandeurs d'emploi	523	231
Neist — { töötuid — chômeurs	371	762	Vabu kohti I. II 1939 — Places vac. au I. II 1939	989	73
Dont: { töövõtjaid — demandeurs d'emploi	742	377			

¹⁾ Arvestusaasta loetakse 1. IV — 31. III.

Sisestatud teated abielumusest, sündimusest ja suremusest % eelmise aasta sama aja arvudest. Mariages, naissances et décès enregistrés en % aux nombres correspondants de l'année précédente.

	Jaan.	Veabr.	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dets.	Jaan. — Dets.
Abielusid 1938	91,7	108,6	68,3	159,2	70,6	107,1	119,3	97,8	103,1	98,5	98,6	101,4	99,8
Mariages 1937	120,5	79,5	144,5	66,0	98,7	97,0	100,2	91,7	109,7	93,2	103,4	100,9	98,5
Süüde 1938	106,6	108,7	95,1	99,0	105,0	95,2	105,6	113,8	100,5	96,2	106,4	100,2	102,1
Naissances 1937	104,9	89,7	93,0	100,0	94,1	107,7	93,5	99,9	114,2	101,9	101,8	102,5	99,9
Surmajuhte 1938	115,8	97,4	102,3	108,5	106,9	89,8	91,3	95,9	91,6	95,9	102,8	90,2	90,3
Décès 1937	91,6	73,7	91,5	91,3	85,7	94,3	107,6	96,6	104,3	96,7	98,7	121,3	94,7

Tab. 13. Valuuta ja väärtpaperite hinnad Tallinna börsil jaanuaris 1939. a.
Cours du change à Tallinn en janvier 1939.

	Kõrgem		Madalam		Keskmine									
	jaanuaris 1939		jaanuaris 1939		jaanuaris 1939				detsembris 1938		I. I—31. XII 1938		jaanuaris 1938	
	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.
1. New-York, 100 \$ (dollar)	390,00	397,00	385,00	392,00	386,36	393,36	385,96	392,96	368,90	375,80	360,63	367,63		
2. London, 100 £ (Inglis n.)	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00	1 811,00	1 835,00
3. Berlin, 100 Saksa riigimark	158,55	158,75	154,35	156,65	155,09	157,29	154,97	157,17	148,41	150,61	145,51	147,69		
4. Helsingi, 100 Soome marka	7,98	8,10	7,98	8,10	7,98	8,10	7,98	8,10	7,98	8,10	7,98	8,10	7,98	8,10
5. Paris, 100 Prantsuse franki	10,21	10,41	10,17	10,37	10,19	10,39	10,10	10,30	10,63	10,87	(12,21)	12,33		
6. Bruxelles, 100 Belgia belgat	65,85	66,85	65,20	66,20	65,36	66,36	65,13	66,13	62,43	63,44	61,13	62,13		
7. Zürich, 100 Helveetsia franki	88,20	89,60	87,10	88,50	87,38	88,78	87,47	88,87	84,52	85,92	83,53	84,93		
8. Milano, 100 Itaalia liri	20,53	20,88	20,29	20,64	20,35	20,70	20,34	20,69	19,44	19,79	19,00	19,35		
9. Stockholm, 100 Rootsi krooni	93,40	94,60	93,40	94,60	93,40	94,60	93,40	94,60	93,40	94,60	93,40	94,60		
10. Kjöbenhavn, 100 Taani krooni	80,85	82,05	80,85	82,05	80,85	82,05	80,85	82,05	80,85	82,05	80,85	82,05		
11. Oslo, 100 Norra krooni	90,95	92,15	90,95	92,15	90,95	92,15	90,95	92,15	90,95	92,15	90,95	92,15		
12. Praha, 100 Tšehhoslov. kr.	13,99	13,01	13,23	13,45	13,27	13,49	13,25	13,47	12,32	13,04	12,63	12,90		
13. Amsterdam, 100 Hollandi kuldnat	212,30	216,80	207,05	210,55	209,82	213,32	210,15	213,65	203,26	206,70	201,22	204,72		
14. Riga, 100 Läti latti	71,40	72,50	71,40	72,50	71,40	72,50	71,40	72,50	71,40	72,50	71,40	72,50		
15. Warszawa, 100 Poola slotti	73,55	75,25	72,80	74,50	73,01	74,71	72,86	74,56	69,60	71,30	68,60	70,30		
16. Kaunas, 100 Leedu litti	65,00	60,50	64,25	65,75	64,46	65,96	64,63	66,13	61,60	63,10	60,70	62,20		
17. Danzig, 100 Danzigi kuldnat	73,55	75,25	72,80	74,50	73,01	74,71	72,86	74,56	69,60	71,30	68,60	70,30		
18. 6% E. hüpot. p. Pantl. (nom. v. 100 kr)	90,00	91,00	90,00	91,00	90,00	91,00	90,00	91,00	89,96	90,94	90,00	91,00		

Tab. 15. Linnade rahvastik detsembris 1938. a.)*
Mouvement de la population dans les villes en décembre 1938.

	Sisseregistreeritud Enregistrés						Väljeregistreeritud—Rayés des listes										Registreeritud elanikkude arv I. I 1939 Nombre de la population au I. I 1939			
	Registreeritud elanikkude arv I. XII 1938 Nombre de la population au I. XII 1938		Sündinud Naisances		Sisse- sõitnud Arrivés		Tulnud Korterise kolijaid Change- ment au logement		Surnud Décès		Välja- sõitnud Départs		Teadmata kuhu Inconnu		Korterist välja- kolijaid Change- ment au logement		Kokku	M.	N.	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.				M.
Tallinn	145 569	68 878	81 601	91	73	996	1 149	1 288	1 531	56	70	1 006	906	874	930	847	1 030	144 078	63 470	81 508
Antsla	1 586	735	851	—	1	16	23	12	10	1	—	12	19	—	—	12	10	1 594	738	856
Elva	2 071	968	1 103	3	—	27	32	17	19	2	21	17	—	—	17	19	2 093	977	1 116	
Haapsalu	5 043	2 150	2 893	2	3	34	38	26	49	5	2	60	67	—	—	26	49	4 986	2 121	2 865
Jõgeva	1 276	604	672	1	—	6	16	16	8	—	—	17	7	—	—	16	8	1 275	594	681
Jõhvi	2 532	1 178	1 354	—	1	30	31	3	7	—	2	30	15	—	—	3	7	2 547	1 178	1 369
Kallaste	1 655	718	837	2	2	28	6	2	2	—	—	10	9	2	2	2	2	1 670	730	834
Kella	1 184	531	653	1	—	11	6	4	5	—	1	15	14	—	—	4	5	1 172	528	644
Killingi-Nõmme	1 540	664	876	1	—	20	19	16	16	—	—	11	12	1	1	15	16	1 555	678	882
Kuuda	2 087	999	1 088	2	—	20	9	—	—	3	2	13	14	—	—	—	—	2 036	1 005	1 031
Kuressaare	4 987	2 200	2 787	1	6	62	46	43	48	—	2	57	45	—	—	43	48	4 948	2 200	2 742
Kärda	1 534	624	910	2	—	3	5	—	—	—	—	9	11	—	—	—	—	1 524	620	904
Mustvee	988	437	551	—	1	17	23	8	0	1	4	7	0	—	—	8	0	1 008	440	562
Mõisaküla	2 470	1 106	1 364	3	6	25	10	5	3	1	1	14	15	3	4	5	3	2 435	1 116	1 399
Narva	2 418	1 161	1 255	1	2	18	21	35	26	2	1	10	14	1	2	31	32	2 421	1 166	1 255
Sellest: N.-Jõesuu	23 842	10 158	13 039	4	8	110	119	220	284	14	14	100	96	20	33	202	280	23 534	10 157	13 077
Nõmme	1 999	649	750	—	1	17	24	—	—	—	—	14	12	—	—	—	—	1 997	644	753
Otepää	21 662	9 648	12 014	17	17	262	325	151	175	6	12	191	233	86	52	152	179	21 748	9 693	12 055
Paide	2 242	980	1 262	2	4	33	42	18	9	1	1	14	18	—	—	18	9	2 289	1 000	1 289
Paldiski	3 456	1 558	1 898	7	2	26	27	36	37	4	1	21	21	—	—	30	37	3 471	1 566	1 905
Petseri	735	322	413	1	1	4	6	9	13	1	1	11	5	—	—	9	18	729	315	414
Põltsamaa	4 944	2 342	2 602	2	2	66	92	39	33	3	1	66	74	—	—	39	33	4 962	2 341	2 621
Rakvere	3 018	1 305	1 713	1	2	35	49	27	30	3	2	17	42	4	3	27	30	3 034	1 317	1 717
Sindi	21 845	9 428	12 417	10	9	246	220	208	271	13	8	223	180	9	12	208	271	21 836	9 440	12 446
Suure-Jaani	10 270	4 408	5 864	5	4	107	101	63	90	6	6	82	86	6	6	67	104	10 275	4 420	5 855
Tapa	2 053	902	1 151	—	1	5	8	9	18	2	2	13	12	—	1	9	18	2 037	892	1 145
Tartu	1 118	461	657	—	4	26	29	1	4	1	1	13	18	1	—	4	1	1 144	473	671
Tõrva	3 813	1 844	1 969	2	1	46	41	42	48	—	3	35	33	6	3	49	45	3 817	1 844	1 973
Türi	60 821	26 087	34 544	47	39	443	557	581	695	30	46	580	433	202	193	555	674	60 281	25 802	34 479
Väljandi	3 171	1 427	1 744	4	3	28	23	21	27	2	1	28	23	1	1	21	27	3 178	1 433	1 745
Võru	3 289	1 528	1 761	3	2	19	16	32	38	2	2	9	21	—	—	32	38	3 291	1 539	1 762
Kokku — Total	372 634	163 434	209 200	250	211	3 051	3 429	3 229	3 834	179	214	2 824	2 693	1 189	1 279	2 801	3 334	372 125	162 971	209 154
Keskmine I. I —				461		6 480		7 063		393		5 517		2 468		6 135				
31. XII 1938	369 627	162 274	207 353	165	157	4 136	4 612	3 535	4 210	173	189	3 273	3 705	1 004	1 052	2 759	3 301	370 986	162 901	208 085
November 1938. a.	370 898	162 888	207 510	177	149	3 737	4 314	3 922	4 651	160	176	2 741	2 288	1 124	1 119	3 265	3 793	372 634	163 434	209 200
Detsember 1937. a.	370 542	162 836	207 706	186	172	3 041	3 289	3 338	4 008	240	218	2 791	2 515	1 240	1 285	2 023	3 460	369 934	162 257	207 677

*) Iga linna rahvastikuaru saavutamiseks 1. kuupäevaks, arvestades igakuise sisse- ja väljeregistreerimisega, on võetud aruseks faktiline rahvastiku arv 1. III 1934. a.

Alates 1. V 1938. a. on kõik alevid muudetud linnadeks, arvatud välja Võõpsu alev, mis on liidetud Rääpina vallaga.

Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1927-39.

Finances (en millions kr)										Kapitali emissioonid — Emissions des capitaux											
Banques (au 1 du mois)					Pankade vaheline arvukooda		Protestitud vekslid		Rahakursus		Aktiinseltsed ja osahühisused — Sociétés par actions et anonymes										
Prêts					Mouvement de la chambre de compensation		Effets prot.		Cours du change		Asutatud Sociétés fondées				Kapitalisurenndat. Augmentation de capitaux		Likvideeritud Liquidations		Kapitali vähendat. Diminut. de fonds		
Essti Hüüprotsi pank	Pikalaenu panga laenuid	Pikalaenu panga valitseda olevad laenuid ja muud mahutused	Essti Maa-panga laenuid	Essti Maapanga ostavolad	Tšekide arv	Summa	Arv	Summa	100 Dollar / 100 dollar	100 naelsterling / 100 livre sterling	Arv	Summa	Arv	Summa	Arv	Summa	Arv	Summa	Arv	Summa	
30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	30	
3,4	—	—	11,9	2,9	5 941	9,6	3 930	0,9	372,12	1 809	2,3	141	1,2	48	0,7	74	—	—	—	—	
4,5	3,4	25,7	16,4	4,8	6 584	15,9	3 703	0,9	372,54	1 813	2,3	404	1,7	147	0,8	86	—	—	—	165	
5,9	13,0	24,3	21,3	9,0	6 483	16,7	3 982	1,0	374,07	1 817	2,4	217	1,3	188	0,9	52	—	—	—	67	
6,4	16,3	21,6	25,7	13,2	6 128	17,6	7 090	1,6	374,50	1 821	1,7	151	0,5	29	0,3	131	—	—	—	18	
6,5	16,8	25,1	31,2	17,7	4 320	10,7	7 429	1,6	373,99	1 706	0,9	243	0,5	32	0,8	170	—	—	—	26	
6,6	16,0	50,9	38,0	21,6	3 418	7,0	5 367	1,0	372,46	1 298,4	0,4	27	0,2	47	0,4	39	—	—	—	8	
6,3	16,1	51,3	41,5	23,9	3 087	7,0	3 202	0,6	371,17	1 652,4	0,3	17	0,7	45	0,7	36	—	—	—	3	
6,8	15,3	51,1	44,2	26,3	3 444	8,8	2 171	0,4	368,70	1 810,1	0,3	51	0,6	43	0,4	35	—	—	—	53	
6,0	15,8	51,6	47,9	23,2	3 675	10,3	2 090	0,4	368,75	1 811,0	0,5	55	0,9	40	0,8	50	—	—	—	116	
10,2	20,6	59,2	87,3	15,1	4 469	14,1	2 508	0,4	363,08	1 811,0	1,3*	1 021*	0,8	201	0,3	14	—	—	—	—	
11,5	33,1	42,6	79,5	7,9	6 497	18,3	3 859	0,5	364,64	1 811,0	2,0	241	1,8	429	0,5	36	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	5 315	19,8	3 925	0,6	365,90	1 811,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
11,8	23,9	32,9	80,6	7,8	5 739	21,0	3 870	0,6	360,92	1 811,0	1	30	5	1 455	1	70	—	—	—	—	
11,9	24,0	32,8	80,8	7,8	5 660	20,1	3 957	0,6	360,96	1 811,0	2	500	2	45	—	—	—	—	—	—	
12,0	23,3	33,4	80,8	7,7	4 797	16,1	3 691	0,6	360,63	1 811,0	—	—	3	369	1	400	—	—	—	1 000	
12,2	23,3	33,4	80,9	7,8	4 587	15,5	3 304	0,5	359,17	1 811,0	—	—	—	—	1	100	—	—	—	—	
12,2	23,4	33,4	81,1	7,8	5 537	18,5	4 003	0,6	361,40	1 811,0	1	50	1	40	1	40	—	—	—	—	
12,2	23,5	33,5	81,3	7,8	5 101	20,6	3 330	0,6	361,96	1 811,0	1	50	1	30	2	190	—	—	—	—	
12,2	23,7	33,4	81,5	7,8	5 596	19,6	3 662	0,6	362,60	1 811,0	1	40	1	30	—	—	—	—	—	—	
12,2	24,0	33,6	81,5	7,8	5 383	20,0	3 804	0,6	363,61	1 811,0	2	130	4	330	—	—	—	—	—	—	
12,2	23,4	33,5	81,3	7,7	5 123	19,9	3 379	0,6	365,54	1 811,0	1	150	—	—	—	—	—	—	—	—	
12,2	23,4	33,5	81,6	7,1	5 734	18,7	3 981	0,5	369,74	1 811,0	—	—	1	50	—	—	—	—	—	—	
12,2	23,7	33,6	81,3	7,6	5 678	23,8	4 160	0,6	375,85	1 811,0	—	—	3	570	3	215	—	—	—	—	
12,3	24,3	34,1	82,0	7,7	5 661	19,6	4 478	1,3	378,00	1 811,0	1	30	—	1	100	—	—	—	—	—	
12,5	24,1	34,3	82,4	7,0	5 802	20,6	4 457	0,7	382,31	1 811,0	2	100	3	645	—	—	—	—	—	—	
12,5	24,5	34,3	82,5	7,5	5 522	22,4	4 500	0,7	385,99	1 811,0	1	50	—	—	1	17	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	386,36	1 811,0	1	200	—	—	—	—	—	—	—	—	460

Commerce extérieur (suite)

Articles principaux d'exportation (en 1000 kr)										Tähtsamad väljaveoonid (tonnideks)						Tähtsamad sisseveoonid (tuh. kr)									
Articles princip. d'export. (en tonnes)										Articles princip. d'export. (en tonnes)						Articles princip. d'import. (en tonnes)									
Kummsary	Suocadand de cadand	Puuvillilõng ja -nult	Puuvilliarhe	Länane riie jäme	Tšess de lin gross.	Talvevakkas	Verre en tables	Põlevõivõid	Huile de schiste combustible	Bensin	Lina ja takud	Põlevõivõid	Huile de schiste combustible	Võid	Munad	Kartulid	Vill	Villane lõng	Heeringad	Suhkur	Tootrubak	Puuvill	Puuvilliarhe	Kummsidilõng ja -nult	
55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
0	375	727	90	—	8	0	330	73	826	1 840	2 971	98	70	178	592	85	752	243	29	—	—	—	—	—	—
3	388	785	70	—	20	0	520	210	935	1 960	3 172	109	134	247	566	96	916	338	30	—	—	—	—	—	—
13	542	749	104	20	10	3	541	132	1 030	1 859	1 112	75	101	221	490	105	938	258	33	—	—	—	—	—	—
20	507	566	186	9	7	3	425	114	1 172	2 065	935	63	113	136	424	99	687	163	04	—	—	—	—	—	—
38	122	279	58	7	10	12	378	193	1 204	1 809	2 208	42	92	68	310	81	231	108	08	—	—	—	—	—	—
39	69	163	85	23	16	16	208	259	1 044	1 757	1 408	42	133	9	178	48	209	106	78	—	—	—	—	—	—
43	60	224	40	21	27	37	253	515	769	1 883	398	69	123	23	190	52	266	116	50	—	—	—	—	—	—
74	260	360	08	03	57	67	338	1 167	849	2 801	581	30	175	45	227	67	483	190	97	—	—	—	—	—	—
123	202	309	57	51	58	42	425	1 236	903	4 001	1 074	119	187	58	213	79	571	137	117	—	—	—	—	—	—
121	256	297	80	72	58	69	601	960	913	3 645	1 430	105	242	69	279	59	599	86	110	—	—	—	—	—	—
141	414	246	79	24	349	97	516	4 490	1 093	3 385	1 936	95	227	85	289	100	795	92	94	—	—	—	—	—	—
94	347	197	65	46	416	83	517	5 201	1 228	3 405	1 658	63	207	113	325	207	516	80	102	—	—	—	—	—	—
1 693	4 965	2 949	945	233	4 180	1 109	0 191	63 389	13 180	40 375	23 830	1 143	2 726	1 014	3 471	1 195	8 824	1 102	1 394	—	—	—	—	—	—
1 332	4 169	2 365	786	548	4 983	993	6 205	62 408	14 732	40 856	19 899	992	2 431	1 368	3 908	1 418	6 198	965	1 223	—	—	—	—	—	—
123	464	186	59	39	458	59	6	6 590	1 446	5 220	1 781	184	287	168	330	106	874	61	131	—	—	—	—	—	—
121	484	208	74	40	537	105	237	6 529	1 176	1 663	2 618	69	288	46	323	106	716	63	110	—	—	—	—	—	—
130	372	332	100	22	547	292	709	7 163	715	72	4 623	42	224	60	385	82	562	66	04	—	—	—	—	—	—
72	310	155	38	19	66	44	824	940	654	29	4 012	93	211	109	261	124	563	52	90	—	—	—	—	—	—
74	342	308	74	21	232	150	310	2 860	314	33	615	32	161	84	246	89	464	56	101	—	—	—	—	—	—
101	380	250	71	62	429	91	599	5 375	790	720	65	106	201	98	327	104	464	149	133	—	—	—	—	—	—
96	294	222	33	35	268	45	434	3 257	924	2 830	482	57	179	49	469	131	529	234	90	—	—	—	—	—	—
64	260	263	43	57	573	88	642	6 881	1 218	8 340	3 387	102	201	34	274	123	574	95	115	—	—	—	—	—	—
71	358	175	69	44	395	50	529	3 670	1 516	6 977	2 260	53	109	14	271	108	314	85	77	—	—	—	—	—	—
85	250	103	92	42	714	43	681	8 925	2 182																

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused 1927—39. a. (järg) —

Väliskaubandus (järg) — Commerce extérieur (suite)

	Tähtsamad sisseveoained (tuh. kr) — Articles princip. d'import. (en 1 000 kr)							Tähtsamad sisseveoained (tonnides) Articles principaux d'import. (en tonnes)							Transiit (tonnides) Transit (en tonnes)
	Raud ja teras Fer et acier	Kivistist ja koks Houille et coke	Düürit — Jute	Petrooleum Pétrole	Väetised Engrais	Kummi ja kummi- saadused Caoutchouc et articles en caoutchouc	Toornahad Cuirs bruts	Vill Laine	Düürit — Jute	Heeringad Heringes	Suhkur Sucre	Puuviil Coton	Kivistist ja koks Houille et coke		
	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	
Keskmiselt kuus 1927 . . .	335	173	73	132	173	150	127	23	92	671	1 844	458	3 028	5 709	
Moyenne mens. 1928 . . .	300	140	79	132	240	182	214	25	159	930	2 063	449	7 938	3 560	
1929 . . .	321	168	111	134	222	227	156	18	208	805	2 278	498	8 705	2 481	
1930 . . .	327	133	74	157	183	168	122	23	176	543	2 520	400	7 967	3 581	
1931 . . .	184	103	84	116	125	134	87	23	250	297	2 505	272	7 005	9 936	
1932 . . .	152	47	45	82	84	90	30	29	200	42	1 643	277	4 121	6 238	
1933 . . .	197	59	44	87	106	77	52	31	181	128	1 567	271	4 210	2 774	
1934 . . .	202	63	44	87	159	114	85	25	183	293	1 737	377	3 526	1 579	
1935 . . .	418	77	62	83	164	129	144	39	202	341	1 944	444	4 741	465	
1936 . . .	511	94	53	93	161	158	138	34	176	366	2 150	473	5 457	1 128	
1937 . . .	731	133	68	130	223	191	188	23	213	401	2 149	541	7 026	167	
1938 . . .	587	106	61	142	357	193	167	26	189	522	2 319	488	5 507	131	
Kokku 1. I kuul viimase 1937	8 770	1 600	816	1 504	2 371	2 294	2 253	262	2 553	4 808	25 786	6 497	84 318	2 002	
andmetega kuuni incl. 1938	7 039	1 274	737	1 703	4 285	2 317	2 006	316	2 267	6 990	27 832	5 852	66 085	1 672	
1937 Oktoober — Octobre . . .	962	165	4	199	73	319	190	32	10	863	2 381	632	8 463	60	
November — Novembre . . .	608	148	117	204	112	340	193	14	342	257	2 228	595	6 912	36	
Detsember — Décembre . . .	507	222	74	144	141	205	159	8	207	314	2 174	514	10 899	87	
1938 Jaanuar — Janvier . . .	394	181	78	132	10	117	208	28	224	536	1 805	507	8 099	93	
Febbruar — Février . . .	304	83	58	161	309	87	212	9	181	310	1 550	427	4 093	35	
Märts — Mars . . .	461	82	67	100	1 289	246	143	32	210	514	2 066	454	4 269	240	
Aprill — Avril . . .	698	82	41	63	715	179	124	19	137	288	2 876	499	4 545	233	
Mai — Mai . . .	758	54	63	93	205	186	145	36	201	197	1 532	534	3 018	194	
Juuni — Juin . . .	698	129	99	92	208	214	196	14	249	83	2 071	309	6 221	136	
Juuli — Juillet . . .	727	97	46	96	116	125	78	23	155	875	3 014	357	5 774	148	
August — Août . . .	553	21	74	291	609	164	110	37	254	1 603	3 523	504	910	182	
September — Septembre . . .	636	162	36	237	577	284	212	30	113	1 063	3 627	594	8 572	151	
Oktoober — Octobre . . .	766	87	89	163	—	205	225	33	263	693	1 018	468	4 072	71	
November — Novembre . . .	588	194	65	170	115	266	209	39	212	665	2 637	614	11 013	14	
Detsember — Décembre . . .	476	102	23	105	132	244	140	17	63	153	2 103	585	4 900	25	

	Tööliste arv kuul lõpul N. des ouvriers (à la fin du mois)		Tööliste palga-summa ¹⁾ (1 000 kr) Montant total des gains des ouvriers (1 000 kr)		Tööliste töö-tundide koguarv ¹⁾ (1000) N. total des heures du travail		Tööliste tunnitöösumma (ent) Gain horaire (ent)				Töölise tegevus Activité des bourses du travail		
	Üldse — Total	Sellest suur-tööst — Dont grand. entrepr.	Üldse — Total	Sellest suur-tööst — Dont grand. entrepr.	Üldse — Total	Sellest suur-tööst — Dont grand. entrepr.	Suurtööst. Grandes entreprises		Kesk-tööst. Entreprises moyennes		Töölise arv viima-sels kuupaevaks — N. des abonnés au dernier du mois	Vabakohtade arv viimasel kuupaeva N. des places vac. au dernier du mois	Töösaamite arv kuus — Placements au cours du mois
							M.-H.	N.-F.	M.-H.	N.-F.			
	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118
Keskmiselt kuus 1927 . . .	30 408	26 339	10 362	17 296	66 858	50 104	34,4	21,5	30,1	19,7	2 957	138	1 118
Moyenne mens. 1928 . . .	32 282	27 783	22 188	19 662	73 807	64 540	36,2	22,5	32,0	20,8	3 029	148	949
1929 . . .	32 005	28 482	22 008	19 856	71 842	62 708	37,9	22,0	33,5	21,6	3 181	258	1 248
1930 . . .	31 249	27 208	21 784	19 529	67 044	60 374	38,7	23,0	33,6	21,3	3 089	216	1 109
1931 . . .	23 857	24 843	13 845	16 749	60 484	53 247	37,0	22,9	32,5	21,0	3 542	157	1 740
1932 . . .	26 794	22 790	15 783	13 626	54 102	45 956	34,6	22,2	29,6	18,9	7 121	303	2 425
1933 . . .	27 509	23 234	13 734	13 611	55 750	47 079	33,2	22,0	27,6	18,7	3 210	812	2 713
1934 . . .	32 905	27 898	19 253	16 806	68 180	58 041	33,1	21,8	26,9	18,5	3 970	1 053	2 291
1935 . . .	37 212	30 957	22 228	19 147	75 593	63 427	34,7	22,7	28,0	18,9	1 779	1 347	1 845
1936 . . .	48 006	36 330	27 125	23 108	85 991	71 128	37,0	23,3	30,3	19,5	1 276	1 833	1 913
1937 . . .	60 669	42 369	33 565	28 308	100 132	83 571	40,1	25,4	33,0	20,8	1 160	927	1 720
1938 . . .	51 764	43 541	37 781	32 528	101 444	86 097	42,4	26,5	35,6	22,0	1 243	1 074	1 568
Kokku 1. I kuul viimase 1937													
andmetega kuuni incl. 1938													
1937 Oktoober — Octobre . . .	52 689	44 629	3 083	2 641	9 035	7 578	40,7	25,3	33,1	21,0	1 788	1 703	1 600
November — Novembre . . .	51 078	43 083	3 066	2 640	9 029	7 582	40,7	25,2	33,6	21,5	1 473	3 162	1 400
Detsember — Décembre . . .	48 988	39 196	2 740	2 342	7 718	6 405	42,0	26,3	33,3	22,7	1 729	2 604	1 860
1938 Jaanuar — Janvier . . .	47 327	39 853	2 623	2 270	7 745	6 552	40,0	25,5	31,9	21,0	2 255	1 451	1 574
Febbruar — Février . . .	47 465	39 841	3 237	2 798	7 482	6 237	39,3	25,4	34,0	21,7	1 793	598	2 046
Märts — Mars . . .	49 670	41 790	3 257	2 818	8 786	7 373	40,5	25,3	33,2	21,6	1 805	510	1 750
Aprill — Avril . . .	52 263	44 313	2 706	2 374	7 654	6 413	42,4	26,9	35,5	23,0	1 302	297	2 022
Mai — Mai . . .	56 821	48 261	3 414	2 965	9 403	7 947	42,9	26,5	35,7	21,9	872	196	1 712
Juuni — Juin . . .	55 842	47 313	3 180	2 753	7 799	6 482	44,1	27,0	37,3	22,3	684	150	1 373
Juuli — Juillet . . .	54 688	46 408	3 187	2 767	8 468	7 167	42,7	25,9	36,9	21,2	513	118	1 071
August — Août . . .	53 469	45 055	3 290	2 850	9 102	7 683	42,6	26,1	36,4	20,8	522	109	1 257
September — Septembre . . .	52 156	43 895	3 238	2 738	8 886	7 421	43,0	26,7	37,3	21,5	607	616	1 507
Oktoober — Octobre . . .	51 545	43 003	3 159	2 706	8 771	7 325	42,8	26,7	37,0	21,2	999	3 435	1 531
November — Novembre . . .	51 530	42 704	3 301	2 831	9 170	7 651	43,1	26,8	35,7	22,5	1 719	3 716	1 289
Detsember — Décembre . . .	48 359	40 148	3 103	2 648	8 178	6 796	44,7	28,3	36,9	24,1	1 831	1 556	1 685

¹⁾ Arvestamata ehitustööd.

Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1927—39 (suite).

Raudteed — Chemins de fer

Laevandus — Navigation

Laiarööpmeline — Voie large				Kitsarööpmeline Voie étroite		Villissõit Long cours				Rannasõit Cabotage				Hajekassadel liikmeid — Membres des caisses-maladie	Töötajate arv kuu lõpul N. des travailleurs (à la fin du mois)	
Reisijate arv (tuh.) Nombre de voyageurs (mille)	Reisija-km arv (milj.) — Voyageurs-km (millions)	Kaubavedu (tuh. tonni-km) — Trafic d. marchandises (milliers de ton.-km)	Kaubavedu milj. tonni-km — Trafic. d. march. (millions de ton.-km)	Reisijate arv (tuh.) Nombre de voyageurs (mille)	Kaubavedu (tuh. ton.) — Trafic d. marchandises (milliers de ton.)	Tallinna sadamasse Port de Tallinn		Teistesse sadamatesse Autres ports		Tallinna vana-ja uus-sadamasse Dans ports de Tallinn		Teistesse sadamatesse Autres ports			Uluse — Total	Sellest suurtööst. — Dont grand. entrepr.
						arv n-bre	1 000 ton.	arv n-bre	1000 ton.	arv n-bre	1000 ton.	arv n-bre	1000 ton.			
89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105
392	13	121	14	110	54	125	59	97	12	122	7	388	21	37 047	34 697	30 094
411	18	152	10	116	69	133	63	101	14	103	7	403	23	38 489	36 037	31 602
465	19	157	17	124	72	133	65	75	10	125	8	402	25	41 459	37 278	32 327
421	17	142	16	107	67	144	73	77	9	121	8	406	25	41 073	35 611	30 990
549	10	144	13	89	65	139	72	102	10	118	7	314	20	38 125	33 044	28 429
593	14	109	13	81	63	104	61	88	5	120	6	321	18	37 169	30 747	26 129
563	14	106	13	81	60	99	66	101	6	188	7	399	20	40 199	31 626	26 682
610	17	140	17	91	73	107	67	95	11	175	11	400	25	44 011	37 282	31 511
608	17	136	15	98	70	119	70	70	9	164	11	434	26	48 607	42 113	34 990
753	21	154	17	112	71	132	79	70	8	166	10	481	23	57 908	49 426	40 902
786	22	173	19	119	74	138	80	78	10	178	10	440	26	68 532	56 901	47 633
842	23	162	19	128	69	147	87	64	10	166	9	481	24	71 804	58 480	49 250
9 924	270	2 072	228	1 443	894	1 659	957	938	110	2 120	121	5 275	314			
10 102	272	1 940	229	1 537	883	1 764	1 038	787	115	1 991	108	5 708	287			
842	21	207	21	110	77	180	75	131	14	243	16	620	36	78 481	59 031	50 059
807	19	107	18	108	76	153	68	109	7	145	12	507	29	72 954	57 474	48 491
847	24	143	15	147	62	144	93	27	3	49	6	116	10	71 787	53 379	44 683
812	19	160	17	117	69	95	63	3	2	7	1	5	1	65 914	53 804	45 438
789	18	149	17	113	74	74	50	1	—	6	1	9	1	65 693	54 012	45 374
763	18	167	19	117	89	88	59	1	—	23	3	144	10	66 828	50 212	47 876
787	22	153	17	129	76	136	82	49	5	67	5	378	26	68 679	58 834	49 957
882	22	187	22	108	76	173	86	97	7	274	13	709	33	70 749	63 589	54 013
972	33	142	17	170	54	186	104	133	18	306	14	744	37	76 957	62 622	53 124
842	19	148	19	173	64	189	127	100	25	453	19	701	38	78 013	61 560	52 310
908	27	162	18	140	67	209	138	61	14	318	18	774	33	75 491	60 215	50 847
876	21	172	21	114	65	172	89	67	8	252	15	797	36	74 023	58 953	49 504
865	22	165	22	113	74	155	83	84	9	147	0	632	31	73 501	58 357	48 773
832	20	176	20	108	70	159	82	107	22	71	0	512	27	72 907	58 371	48 498
824	23	139	14	135	55	128	16	65	7	37	4	271	15	72 895	55 230	45 803

Toodang — Production

Demograafia — Démographie

Toodang — Production												Sündimus, suremus ja abieluliste naastates tegelikud arvud, kuudes sissetul. teateht. arvud						Rahvalihklemine linnades Mouvement de la population dans les villes					
Põlevikivi 1000 tn. Schiste combustible	Põlevikivi tootõid 1000 tn. Évails de schiste combustible	Bensin 1000 tn. Benzine	Tselliuloos 1000 tn. Cellulose	Paber 1000 tn. Papier	Tsessment (hliniker) 1000 tn. Ciment	Kunskarv tar. Corne arifabrique	Tuulikud milj. tooni Alixmettes	Tubak tar. Tabac	Elektrivool milj. kvv. Energie électrique	Vinier 1000 m ³ Bois de placage	Sündinud Nataances	Surnud Décès	Abielunud Mariés	Sündinud Nataances	Sisestõinud Arrivés	Korterisse sissekolajid Changement de logement	Surnud Décès						
118	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136						
32	0,4	—	2,2	3,0	3,7	0,9	15	66	1,4	1,6	1 642	1 613	722	1 198	10 412	8 057	320						
37	0,5	—	3,4	3,1	4,3	3,0	11	67	1,7	1,8	1 670	1 482	733	1 195	10 782	7 634	312						
43	0,5	0,1	4,1	2,8	4,6	12	11	70	1,8	2,0	1 593	1 632	734	1 197	10 671	8 390	373						
41	0,8	0	4,6	3,9	3,9	20	10	68	1,9	2,0	1 623	1 584	741	209	9 440	8 861	312						
41	1,4	0,1	5,6	2,0	2,8	32	5,7	65	2,0	1,7	1 623	1 506	732	207	7 653	10 315	339						
41	3,1	0,3	5,0	1,2	2,0	24	4,7	40	2,0	1,2	1 645	1 887	783	244	7 098	11 692	328						
41	3,1	0,4	5,4	1,2	2,4	27	4,6	40	2,2	1,2	1 517	1 873	702	206	6 668	10 164	320						
49	3,9	0,5	5,3	1,5	2,0	55	3,1	40	2,3	1,7	1 442	1 321	789	210	6 747	8 628	310						
50	3,9	0,5	5,3	1,5	2,8	64	4,4	48	2,7	2,0	1 491	1 405	771	244	7 431	7 799	350						
64	5,3	0,6	5,8	1,6	3,7	65	3,8	60	2,2	1,9	1 519	1 466	815	271	8 003	7 993	364						
94	9,3	1,2	6,1	1,7	5,8	80	4,7	59	3,7	2,2	1 518	1 385	797	271	8 377	7 947	342						
123	11,7	1,3	6,6	1,6	6,6	53	4,3	68	4,1	1,9	*1 544	*1 379	*797	*271	*8 747	*7 745	*363						
											18 154	16 687	9 532	8 237	110 523	105 860	14 111						
											18 531	16 642	9 564	8 270	104 966	92 944	14 350						
115	11,2	1,2	5,8	1,7	6,9	88	5,2	56	4,2	2,6	1 628	1 380	745	295	8 548	9 572	316						
121	10,1	1,0	6,5	1,6	7,0	73	5,1	58	4,7	2,5	1 449	1 241	705	251	7 394	8 314	316						
104	10,0	1,3	5,7	1,4	3,2	66	4,9	55	5,0	2,5	1 574	1 586	1 387	323	5 833	7 119	416						
118	10,0	1,3	6,5	1,6	3,2	42	4,8	54	4,7	2,2	1 484	1 594	527	281	5 963	7 005	422						
108	9,7	0,8	5,9	1,2	7,0	44	4,6	60	4,1	2,1	1 454	1 341	792	366	4 728	6 464	364						
126	10,7	0,9	6,0	1,6	7,7	50	5,1	61	4,2	2,4	1 546	1 590	606	307	5 411	6 913	400						
104	9,0	0,9	4,9	1,5	3,7	37	4,2	55	3,6	1,9	1 599	1 722	939	323	5 165	6 232	443						
124	11,2	1,1	6,2	1,8	8,1	32	5,1	68	3,7	2,1	1 562	1 609	734	312	6 700	8 319	404						
102	12,6	1,8	4,1	1,3	7,0	42	4,1	60	3,2	1,6	1 504	1 219	1 267	286	14 502	7 977	327						
127	12,4	1,5	4,2	1,5	7,9	44	1,5	79	3,1	2,0	1 539	1 189	717	299	15 824	7 410	326						
133	13,0	1,0	6,0	1,0	7,4	50	1,7	72	3,3	2,0	1 691	1 166	529	296	11 654	8 171	326						
137	12,0	1,1	3,9	1,7	4,7	54	5,3	68	4,0	1,9	1 566	1 130	623	315	12 399	9 855	310						
133	13,0	1,7	9,7	1,7	9,3	63	4,6	61	4,7	1,6	1 467	1 275	734	328	8 059	8 932	299						
143	11,7	1,3	3,2	1,8	7,4	76	5,4	68	5,3	1,6	1 542	1 276	695	326	8 051	8 573	336						
118	13,3	1,2	7,0	1,6	4,7	75	5,1	60	6,7	1,9	1 577	1 431	1 406	461	6 480	7 063	393						

*) Eelkõikuvõtte arvud. *) Arvatud ainult endised linnad (19 linnat). *) Arvatud ühes uute linnadega (33 linnat). *) Alates 1.jaan.1938.a. arvestatud 1. maist 1938. a. maundetud uute linnade (33 linnat) koosseisu alusel.

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused 1927—39. a. (järg)

Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1927—39.

	Demograafia					Nakkushaigused										Loomataudid — Épizooties				
	Rahvaliklemine linnades			Rahvaliklemine piiripunkt. kaudu — Par les cordons de la front.		Sellest — Dont														
	Väljasõitnud Départe	Teadmata kuhu Inconnu	Korterist väljajõudnud Chan-gement de loge-ment	Sisestõitnud Arrivés	Väljasõitnud Départe	Nakkushaigused üldse Maladies contagieuses	Kõhutõud Typhus abdom.	Paratüfus Paratyphus	Leetrid Morbilli	Sarlakid Scarlatina	Diftteeria Diphtheria	Tüberkuloos — Tuberculose	Põrnataud — Andruza	Tahtaud — Malleus	Marutaud — Lyssa	Kärnataud — Scabies	Sigade punataud Erysipelas suis			
Keskmiselt kuus 1927	9 073	1 334	7 135	16 058	16 203	839	55	12	252	445	37	106	11	1	11	13	92			
Moyenne mens. 1928	9 412	1 453	6 845	20 540	20 602	421	41	23	58	246	20	152	11	0,2	15	11	70			
1929	9 535	2 205	7 334	21 720	21 782	607	30	17	309	182	34	140	15	0,1	15	8	82			
1930	9 410	1 841	7 767	20 932	20 945	640	30	14	426	81	70	138	6	—	3	6	235			
1931	9 435	2 203	9 003	19 813	21 440	270	27	12	72	75	63	137	6	—	3	12	249			
1932	9 790	2 659	9 981	18 865	16 767	204	40	9	3	81	48	134	7	—	0	13	291			
1933	9 369	2 717	8 342	16 235	16 293	243	47	11	4	132	29	129	5	—	9	7	343			
1934	9 510	2 401	7 190	16 307	16 298	907	40	14	562	198	56	133	4	—	18	6	802			
1935	9 914	2 299	6 542	16 097	16 027	732	56	15	390	132	61	140	5	—	3	—	702			
1936	9 925	2 334	6 786	14 472	14 400	290	22	16	9	177	47	153	6	—	3	—	655			
1937	9 800	2 273	6 779	13 703	13 760	377	54	18	9	151	105	141	6	—	1,5	—	1087			
1938	9 743	2 261	6 571	14 443	14 377	411	24	15	2	169	121	147	3	—	2	—	1352			
Kokku 1.1.kuni viimase (1937 ¹) andmetega kuuni incl. (1938 ²)	81 595	27 268	81 354	164 439	164 997	4 525	649	210	31	2 189	1 254	1 688	72	—	19	—	15040			
1937 Oktoober — Octobre	89 250	27 134	78 855	173 820	172 621	4 934	286	177	27	2 028	1 450	1 760	39	—	24	—	16 224			
November — Novembre	5 283	2 355	8 237	10 894	10 922	407	23	11	2	193	161	143	6	—	—	—	1 500			
Detsamber — Décembre	4 507	2 070	7 143	9 485	10 055	642	21	8	3	247	243	153	7	—	6	—	2 090			
1938 Jaanuar — Janvier	4 988	2 503	6 111	9 492	9 269	590	20	9	1	271	271	126	8	—	—	—	2 556			
Veebruar — Février	5 651	2 924	5 878	9 937	9 100	439	13	8	4	235	163	145	1	—	—	—	228			
Märts — Mars	4 820	1 823	5 544	8 953	8 973	456	7	11	1	241	175	160	4	—	—	—	253			
Aprill — Avril	4 640	2 180	5 669	9 418	9 592	424	11	6	7	223	157	152	2	—	—	—	319			
Mai — Mai	4 829	1 817	5 481	15 720	11 736	381	19	3	3	191	96	151	2	—	—	—	481			
Juuni — Juin	6 610	2 548	7 235	13 038	13 305	363	9	2	1	199	80	131	2	—	—	—	545			
Juuli — Juillet	11 300	2 762	6 922	27 262	25 711	284	10	14	2	123	67	137	4	—	—	—	1 340			
August — Août	11 555	2 205	6 431	24 006	24 042	230	25	22	—	84	43	128	7	—	—	—	2 474			
September — Septembre	18 181	3 154	7 308	21 020	22 700	283	33	52	—	74	68	125	5	—	—	—	2 703			
Oktoober — Octobre	8 422	3 509	8 002	13 461	13 527	293	39	20	2	93	75	164	3	—	—	—	3 011			
November — Novembre	5 080	2 251	7 132	10 722	10 933	532	45	14	2	150	174	128	2	—	—	—	2 538			
Detsamber — Décembre	5 127	2 323	7 028	10 337	10 522	718	47	10	4	223	179	102	4	—	—	—	1 593			
1939 Jaanuar — Janvier	5 517	2 463	6 135	9 919	12 312	570	23	6	2	202	173	121	8	—	—	—	782			

Ülguhmüügid. (geom. keskm.) — N.-ind. des prix de gros (moy. géom.)

Elatusmaksumusindeksid (geom. keskm.) Nombres-indices du coût de la vie (moy. géom.)

	1913 = 100															1913 = 100														
	Tähtsamate ainete hindade käik																													
	Mouvement des prix des articles principaux																													
Üldindeks N.-indice général	Sellest-Dont																													
Toidained Denrées aliment.	Tööstussaadused Matières premières et prod. industr.		Rõukis Selgit	Võli Beurre	Sealiha Viande de porc	Lina — Lin	Tallinahik Ouir à semelles	Raud Fer en espèces	Puuvillane riis Cotonnade	Petrooleum Pétrole	Suhkur Sucre	Toiditus Alimentation	Korter Logement	Küte — Chauffage	Küte ja valgus — Éclairage	Riietus Habillement	Fuhasatus Fuhrstaus	Reisid, liikumine, post. Voyages, circula-t., poste	Kariidus Éclaircissement	Lõbustus Loisirs	Muud kulud Autres dépenses	Üldindeks N.-indice général								
Keskmiselt kuus 1927	114	109	107	132	122	94	193	142	75	155	81	84	112	40	80	147	95	78	94	142	92	105								
Moyenne mens. 1928	121	117	109	137	134	106	237	169	76	162	73	73	120	52	83	150	100	78	94	143	97	112								
1929	117	113	110	143	130	122	101	143	86	162	76	64	126	52	95	150	100	78	94	143	100	117								
1930	102	96	104	106	101	102	121	129	75	155	79	63	103	52	97	149	100	82	94	143	98	104								
1931	91	90	91	139	81	63	71	115	57	139	60	48	90	103	80	147	100	83	94	143	102	100								
1932	83	83	81	132	57	48	93	98	48	125	46	67	80	142	70	141	99	82	94	157	104	94								
1933	85	85	81	107	59	66	97	82	55	131	50	80	77	120	60	131	88	79	94	153	90	85								
1934	85	78	83	103	46	51	136	89	60	138	52	78	76	112	60	123	87	79	94	158	95	87								
1935	84	76	83	109	56	45	183	87	72	139	46	73	77	113	60	131	86	79	94	153	95	83								
1936	91	87	86	116	87	75	162	100	74	138	51	77	89	118	76	135	85	79	94	152	101	95								
1937	101	93	97	138	82	90	195	100	108	145	62	82	96	130	80	139	85	79	95	150	104	104								
1938	100	94	95	149	84	81	102	100,5	109	140	65	81	101	144	83	141	89	79	108	161	109	110								
1937 Oktoober — Octobre	103	95	99	144	89	93	126	100	114	150	67	83	95	144	82	142	85	79	94	159	108	105								
November — Novembre	102	96	98	144	85	86	157	100	114	150	67	82	96	144	83	142	85	79	94	159	100	100								
Detsamber — Décembre	101	96	97	144	81	79	159	100	114	150	67	82	100	144	82	142	85	79	108	159	109	108								
1938 Jaanuar — Janvier	102	96	97	144	89	82	169	100	114	140	67	82	102	144	82	142	85	79	108	159	109	110								
Veebruar — Février	102	96	97	144	89	82	174	100	114	140	67	80	108	144	83	142	85	79	108	159	109	110								
Märts — Mars	101	94	97	144	87	82	104	100	114	140	67	79	103	144	82	142	85	79 ¹⁾	108	161	109	111								
Aprill — Avril	100	92	97	144	87	82	160	100	114	140	67	80	102	144	82	142	85	79	108	161	109	110								
Mai — Mai	100	93	96	151	87	74	155	100	112	140	68	81	100	144	82	142	85	79	108	161	109	109								
Juuni — Juin	100	95	95	153	85	83	154	100	109	140	67	80	102	144	82	141	85	79	108	161	109	110								
Juuli — Juillet	100	95	95	153	81	85	150	100	109	140	67	80	104	144	82	141	85	79	108	161	109	111								
August — Août	99	94	94	153	78	84	156	100	109	140	63	80	102	144	82	140	85	79	108	161	109	110								
September — Septembre	97	92	94	153	77	85	159	100	109	140	63	81	100	144	82	140	85	79	108	161	110	109								
Oktoober — Octobre	98	93	94	149	77	81	159	102	103	140	63	82	99	144	82	140	96	79	108	161	110	108								
November — Novembre	89	95	94	149	79	74	160	102	103	140	63	81	98	144	82	140	96	79	108	161	110	108								
Detsamber — Décembre	100	97	94	149	86	70	183	102	103	140	63	81	100	144	82	140	96	79	108	161	111	109								
1939 Jaanuar — Janvier	101,5	97,5	94,2	149	88	75	203	102	111	140	63	82	103	144	85	140	96	79	108	161	111	111								

¹⁾ Arvestatud ainult vanad hinnad (19 linna). ²⁾ Arvestatud ühes uute hinnadega (38 linna). ³⁾ Alates 1. jaan. 1938. a. arvestatud 1. maist 1938. a. muudetud uute hinnade (33 linna) koosseisu alusel. ⁴⁾ Baudtee 3. kl. sõidutariifi märtsist tõestati üldiselt 10%. Tallinna — Nõmme sõidupiletihind jäi endiseks.

PRINCIPAUX ARTICLES PUBLIÉS DANS LE RECUEIL MENSUEL.

POPULATION.

Quelques données sur l'habilité des estoniens	Nr. 206(1),	page 1—7
Mariages, naissances, décès et mouvement de la population en 1937	204(11),	541—575
Population des villes et bourgs en 1937	197(4),	182—186
Mouvement à travers la frontière	197(4),	179—182
Émigration en 1937	198(3),	185—188
Population des villes et bourgs en 1935/36	185(4),	198—200
Divoces	186(5),	225—230
Savoir lire-écrire et instruction en Estonie	183(2),	49—57
Accroissement de la population	182(1),	1—5
Mortalité	181(12),	609—625
Nombre des enfants chez les femmes	180(11),	557—569
Natalité	179(10),	485—498
Nuptialité	178(9),	433—441
Composition de la population d'après les ménages	Nr. 176(7)-177(8),	349—369
Classes sociales de la population	Nr. 175(6),	285—302
Population en qualité des travailleurs et consommateurs	174(5),	221—253
Densité et changements dans le nombre de la population en Estonie	173(4),	169—176
Composition démographique de la population	173(4),	176—196
Tables de mortalité pour l'Estonie	170(1),	1—6
Langue habituelle et connaissance des langues étrangères	162(5),	229—233

INSTRUCTION PUBLIQUE.

Écoles primaires et secondaires en 1937/38	Nr. 205(12),	page 617—642
Bibliothèques populaires en 1936/37	Nr. 200(7)-201(8),	395—400
Établissements scolaires en 1936/37	Nr. 198(5),	240—254
Marché du livre et la presse périodique en 1936	194(1),	16—24
Conditions de vie des élèves habitant en dehors de leur famille, à Tallinn	190(9),	435—439
Université de Tartu en 1936	187(6),	302—310
Jardins d'enfants de 1935/36	186(5),	217—222
Écoles de continuation en 1935/36	185(4),	187—194
Localx à enseignement des écoles primaires et secondaires en 1935/36	182(1),	18—32
Progrès des élèves des écoles primaires et secondaires	172(3),	149—160
État économique des étudiants de l'Université de Tartu en 1932/33	Nr. 164(7)-165(8),	341—353
Bibliothèques scolaires	Nr. 145(12),	628—634

TRAVAIL ET SALAIRES.

Assurance-maladie des ouvriers en 1937	Nr. 206(1),	page 23—43
Accidents du travail des ouvriers agricoles en 1937	206(1),	23—27
Accidents du travail des employés des chemins de fer en 1937/38	Nr. 200(7)-201(8),	391—395
Accidents du travail des ouvriers en 1937	200(7)-201(8),	375—390
Inspection du travail de 1934—37	200(7)-201(8),	321—333
Durée du travail dans l'industrie de 1933—37	Nr. 199(6),	299—305
Gains dans l'industrie en 1937	198(5),	217—239
Conflits du travail et grèves en 1936 et 1937	197(4),	176—179
État sanitaire des ouvriers	Nr. 188(7)-189(8),	393—407
Grèves dans l'industrie en 1936	Nr. 184(3),	151—152
Conditions du travail et les salaires des personnes en service domestique	180(11),	593—598
Chmage en hiver 1933/34	158(1),	1—14
Travaux publics de 1932/33—1933/34	152(7)-153(8),	363—368
Conditions du travail et salaires des marins de 1932/33	Nr. 140(7)-141(8),	362—364

ENQUÊTE BUDGÉTAIRE.

Biens des salariés	Nr. 196(3),	page 113—117
--------------------	-------------	--------------

HYGIÈNE PUBLIQUE.

Maladies contagieuses en 1937	Nr. 200(7)-201(8),	page 353—357
Stations balnéaires, estivales et de vil.		
Législation de 1933—37	Nr. 198(5),	254—258
Mortalité des nourrissons en 1936	197(4),	192—197
Causes de décès en 1936	193(12),	671—681
Personnel sanitaire, hôpitaux et autres institutions de la médecine curative	187(6),	297—302
Activité des pharmacies 1934—36	186(5),	222—225
Médecine légale en 1931—35	175(6),	337—339
Tuberculose de 1932—33	174(5),	272—276

Cas des infirmités d'après les données de recensement de 1. I. 1934	Nr. 170(1),	page 646—649
État hygiénique des écoliers en 1930/31—1932/33	150(11),	563—572
Maladies vénériennes de 1928—32	147(2),	85—90
Maladies et morbidité des membres des caisses-maladie	Nr. 140(7)-141(8),	371—380
État sanitaire de l'armée en 1931	Nr. 131(10),	587—602

ASSISTANCE.

Protection de l'enfance et assistance publique en 1936/37	Nr. 196(3),	page 139—146
---	-------------	--------------

CRIMINALITÉ ET SINISTRES.

Condamnés de 1936—37	Nr. 200(7)-201(8),	page 366—374
Délits et infractions aux lois enregistrés par la police en 1937	200(7)-201(8),	367—365
Incendies en 1937	Nr. 197(4),	187—192
Accidents de la circulation en 1937	197(4),	169—175
Activité des tribunaux de 1932—36	194(1),	1—16
Suicides en 1933	Nr. 152(7)-153(8),	380—382

INDUSTRIE.

Production et main-d'œuvre dans les grandes entreprises industrielles en 1934	Nr. 171(2),	page 84—100
Importance relative des entreprises moyennes et petites et de l'artisanat dans l'industrie	144(11),	580—581
Industrie moyenne en 1928	101(4),	219—220
Consommation des combustibles dans l'industrie en 1928	Nr. 104(7)-105(8),	411—414

COMMERCE EXTÉRIEUR.

Droits de douane et commerce extérieur d'après le tarif douanier en 1937	Nr. 202(9),	page 458—470
Balances de paiements en 1937	Nr. 200(7)-201(8),	346—352

PRIX.

Coût de la vie en villes 1922—29	Nr. 90(5),	page 280—289
Nombre-tradices des prix de gros et du coût de la vie de 1913—28	77(4),	261—269
Coût comparé des diverses denrées alimentaires d'après leur valeur nutritives 1922—27	68(7),	389—392

TRANSPORTS ET COMMUNICATIONS.

Lignes d'autobus de 1937/38	Nr. 205(12),	page 614—617
Avaires enregistrées dans les eaux estoniennes en 1937	204(11),	530
Marine marchande le 1. I. 1938	204(11),	575—579
Postes, télégraphes, téléphones et radio pendant l'année budgétaire de 1937/38	203(10),	489—525
Exercice des chemins de fer en 1937/38	202(9),	435—457
Activité de l'aéroport de Tallinn en 1937	199(6),	305—308
Navigation et transports maritimes en 1937	199(6),	293—299
Voies navigables intérieures en 1937	197(4),	164—169
Bicyclettes en 1937	197(4),	162—164
Mouvement des voitures automobiles traversant la frontière	197(4),	161—162
Véhicules à moteur en 1937	192(11),	603—608

ASSURANCES.

Assurance-maladie des employés de l'État et des administrations autonomes	Nr. 196(3),	page 129—134
Sociétés d'assurance en 1936	194(2),	85—99
Pensions le 1. I. 1936	179(10),	598—507

CRÉDIT ET CAPITAL.

Recettes et dépenses des communes rurales en 1936/37	Nr. 208(1),	page 8—22
Lombards en 1937	Nr. 200(7)-201(8),	341—345
Recettes et dépenses des banques privées et des banques co-opératives en 1937	200(7)-201(8),	333—341

FINANCES.

Recettes et dépenses des communes rurales en 1936/37	Nr. 208(1),	page 8—22
Recettes et dépenses des villes et bourgs en 1936/37	205(12),	601—613
Balances de paiements en 1937	Nr. 200(7)-201(8),	346—352
Recettes et dépenses des administrations d'arrondissement en 1936/37	199(6),	273—283

Pêches en 1937 Nr. 196(3), page 113—128
 Mouvement et prix des propriétés agricoles en 1936 " 194(1), " 24—32
 Forêts de l'État et l'économie forestière " 195(2), " 69—76
 Rentabilité de l'élevage de poules en 1937 " 192(2), " 77—84

VARIA.

Montant des loyers à Tallinn et Nõmme Nr. 185(4), page 169—172
 Résultats du V Plébiscite Nr. 176(7)—177(8), " 402—407
 Statistique des noms de famille Nr. 174(6), " 264—267

LISTE DES ÉDITIONS DU BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE.

Type	Volume	Description	Pages	Année	Kr.	
Type A. DÉMOGRAPHIE.	I.	Annuaire de la statistique d'instruction publique	283 + 186	1924.	8.—	
	II.	Naissances, décès, mariages et mouvem. de la population	62 + 54	1925.	3.—	
	III.	Statistique de l'hygiène publique	132 + 80	1935.	5.—	
	IV.	Population et l'hygiène publique	306	1930.	8.—	
	V.	Assurances sociales en Estonie	76	1937.	1.50	
STATISTIQUE ÉCONOMIQUE.	I.	Commerce extérieur en 1923	20 + 72	1924.	2.—	
	II.	Ports, marine marchande et navigation en 1924	102	1925.	2.50	
	III.	Chemins de fer, poste, télégraphe et téléphone en Estonie	64	1925.	2.—	
	VI.	Commerce extérieur en 1924	22 + 92	1925.	3.—	
	V.	Industrie en Estonie en 1924	30	1926.	2.50	
	VI.	Chemins de fer de l'État en 1924	38	1926.	2.—	
	VII.	Commerce extérieur en 1925	100	1926.	3.25	
	VIII.	Commerce extérieur en 1926	IV + 106	1927.	3.25	
	IX.	Situation financière des sociétés anonymes et des sociétés cooper.	32 + 34	1927.	2.—	
	X.	Commerce extérieur en 1927	106	1928.	3.25	
	XI.	Commerce extérieur en 1928	120	1929.	3.50	
	XII.	Commerce extérieur en 1929	152	1930.	5.—	
	XIII.	Commerce extérieur en 1930	144	1931.	5.—	
	XIV.	Commerce extérieur en 1931	140	1932.	4.—	
	XV.	Commerce extérieur en 1932	124	1933.	4.—	
	XVI.	Commerce extérieur en 1933	124	1934.	4.—	
	XVII.	Commerce extérieur en 1934	120	1935.	4.—	
	XVIII.	Commerce extérieur en 1935	120	1936.	4.—	
	XIX.	Commerce extérieur en 1936	124	1937.	4.—	
	XX.	Commerce extérieur en 1937	140	1938.	4.—	
	XXI.	Commerce extérieur en 1938		Sous-pressé.		
STATISTIQUE AGRICOLE.	II.	Annuaire de la statistique agricole I (1923)	132	1924.	2.75	
	III.	Élevage du bétail en Estonie en 1924	17 + 105	1924.	1.25	
	IV.	Annuaire de la statistique agricole (1925)	8 + 201	1926.	3.50	
	V.	Annuaire de la statistique agricole (1926)	VIII + 254	1927.	3.—	
	VI.	Annuaire de la statistique agricole (1927)	VIII + 207	1928.	2.—	
	VII.	Annuaire de la statistique agricole (1928)	VIII + 218	1929.	2.75	
	XIII.	Annuaire de la statistique agricole (1929)	VIII + 264	1930.	3.50	
	IX.	Annuaire de la statistique agricole (1930)	VIII + 239	1931.	3.50	
	X.	Annuaire de la statistique agricole (1931)	VIII + 222	1932.	3.50	
	XI.	Annuaire de la statistique agricole (1932)	VIII + 207	1933.	3.—	
	XII.	Annuaire de la statistique agricole (1933)	VIII + 220	1934.	3.50	
	XIII.	Annuaire de la statistique agricole (1934)	VIII + 168	1935.	3.50	
	XIV.	Annuaire de la statistique agricole (1935)	VIII + 172	1936.	3.50	
	XV.	Annuaire de la statistique agricole (1936)	VIII + 172	1937.	3.50	
	XVI.	Annuaire de la statistique agricole (1937)	VIII + 168	1938.	3.50	
	Type B. 1.	1.	Résultats préliminaires du recensement de 1922	78	1923.	2.—
		2.	Les enfants infirmes en Estonie	104	1923.	3.75
3.		Élections au Parlement en mai 1923	78	1923.	3.—	
4.		Commerce extérieur de l'Estonie en 1921—1922	60 + 38	1923.	2.50	
5.		Résultats du recensement de 1923:				
Volume	I.	Répartit. démograph. de la popul. et conditions de logement	88	1925.	2.—	
	II.	Répartit. démograph. de la popul. (tableaux)	8 + 188	1924.	4.—	
	III.	Répartition de la population par occupations	88 + 84	1925.	5.—	
	IV.	Arrond. Võru	24 + 52	1924.	2.—	
	V.	Järva	52 + 60	1923.	3.—	
	VI.	Harju et la ville de Tallinn	40 + 56	1924.	3.—	
	VII.	a) Lääne b) Saare	20 + 50, 1924. 20 + 50, 1924.	2.— 2.—		
	VIII.	Pärnu	40 + 84	1924.	3.50	
	IX.	Viljandi	36 + 84	1924.	3.50	
	X.	Tartu et Valga	40 + 92	1924.	3.—	
	XI.	Võru et Peipsi	30 + 46	1927.	3.—	
6. Dépouillement des données du recensement de 1922 et le contenu des tableaux de résultats définitifs	7.	Les exploitations agricoles nouvellement fondées de 1919—23	43	1923.	1.—	
	8.	Résultats du recensement agricole de 1925	46 + 60	1924.	3.50	
	9.	Album statistique, vol. I. Territoire et popul. (38 dia. et cartogram. en couleurs)	4 + 219	1926.	3.75	
		Album statistique, vol. II. Économie (24 dia. et cartogram. en coul.)		1925.	6.—	
		Album statistique, vol. III. Agriculture	112	1928.	6.—	
	10.	Élections au III. Parlement	43	1927.	1.75	
	12.	Élections au IV. Parlement	62	1929.	1.75	
	13.	Résultats du recensement agricole de 1929, v. I	XI + 235	1930.	7.50	
	14.	Population et biens des exploitations agricoles (v. II)	IV + 96 + 44	1932.	3.—	
	15.	Estonie de 1920—1930 (Résumé rétrospectif)	XV + 405	1931.	7.—	
	16.	Élections au V Parlement	62	1933.	1.50	
	17.	Données du Recensement de 1. III 1934: Vol. I. Population des communes rurales Vol. II. Composition démographique de la population et logements Vol. III. Occupations et familles Vol. IV. Problèmes de la population	IV + 104, 1934. VIII + 162, 1935. 228, 1935. VIII + 166, 1937.	3.— 3.— 5.— 3.—		
	18.	Estonie en chiffres	XVI + 348	1937.	6.—	

Type G. REOUELL MENSUEL.

1922 Nr. 1—11	Prix total Kr. 10.—	1928 Nr. 74—86	Prix total Kr. 15.—	1934 Nr. 146—157	Prix total Kr. 15.—
1923 " 12—21	" " " 15.—	1929 " 87—97	" " " 15.—	1935 " 158—169	" " " 15.—
1924 " 22—31	" " " 15.—	1930 " 98—109	" " " 15.—	1936 " 170—181	" " " 15.—
1925 " 32—43	" " " 15.—	1931 " 110—121	" " " 15.—	1937 " 182—193	" " " 15.—
1926 " 44—51	" " " 15.—	1932 " 122—133	" " " 15.—	1938 " à partir du Nr. 194 à	" " " 1.50
1927 " 52—73	" " " 15.—	1933 " 134—145	" " " 15.—		